

การบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ
กรณีศึกษา : อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร
Effective Water Management
: A Case Study of Moung District Samutsakhon

พีรญา เชตุพงษ์
ณัฐชา ธำรงโชติ
วิชัย โกศลวัฒน์
สมนึก แก้ววิไล

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิธีการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ กรณีศึกษา : อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งก่อนการบริหารจัดการ ระหว่างการบริหารจัดการ และหลังจากการบริหารจัดการสัมฤทธิ์ผลแล้ว

กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพที่ส่งผลให้อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร รอดพ้นจากวิกฤตการณ์ความเสียหายที่เกิดจากมหาอุทกภัยน้ำท่วม ปี พ.ศ. 2554 ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ และหัวหน้าฝ่ายวิศวกรรม โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ สำนักชลประทานที่ 11

ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ก่อนการบริหารจัดการ

เตรียมความพร้อมด้วยการพร่องน้ำในคลองสายต่าง ๆ ขุดลอกคลองกำจัดสิ่งกีดขวางทางน้ำ ติดตั้งเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่เพิ่มเติมในสถานีสูบน้ำหลัก จัดตั้งคณะทำงานศูนย์ป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ตลอดจนตรวจสอบความพร้อมของเครื่องมือในการบริหารจัดการน้ำ ฯลฯ

2. ระหว่างการบริหารจัดการ

ดำเนินการเปิดศูนย์ปฏิบัติการเพื่อแก้ไขสถานการณ์และบริหารจัดการน้ำอย่างใกล้ชิด ติดต่อประสานงานร่วมกันระหว่างจังหวัดนครปฐม สมุทรสาครกรุงเทพมหานคร กับชลประทานในเรื่องการบริหารจัดการน้ำ บูรณาการร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน ทุกภาคส่วน เสริมเครื่องผลักดันน้ำ เรือโยงผลักดันน้ำในคลองระบายน้ำหลัก จัดชุดปฏิบัติงานเคลื่อนที่ในสนามเพื่อการแก้ไขปัญหาเร่งด่วน การย้ายหรือเปลี่ยนตำแหน่งเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่ให้เหมาะสมตามสถานที่ถูกน้ำท่วม ตลอดจนจัดสร้างคลองประดิษฐ์ ฯลฯ

3. หลังการบริหารจัดการสัมฤทธิ์ผลแล้ว

ดำเนินการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อทราบ ช่อมแซมระบบสูบน้ำที่ชำรุดเสียหายจากการใช้งาน จัดทำแผนงานเพิ่มเติมระบบการระบายน้ำในลักษณะที่เป็นการถาวร ฯลฯ

ABSTRACT

This research is a qualitative research. Aim to study how to handle an effective water management. Case study: Muang Samutsakorn District, Samutsakorn Province. Either before implementation or during the process, and post implementation after the project has been achieved.

Sampling groups are agencies involved representing the effective water management resulting in helping Muang Samutsakorn, Samutsakorn Province survived from the B.E.2554 mega flood crisis. Consist of Director, Head of Engineering, Water Delivery and Maintenance Project, Phasi Charoen, Irrigation Office 11.

The research results are summarized below.

1. Pre-implementation

Preparation by dredging various gutter in the canals, removing all water obstacles, installing more mobile water pumps at main pumping stations. Establishing working committee for flood solving and preventing Center. Furthermore, check the readiness of tools to be used.

2. During the process

Start running the operation center to solve the crisis and closely supervise the action plans. Co-ordinate between Nakhon Pathom Province, Samutsakorn Province, Bangkok Metropolitan Administration, and Department of irrigation in administration of water management. Integrate all parties concerned like government and private sectors.

3. Post-implementation

Continuously publicize the outcome. Repair the sewage and drainage system which are damaged from use. Make further sustainable plan for drainage system.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากคุณพรพิมล ชิตเจริญ เจ้าหน้าที่จังหวัดสมุทรสาคร ที่ให้คำแนะนำและติดต่อประสานงานไปยังเขตพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ สำนักชลประทานที่ 11 นายประสงค์ อินดนตรี ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ นายวิรัช สาทรานุกวัฒน์ หัวหน้าฝ่ายวิศวกรรมโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ สำนักชลประทานที่ 11 ที่กรุณาให้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ คณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหารคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการศึกษาค้นคว้า คุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ชี้แนะแนวทางที่ดี มีคุณค่าแก่ผู้วิจัย จนกระทั่งทำให้งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

พีรญา	เชตุพงษ์
ณัฐชา	ธำรงโชติ
วิชัย	โกศลวัฒน์
สมนึก	แก้ววิไล

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
	ความสำคัญของการวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย	3
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	3
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
	กรอบแนวความคิด	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
	จังหวัดสมุทรสาคร	6
	กรมชลประทาน	7
	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ.....	8
	ทรัพยากรน้ำ	10
	อุทกภัย	11
	น้ำท่วม.....	11
	วิธีการป้องกันและบรรเทา น้ำท่วม	13
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	18
	การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	18
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	18
	วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ.....	18
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	19
4	บทสัมภาษณ์ของนักวิชาการและบุคคลที่เกี่ยวข้อง.....	20
	ดร.สมิทธ ธรรมสโรช อดีตอธิบดีกรมอุตุนิยมวิทยา	20
	นายชลิต ดำรงศักดิ์ อธิบดีกรมชลประทาน	24
	นายกิจจา ผลภาษี อดีตอธิบดีกรมชลประทาน.....	27
	นายสุจริต คุณธนกุลวงศ์ หัวหน้าภาควิชาวิศวกรรมแหล่งน้ำ.....	30
	คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
	ศูนย์อาสาฬ้าน้ำท่วม ร่วมกับสถานีโทรทัศน์ ไทยพีบีเอส นักวิชาการ.....	32
	หัวหน้าชุมชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐ เทศบาลเมืองสมุทรสาคร.....	
	จัดเวทีสาธารณะ "ปฏิบัติการพาน้ำลงทะเล" (ถ่ายทอดสด).....	
	ดำเนินรายการโดย นาทยา แวววีร์คุปต์.....	
	นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง อดีตนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์.....	36
	ประธานคณะกรรมการยุทธศาสตร์เพื่อการช่วยเหลือ พื้นฟู เยียวยา.....	
	ผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์อุทกภัย.....	

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	42
สรุปผลการวิจัย	42
ก่อนการบริหารจัดการ.....	42
ระหว่างการบริหารจัดการ	42
หลังการบริหารจัดการสัมฤทธิ์ผลแล้ว	43
ปัญหาและอุปสรรค	43
แนวทางการแก้ไขปัญหา.....	44
บรรณานุกรม.....	45
ภาคผนวก.....	47
POWER POINT การดำเนินการป้องกันและต่อสู้เหตุการณ์อุทกภัย ปี 2554	48
ในเขตพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ สำนักชลประทานที่ 11.....	
โดยจังหวัดสมุทรสาครและโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ	
POWER POINT ภาพประกอบการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม.....	82
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์พีรญา เขตพงษ์ และ ว่าที่ร้อยตรีวิชัย โกศลวัฒน์	
ประวัติผู้วิจัย	92

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยตั้งอยู่บนคาบสมุทรอินโดจีนและมลายู ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีพรมแดนด้านตะวันออกติดประเทศลาวและประเทศกัมพูชา ทิศใต้ติดประเทศมาเลเซียและอ่าวไทย ทิศตะวันตกติดทะเลอันดามันและประเทศพม่า ทิศเหนือติดประเทศพม่าและลาว โดยมีแม่น้ำโขงกั้นเป็นบางช่วง ภาคเหนือเป็นพื้นที่ที่มีภูเขาสูงสลับซับซ้อนปกคลุมด้วยป่าไม้อันเป็นต้นน้ำที่สำคัญ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบสูง สภาพของดินค่อนข้างแห้งแล้งและไม่เอื้อต่อการเพาะปลูก ภาคกลางเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำที่มีความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญ เนื่องจากมีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่าน ภาคใต้เป็นส่วนหนึ่งของคาบสมุทรไทย-มาเลย์ ขนาบด้วยทะเลทั้งสองด้าน ภาคตะวันตกเป็นหุบเขาและแนวเทือกเขาซึ่งพาดตัวมาจากทางตะวันตกของภาคเหนือ ภูมิอากาศเป็นแบบเขตร้อน สามารถแบ่งได้เป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน (กุมภาพันธ์ – เมษายน) ฤดูฝน (พฤษภาคม – ตุลาคม) ฤดูหนาว (พฤศจิกายน – มีนาคม) ส่วนภาคใต้มีสภาพอากาศแบบป่าดงดิบ อากาศร้อนชื้นตลอดทั้งปี แบ่งออกเป็น 2 ฤดู คือ ฤดูฝนและฤดูร้อน โดยฝั่งทะเลตะวันออก ฤดูร้อนจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – กันยายน ส่วนฝั่งทะเลตะวันตก ฤดูร้อนจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน – กันยายน ประเทศไทยมีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 50 และมีประชากรมากเป็นอันดับที่ 20 ของโลก เป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ โดยมีรายได้หลักจากภาคอุตสาหกรรมและการบริการ มีแหล่งท่องเที่ยวมากมายที่สร้างรายได้ให้แก่ประเทศ เช่น พัทยา ภูเก็ต เชียงใหม่ และกรุงเทพมหานคร เป็นต้น (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. <http://wikipedia.org>)

พุทธศักราช 2554 เป็นปีที่ประเทศไทยประสบปัญหาอุทกภัยในระหว่างฤดูมรสุม เมื่อมีพายุจำนวนมากเข้ามาเร็วกว่าปกติ ซึ่งได้แก่ พายุไต้ฝุ่น (ปลายเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม) พายุฝน (ปลายเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม) พายุโซนร้อนไต้ฝุ่นและเนสาท (เดือนกันยายน) และพายุเฮอร์ริเคน (เดือนตุลาคม) ส่งผลทำให้เกิดฝนตกหนักทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แม่น้ำและเขื่อนต่าง ๆ มีปริมาณน้ำจำนวนมากโดยเฉพาะเขื่อนสิริกิติ์และเขื่อนภูมิพลจึงจำเป็นต้องเร่งระบายน้ำออก ภายในระยะเวลาไม่นาน อุทกภัยได้ลุกลามลงมาทางตอนใต้ เมื่อแม่น้ำเจ้าพระยามีปริมาณน้ำจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อหลายจังหวัดในภาคกลางของประเทศ (<http://thaiwater.net>)

อุทกภัยในครั้งนี้ สร้างความเสียหายทั้งพื้นที่เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมในจังหวัดต่าง ๆ อาทิ เช่น เชียงใหม่ สุโขทัย พิษณุโลก นครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง สุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา ฉะเชิงเทรา ปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม สมุทรสาคร ตลอดจนกรุงเทพมหานคร เป็นต้น เมื่อปริมาณน้ำจำนวนมากไหลผ่าน แต่ละจังหวัดได้ทำคันกั้นน้ำป้องกันพื้นที่การเกษตรเพื่อให้เกิดภัยแล้วเสร็จ มีการทำคันเพื่อป้องกันน้ำท่วมซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างเขื่อนย่อย ๆ ทำให้ลดพื้นที่แก้มลิงที่จะรองรับน้ำจากทางเหนือ และทำให้มีการสะสมน้ำไว้เป็นจำนวนมากจนคันกั้นน้ำแตก อุทกภัยครั้งนี้ร้ายแรงที่สุดทั้งในแง่ปริมาณน้ำและผู้ที่ได้รับผลกระทบ ดั่งบันทึกสถิติความเสียหายจากมหาอุทกภัยปี พ.ศ. 2554 ดังนี้

1. น้ำฝนสะสมเฉลี่ย 1,674 มิลลิเมตร ในปี พ.ศ. 2554 มีปริมาณน้ำฝนสะสมสูงกว่าค่าเฉลี่ยในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 42 และสูงสุดนับตั้งแต่กรมอุตุนิยมวิทยาได้เริ่มเก็บข้อมูลสถิติน้ำฝนเป็นต้นมา
2. ปริมาณน้ำ 21,039 ล้านลูกบาศก์เมตร รวมปริมาณน้ำที่มาจากภาคเหนือและลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบนที่ไหลลงมารวมที่ภาคกลางระหว่างเดือนกันยายน – ตุลาคม พ.ศ. 2554

3. พื้นที่ประสบอุทกภัย 65 จังหวัด รวม 684 อำเภอ 4,920 ตำบล 43,636 หมู่บ้าน และ กรุงเทพมหานคร ประกาศพื้นที่ประสบภัย 37 เขต
 4. ประชาชนประสบอุทกภัย 13,595,192 คน จำนวน 4,086,138 ครัวเรือน
 5. ผู้เสียชีวิต 693 ราย จมน้ำ 580 ราย ไฟฟ้าช็อต 48 ราย น้ำพัด 26 ราย เรือล่ม 23 ราย และอื่น ๆ 16 ราย สูญหาย 3 ราย (ข้อมูลวันที่ 29 กรกฎาคม – 13 ธันวาคม พ.ศ. 2554) หากรวมอุทกภัยภาคใต้ จะมีผู้เสียชีวิตรวมทั้งสิ้น 703 ราย
 6. ศูนย์อพยพ 1,739 ศูนย์ จำนวนศูนย์อพยพทั่วประเทศรับคนได้ทั้งหมด 1,820,095,931 คน
 7. พื้นที่เกษตรเสียหาย 12.61 ล้านไร่ ทั้งนข้าว พืชไร่ พืชสวน บ่อปลา บ่อกุ้ง/ปู/หอย ฯลฯ
 8. โรงงานอุตสาหกรรม 9,859 โรง ในพื้นที่ 8 จังหวัด เงินทุนรวมแปดแสนล้านบาท คนงาน 6 แสนคนได้รับผลกระทบ
 9. นิคมอุตสาหกรรม 13 แห่ง จำนวนโรงงาน 838 โรง เงินทุนรวม 403,784 ล้านบาท คนงาน 382,693 คน ได้รับผลกระทบ
 10. โรงเรียน 3,088 โรง เป็นโรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 2,652 แห่ง สังกัด กรุงเทพมหานคร 436 แห่ง ส่งผลให้นักเรียนกว่า 700,000 คน ได้รับผลกระทบจากการเลื่อนเปิดเทอม
 11. โบราณสถาน 313 แห่ง ทั้งในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เฉพาะจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้รับผลกระทบ 130 แห่ง
 12. การท่องเที่ยวสูญเสียชีวิต 50,000 ล้านบาท จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงจากปีที่แล้วร้อยละ 10 (มีจำนวน 18.5 ล้านคน) พลัดเป้าจากที่ตั้งไว้ 1 ล้านคน
 13. ปริมาณขยะในกรุงเทพมหานคร 12,463 ตัน/วัน ปริมาณขยะที่กรุงเทพมหานครต้องจัดเก็บจากเหตุการณ์น้ำท่วม คิดเป็นร้อยละ 146.62 ของปริมาณขยะในสภาวะปกติ คือ 8,500 ตัน/วัน
 14. ยอดเงินบริจาคไม่ต่ำกว่า 2,000 ล้านบาท ผ่านทางกองทุนเงินช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย สำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน 1,091 ล้านบาท มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ฯ จำนวน 337 ล้านบาท สภากาชาดไทย จำนวน 760 ล้านบาท ครอบครัวข่าว 3 จำนวน 288 ล้านบาท
 15. มูลค่าความเสียหาย 1.4 ล้านล้านบาท จากการประเมินของธนาคารโลก นับเป็นภัยพิบัติที่สร้างความเสียหายรองจากแผ่นดินไหวและสึนามิ ปี พ.ศ. 2554 ในประเทศญี่ปุ่น แผ่นดินไหวครั้งใหญ่ฮันชินที่โกเบ ปี พ.ศ. 2538 และพายุเฮอริเคนแคทรินาที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ปี พ.ศ. 2548 (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. <http://wikipedia.org>)
- จังหวัดสมุทรสาคร ตั้งอยู่เขตพื้นที่ภาคกลางตอนล่างของประเทศไทย เป็นจังหวัดปริมณฑลชายทะเลมีพื้นที่ห่างจากกรุงเทพมหานครตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 (ถนนพระราม 2) ประมาณ 30 กิโลเมตร มีพื้นที่ 872,347 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 545,216 ไร่ ทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดนครปฐม ทิศใต้ติดทะเลอ่าวไทย ทิศตะวันออกติดต่อกับกรุงเทพมหานคร ทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดราชบุรี ภูมิประเทศของจังหวัดสมุทรสาครเป็นที่ราบลุ่มติดแม่น้ำท่าจีน และอยู่ติดฝั่งทะเลอ่าวไทย แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองสมุทรสาคร อำเภอกระทุ่มแบน และอำเภอบ้านแพ้ว มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ เช่น แม่น้ำท่าจีน คลองมหาชัย คลองพิทยาลงกรณ์ คลองสุนัขหอน คลองภาษีเจริญ คลองบางยาง และคลองดำเนินสะดวก เป็นต้น (โครงการชลประทานสมุทรสาคร. <http://samutsakhon.go.th>) จังหวัดสมุทรสาครเป็นจังหวัดสุดท้ายที่ปริมาณน้ำจำนวนมากจะต้องไหลผ่านแม่น้ำท่าจีนเพื่อลงสู่ทะเลอ่าวไทย ซึ่งจากการคาดการณ์จังหวัดสมุทรสาครน่าจะได้รับความเสียหายทั้ง 3 อำเภอ โดยเฉพาะพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาครเนื่องจากพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มต่ำ นายจุลภัทร แสงจันทร์

ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร ประกาศให้จังหวัดสมุทรสาครเป็นพื้นที่เสี่ยงประสพภัยพิบัติน้ำท่วมตั้งแต่วันที่ 4 ตุลาคม 2554 เป็นต้นไป ทั้งนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร ได้กำชับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ติดตามสถานการณ์น้ำอย่างใกล้ชิด ดำเนินการวางป่า เก็บขยะที่ลอยอยู่ในน้ำ นำรถแบ็คโฮขุดลอกคูคลอง พร้อมจัดเตรียมกระสอบทรายและเครื่องมือรองรับตลอดเวลา เพื่อช่วยเหลือประชาชนได้อย่างรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น (สำนักข่าวสมุทรสาคร. <http://csrnewsonline.com>) นอกจากนี้ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ ได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการด้านประสานและติดตามสถานการณ์น้ำหลาก ปี 2554 มีสถานที่ปฏิบัติงานที่ห้องศูนย์เรียนรู้สำนักชลประทานที่ 11 ซึ่งตั้งอยู่ที่อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร (<http://www.sakhoonline.com>) แต่ผลปรากฏว่าพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาครไม่ประสบปัญหาน้ำท่วม และไม่ได้รับความเสียหายใด ๆ เลย

จากอุทกภัยน้ำท่วมครั้งยิ่งใหญ่ที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยในปี พุทธศักราช 2554 ดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่า ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีวิธีการบริหารจัดการน้ำอย่างไร จึงทำให้สามารถผ่านพ้นวิกฤตการณ์ดังกล่าวโดยไม่ได้รับความเสียหาย ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะได้เป็นข้อมูลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน ตลอดจนประชาชนในจังหวัดของประเทศไทย ได้ศึกษาเพื่อเป็นแบบอย่างในการบริหารจัดการน้ำ และป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของจังหวัดต่าง ๆ ในอนาคตต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาวิธีการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ กรณีศึกษา : อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งก่อนการบริหารจัดการ ระหว่างการบริหารจัดการ และหลังจากการบริหารจัดการสัมฤทธิ์ผลแล้ว

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทราบวิธีการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ กรณีศึกษา : อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งก่อนการบริหารจัดการ ระหว่างการบริหารจัดการ และหลังจากการบริหารจัดการสัมฤทธิ์ผลแล้ว
2. เป็นแบบอย่างในการบริหารจัดการน้ำ และป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของจังหวัดต่าง ๆ ในอนาคตต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพทุกภาคส่วนที่ส่งผลให้อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร รอดพ้นจากวิกฤตการณ์ ความเสียหายที่เกิดจากมหาอุทกภัยน้ำท่วม ปี พ.ศ. 2554

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ตัวแทนผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพที่ส่งผลให้อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร รอดพ้นจากวิกฤตการณ์ ความเสียหายที่เกิดจากมหาอุทกภัยน้ำท่วม ปี พ.ศ. 2554 จำนวน 2 คน (คณะผู้วิจัยได้ติดต่อไปที่สำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร

เจ้าหน้าที่แนะนำและประสานงานไปที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ สำนักชลประทานที่ 11 เนื่องจากหน่วยงานดังกล่าวเป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการน้ำกับเหตุการณ์มหาอุทกภัยปี 2554)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่
 - 1.1 อาชีพ
 - 1.2 ตำแหน่ง
2. ตัวแปรตาม ประกอบด้วย การบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ
 - 2.1 ก่อนการบริหารจัดการ
 - 2.2 ระหว่างการบริหารจัดการ
 - 2.3 หลังจากการบริหารจัดการสัมฤทธิ์ผลแล้ว

ระยะเวลาในการดำเนินงาน ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2555 - 30 กันยายน 2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับน้ำท่วมครั้งยิ่งใหญ่ที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยในปี พ.ศ. 2554 ซึ่งประกอบด้วย การดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ

ก่อนการบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงานเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่าง ๆ ก่อนเกิดอุทกภัยทั้งด้านภูมิศาสตร์ ด้านบุคลากร ตลอดจนการดำเนินการที่สำคัญ เช่น การพร่องน้ำในคลองสายต่าง ๆ การจัดตั้งคณะทำงานศูนย์ป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม การออกเดินทางไปนอกเขตพื้นที่โครงการฯ เพื่อติดตามสภาพน้ำที่กำลังมาถึง ตลอดจนการตรวจสอบความพร้อมของเครื่องมือในการบริหารจัดการ เป็นต้น

ระหว่างการบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินการในขณะเผชิญเหตุอุทกภัย เช่น การเปิดศูนย์ปฏิบัติการเพื่อแก้ไขสถานการณ์และบริหารจัดการน้ำอย่างใกล้ชิด การติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในเขตจังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร และกรุงเทพมหานคร การย้ายหรือเปลี่ยนตำแหน่งเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่ให้เหมาะสมตามสถานที่ถูกน้ำท่วม การเสริมเครื่องผลักดันน้ำ ตลอดจนการจัดทำคลองประดิษฐ์ของภาคเอกชน เป็นต้น

หลังการบริหารจัดการน้ำสัมฤทธิ์ผลแล้ว หมายถึง การดำเนินการหลังจากอุทกภัยยุติลงแล้ว เช่น การประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง การจัดเจ้าหน้าที่เข้าช่วยเหลือกับป้องกันบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดและองค์กรอื่น ๆ ตลอดจนการจัดทำแผนงานเพิ่มเติมระบอบระบายน้ำในลักษณะที่เป็นการถาวร เป็นต้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ กรณีศึกษา : อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. จังหวัดสมุทรสาคร
2. กรมชลประทาน
3. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ
4. ทรัพยากรน้ำ
5. อุทกภัย
6. น้ำท่วม
7. วิธีการป้องกันและบรรเทา น้ำท่วม

จังหวัดสมุทรสาคร

จังหวัดสมุทรสาคร เป็นจังหวัดชายทะเล ตั้งอยู่ปากแม่น้ำท่าจีน จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์กล่าวไว้ว่า ในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีชุมชนขนาดใหญ่ตั้งอยู่บริเวณปากอ่าวไทย ซึ่งมีชาวจีนนำเรือสำเภาเข้ามาจอดเทียบท่าค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าและพักอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก จึงเรียกว่า “บ้านท่าจีน” ในสมัยแผ่นดินสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ (พ.ศ. 2099) ได้โปรดให้ยกฐานะ “บ้านท่าจีน” ขึ้นเป็น “เมืองสาครบุรี” เพื่อเป็นหัวเมืองสำหรับเรียกกระดมพลเวลาเกิดสงครามและเป็นเมืองด่านหน้าป้องกันข้าศึกศัตรูที่จะเข้ามา รุกรานบุกรุกทางทะเล

ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ทรงโปรดให้เปลี่ยนชื่อ “เมืองสาครบุรี” เป็น “เมืองสมุทรสาคร” ซึ่งมีความหมายว่า “เมืองแห่งทะเลและแม่น้ำ”

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 (พ.ศ. 2448) ทรงปฏิรูปการปกครองมีการจัดระบบการบริหารราชการส่วนภูมิภาคเป็นมณฑลเทศาภิบาล และได้ทรงมีพระราชดำริที่จะสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ท้องถิ่น โดยใช้การปกครองรูปแบบสุขาภิบาล จึงได้มีพระบรมราชโองการให้ยกฐานะ “ตำบลท่าฉลอม” เป็นสุขาภิบาลท่าฉลอม” เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2448 จึงถือได้ว่า สุขาภิบาลท่าฉลอมเป็นสุขาภิบาลที่ตั้งขึ้นในหัวเมืองเป็นแห่งแรกของประเทศไทย

ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 (พ.ศ. 2456) โปรดเกล้าให้ทางราชการเปลี่ยนคำว่า “เมือง” เป็น “จังหวัด” ทั่วทุกแห่งในพระราชอาณาจักร “เมืองสมุทรสาคร” จึงเปลี่ยนเป็น “จังหวัดสมุทรสาคร” ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาจวบจนปัจจุบัน

ส่วนคำว่า “มหาชัย” ที่คนทั่วไปชอบเรียกกันนั้น เป็นชื่อคลองที่สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ 8 แห่งกรุงศรีอยุธยา โปรดให้ขุดคลองลัดจากเมืองธนบุรีเป็นแนวตรงไปออกปากน้ำเมืองสาครบุรีแทนคลองโคกขามที่คดเคี้ยว แต่ยังไม่ทันเสร็จทรงสวรรคตเสียก่อน จนถึงรัชสมัยสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ 9 (ขุนหลวงท้ายสระ) โปรดให้ขุดคลองต่อจนแล้วเสร็จ และได้พระราชทานนามว่า คลองมหาชัย ซึ่งต่อมา ณ บริเวณฝั่งซ้ายปากคลองได้เกิดชุมชนขนาดใหญ่ขึ้นชื่อว่า “มหาชัย” จึงเป็นที่นิยมเรียกกันแต่นั้นเป็นต้นมา

เขตการปกครอง

จังหวัดสมุทรสาคร ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ภาคกลางตอนล่างของประเทศไทย เป็นจังหวัดปริมณฑลห่างจากกรุงเทพมหานครตามระยะทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 (ถนนพระราม 2) ประมาณ 30 กิโลเมตร มีพื้นที่ 872,347 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 545,216 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดนครปฐม

ทิศใต้ ติดทะเลอ่าวไทย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดราชบุรี

จังหวัดสมุทรสาครแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองสมุทรสาคร อำเภอกระทุ่มแบน และอำเภอบ้านแพ้ว มี 48 ตำบล 288 หมู่บ้าน 7 เทศบาล และ 31 องค์การบริหารส่วนตำบล คำขวัญประจำจังหวัด คือ เมืองประมง ดงโรงงาน ลานเกษตร เขตประวัติศาสตร์

<http://www.samutsakhon.go.th>

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญของจังหวัดสมุทรสาคร

ลำดับ	แม่น้ำ/ลำคลอง	พื้นที่ที่ได้รับประโยชน์
1	แม่น้ำท่าจีน	อ.กระทุ่มแบน, อ.เมืองสมุทรสาคร, อ.บ้านแพ้ว
2	คลองมหาชัย	อ.เมืองสมุทรสาคร
3	คลองพิทยาลงกรณ์	อ.เมืองสมุทรสาคร
4	คลองสุนัขหอน	อ.เมืองสมุทรสาคร
5	คลองภาษีเจริญ	อ.กระทุ่มแบน
6	คลองบางยาง	อ.กระทุ่มแบน, อ.บ้านแพ้ว
7	คลองดำเนินสะดวก	อ.บ้านแพ้ว

ที่มา : <http://www.samutsakhon.go.th> อ้างอิงจาก โครงการชลประทานสมุทรสาคร

กรมชลประทาน

งานชลประทานเริ่มขึ้นอย่างจริงจังในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการขุดลอกคลองและขุดคลองขึ้นในบริเวณทุ่งราบภาคกลางจำนวนมาก ดำเนินการโดยเอกชน คือ บริษัทขุดคลองและคูนาสยาม (Siam Canals, Landsand Irrigation Company) ได้รับพระบรมราชานุญาตเมื่อ พ.ศ. 2431 เริ่มขุดคลองเมื่อ พ.ศ. 2433 มีระยะเวลาดำเนินการตามสัมปทาน 25 ปี โครงการประกอบด้วย การก่อสร้างระบบคลองในบริเวณพื้นที่ราบฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา เขตจังหวัดปทุมธานีที่เรียกว่า “ทุ่งรังสิต” โดยขุดคลองสายใหญ่เชื่อมระหว่างแม่น้ำเจ้าพระยาตรงไปยังแม่น้ำนครนายก พร้อมกับการสร้างประตูระบายน้ำสำหรับควบคุมการเก็บกักน้ำเพื่อการเพาะปลูก และสร้างประตูเรือสัญจรเพื่อการคมนาคมขนส่งทางน้ำตลอดทั้งปี

หลังจากที่บริษัทดังกล่าวได้ดำเนินการมาได้ประมาณ 10 ปี เจ้าพระยาเทเวศวงศ์วิวัฒน์ เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ ได้ไปตรวจราชการที่ทุ่งรังสิตเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2442 พบว่า ทุ่งรังสิตจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือด้านการชลประทานเป็นการด่วน จึงนำความขึ้นกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตจ้างนายช่างชลประทานชาวต่างประเทศ มาศึกษาพิจารณาและแก้ไขเรื่องการจัดหาน้ำในบริเวณทุ่งรังสิตให้ดีขึ้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า

เจ้าอยู่หัวทรงเห็นชอบและได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดหาวิศวกรผู้ชำนาญงานด้านการชลประทาน ใน พ.ศ. 2445 ได้ว่าจ้าง นายเยโฮมัน วันเดอร์ ไฮเด วิศวกรชลประทานชาวฮอลันดามาดำเนินงานชลประทาน ประเทศไทย และทรงแต่งตั้งให้นายเยโฮมัน วันเดอร์ ไฮเด เข้ารับราชการเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2445 พร้อมทั้งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง “กรมคลอง” ทรงแต่งตั้งนายเยโฮมัน วันเดอร์ ไฮเด เป็นเจ้ากรมคลองคนแรก เพื่อทำหน้าที่ดูแลทำนุบำรุงคลองต่าง ๆ ไม่ให้ตื้นเขิน นายเยโฮมัน วันเดอร์ ไฮเด ได้ทำรายงานเสนอเห็นควรให้สร้างเขื่อนทดน้ำปิดกั้นแม่น้ำเจ้าพระยาที่จังหวัดชัยนาท

ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้ง “กรมทดน้ำ” ขึ้นแทนกรมคลองเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2475 และทรงแต่งตั้ง นายอาร์ ซี อาร์ วิลสัน เป็นเจ้ากรมทดน้ำ รวมทั้งจัดสร้างโครงการชลประทาน อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกได้ประมาณ 680,000 ไร่ ซึ่งนับเป็นโครงการชลประทานขนาดใหญ่แห่งแรกในประเทศไทย ซึ่งก่อสร้างด้วยหลักวิชาการที่ถูกต้องและทันสมัยตามหลักเทคโนโลยีการพัฒนาแหล่งน้ำสมัยใหม่อย่างแท้จริง และนับจากนั้นเป็นต้นมา ได้เริ่มก่อสร้างโครงการชลประทานกระจายไปทั่วทุกภาคของประเทศ ทั้งภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการจัดหาเงินเพื่อการเกษตรและเพื่อการอุปโภคบริโภค

งานก่อสร้างโครงการชลประทานได้ขยายออกไปอย่างกว้างขวางเพื่อรองรับการขยายตัวทางการผลิตและความต้องการบริโภคภายในประเทศ จนในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีพระราชดำริว่า หน้าที่ของกรมทดน้ำมิได้ปฏิบัติงานอยู่เฉพาะแต่การทดน้ำเพียงอย่างเดียว งานที่กรมทดน้ำปฏิบัติอยู่จริงในขณะนั้นมีทั้งการขุดคลอง การทดน้ำ รวมทั้งการส่งน้ำตามคลองต่าง ๆ อีกทั้งการสูบน้ำเพื่อช่วยเหลือการเพาะปลูก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อจาก กรมทดน้ำ เป็นกรมชลประทาน เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2476 โดยให้มีหน้าที่รับผิดชอบงานการขุดคลอง การทดน้ำ การส่งน้ำ และการสูบน้ำช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกอย่างทั่วถึง

ในสมัยรัชกาลที่ 9 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงสนพระราชหฤทัยในการศึกษาและพระราชทานแนวพระราชดำรินับเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาแหล่งน้ำมาตลอด เช่น โครงการอ่างเก็บน้ำเขาเต่า อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อันเป็นโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ อันเนื่องมาจากพระราชดำริแห่งแรกที่กรมชลประทานก่อสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2506 ซึ่งในรัชกาลของพระองค์ได้ทรงมีพระราชดำริให้กรมชลประทานดำเนินงานพัฒนาแหล่งน้ำทั่วประเทศมาแล้วประมาณ 2,000 โครงการ (กรมชลประทาน. <http://irrigation.rid.go.th>)

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญเป็นส่วนหนึ่งของโครงการชลประทานทุ่งฝั่งตะวันออก สังกัดสำนักชลประทานที่ 11 ครอบคลุมพื้นที่ปกครอง 2 จังหวัด คือ จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐม พื้นที่รับผิดชอบประมาณ 202,138 ไร่ มีพื้นที่การเกษตรประมาณ 56,957 ไร่

ประวัติความเป็นมาของโครงการฯ เริ่มตั้งแต่ต้นปี 2409 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ขุดลอกคลองภาษีเจริญขึ้น โดยระยะเริ่มแรกมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ด้านเพาะปลูกและคมนาคมทางน้ำเป็นส่วนใหญ่ เดิมทีก่อนจะมาเป็นโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการชลประทานหลวงบางยากร จนถึงปี พ.ศ. 2516 กรมฯ ได้จัดส่วนราชการใหม่โดยตั้งโครงการฯ ภาษีเจริญขึ้น จึงได้แยกออกมาตั้งหน่วยงานอยู่ที่ประตูน้ำภาษีเจริญ แต่เนื่องจากสถานที่ทำงานคับแคบการติดต่อไม่สะดวก จึงได้ของบประมาณเพื่อจัดซื้อที่ดินและที่ทำการ แต่ไม่ได้รับการอนุมัติ เนื่องจาก

กรมฯ พิจารณาเห็นว่าที่ศูนย์บำรุงรักษาเจดีย์บุษายังว่างอยู่ จึงอนุมัติให้โครงการภาษีเจริญใช้สถานที่นี้ (บริเวณ ปตบ.เจดีย์บุษฯ ต.ท่าตำหนัก อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม) เป็นที่ตั้งห้วงงานโครงการฯ เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2519 และได้ย้ายห้วงงานโครงการฯ มาอยู่ที่ ปตบ. กระจุกแบน เลขที่ 312 ต.ตลาดกระจุกแบน อ.กระจุกแบน จ.สมุทรสาคร 74110 เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2539 จนถึงปัจจุบัน

สถานที่ตั้งโครงการฯ

ทิศเหนือ	จรดคลองมหาสวัสดิ์ ตั้งแต่ฝั่งซ้ายของแม่น้ำท่าจีน จนถึงเขตติดต่อกองทัพฯ
ทิศใต้	จรดฝั่งขวาของคลองสนามชัย มหาชัย ตั้งแต่แม่น้ำท่าจีนจังหวัดสมุทรสาคร
ทิศตะวันออก	จรดฝั่งขวาของคลองบางกอกใหญ่ และฝั่งขวาของคลองสนามชัยช่วงต้น
ทิศตะวันตก	จรดฝั่งซ้ายของแม่น้ำท่าจีน ตั้งแต่ทางรถไฟสายใต้ถึงคลองสนามชัย จังหวัดสมุทรสาคร

ลักษณะโครงการ

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ เป็นโครงการประเภทเก็บกักน้ำและระบายน้ำ เนื่องจากเป็นโครงการฯ ที่มีพื้นที่ราบลุ่มและอยู่ตอนใต้สุดของกลุ่มเจ้าพระยาฝั่งตะวันตก ในช่วงฤดูแล้ง (ธันวาคม-กรกฎาคม) ต้องมีการเก็บกักน้ำไว้ในพื้นที่ จะระบายน้ำเฉพาะเท่าที่จำเป็นเพื่อบรรเทาความเสียหายเท่านั้น ในฤดูฝนหรือฤดูน้ำหลาก จะเน้นหนักในเรื่องการระบายน้ำออกจากพื้นที่ เพื่อบรรเทาภาวะน้ำท่วม ซึ่งสามารถช่วยเหลือพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลได้อย่างมีประสิทธิภาพ น้ำต้นทุนหรือแหล่งน้ำที่จะนำมาใช้ในพื้นที่โครงการมี 4 แหล่ง ดังนี้

1. น้ำจากคลองมหาสวัสดิ์ น้ำที่เหลือใช้จากโครงการฯ ตอนบน จะระบายลงมาในคลองมหาสวัสดิ์ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญก็จะรับน้ำจากคลองมหาสวัสดิ์
2. น้ำจากแม่น้ำท่าจีน รับน้ำเข้าพื้นที่ในเขตโครงการฯ โดยการเปิดบังคับน้ำในคลองต่าง ๆ เช่น คลองภาษีเจริญ คลองกระจุกแบน คลองบางพระฯลฯ ที่เชื่อมกับแม่น้ำท่าจีน ซึ่งเป็นการรับน้ำทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่
3. น้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยา การรับน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยา มีลักษณะการรับน้ำเข้าพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ เช่นเดียวกับการรับน้ำจากแม่น้ำท่าจีนรับน้ำทางด้านทิศตะวันออกของพื้นที่
4. น้ำฝน ในที่นี้หมายถึงปริมาณน้ำฝนที่ตกลงมาในช่วงที่มีความต้องการน้ำ น้ำต้นทุนจากแหล่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนี้ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญจะเก็บกักน้ำไว้ในพื้นที่ ให้อยู่ในระดับความต้องการที่กำหนดไว้ เมื่อระดับน้ำเกินกว่าระดับที่ต้องการจะระบายทิ้งตามอาคารบังคับน้ำต่าง ๆ

พื้นที่โครงการฯ อยู่ในพื้นที่ของ 2 จังหวัด ดังนี้

1. งานส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1 ที่ทำการตั้งอยู่ที่ ปตร. คลองมะยม ต. หอมเกร็ด อ. สามพราน จ.นครปฐม
2. งานส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 ที่ทำการตั้งอยู่ที่ ปตบ. กระจุกแบน ต. กระจุกแบน อ. กระจุกแบน จ.สมุทรสาคร

ปัจจุบันมีนายประสงค์ อินดนตรี เป็นผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ (กรมชลประทาน. <http://irrigation.rid.go.th>)

ทรัพยากรน้ำ

น้ำ หมายถึง ของเหลวเกิดจากการรวมตัวกันของก๊าซไฮโดรเจนและก๊าซออกซิเจนในภาวะที่เหมาะสม หรือความหมายในลักษณะเป็นทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่น่ามาใช้อุปโภค บริโภคชำระล้างร่างกาย ใช้ในการเพาะปลูก การเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การคมนาคมทางน้ำ การผลิตพลังงาน ทรัพยากรน้ำยังเป็น ทรัพยากรประเภทหนึ่งที่สามารถเกิดขึ้นทดแทนอยู่ตลอดเวลาเป็นวัฏจักร (<http://tummachatsingwodlom.igetweb.com>)

ความสำคัญของแหล่งน้ำ

น้ำ จัดเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของร่างกายมนุษย์ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งกำเนิดของสิ่งมีชีวิต เช่น พืช สัตว์ก่อให้เกิดความอุดมสมบูรณ์และรักษาสมดุลของระบบนิเวศ (<http://tummachatsingwodlom.igetweb.com>)

ประโยชน์ของทรัพยากรน้ำ

น้ำฝน ถือเป็นแหล่งกำเนิดของน้ำแทบทั้งหมดที่มีอยู่ในประเทศไทย ฝนที่ตกเมื่อไหลลงสู่แม่น้ำ ลำคลอง แอ่งน้ำ หรืออ่างเก็บน้ำ จะเรียกว่า น้ำท่า เมื่อซึมลงสู่ใต้ดินจะเรียกว่าน้ำใต้ดินและน้ำบาดาล

น้ำท่า คือ น้ำไหลในแม่น้ำลำธาร เกิดจากน้ำฝนที่ตกลงมาในพื้นที่รับน้ำ บางส่วนสูญเสียไป ส่วนที่เหลือก็จะไหลไปยังที่ลุ่มลงสู่แม่น้ำลำธารกลายเป็นน้ำท่า ร้อยละ 75 จะสูญเสียไปเนื่องจากการระเหย กลายเป็นไอน้ำ เมื่อซึมลงสู่ใต้ดินกลายเป็นน้ำใต้ดินและน้ำบาดาลและซังอยู่ตามแหล่งน้ำต่าง ๆ เพียงร้อยละ 25 ที่ไหลลงสู่แม่น้ำลำธารไปเป็นน้ำท่า น้ำใต้ดิน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด คือ น้ำตื้นเป็นน้ำใต้ดินที่อยู่ในชั้นดินกรวดทรายระดับตื้น และน้ำบาดาลคือน้ำใต้ดินที่แทรกอยู่ในชั้นดินกรวดทรายระหว่างชั้นที่บ้น้ำ 2 ชั้น หรือน้ำใต้ดินที่อยู่ในรอยแตกของหิน ซึ่งแหล่งน้ำใต้ดินที่สำคัญสามารถนำมาพัฒนาใช้ประโยชน์ได้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เช่นเดียวกับทรัพยากรชนิดอื่นซึ่งนับวันจะมีบทบาทเพิ่มขึ้น แหล่งน้ำบาดาลของประเทศมีอยู่โดยทั่วไปในทุกภาค ซึ่งจะให้ปริมาณน้ำมากน้อยเท่าใดขึ้นอยู่กับลักษณะทางกายภาพของชั้นดินในแต่ละพื้นที่ (<http://tummachatsingwodlom.igetweb.com>)

สถานการณ์ทรัพยากรแหล่งน้ำ

วิกฤตการณ์การขาดแคลนน้ำจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น ความต้องการน้ำใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ความต้องการน้ำใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น ความสมดุลของทรัพยากรน้ำระหว่างฤดูแล้งและฤดูฝน ไม่สมดุล รวมถึงการใช้น้ำในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ขาดแผนการใช้ที่รัดกุมและเหมาะสมรวมทั้งขาดองค์ก ร์ระดับชาติที่จะเข้ามาบริหารจัดการแหล่งน้ำ ตลอดจนแหล่งน้ำที่มีอยู่ในปัจจุบันมีสภาพเสื่อมโทรมเน่าเสีย คุณภาพไม่เหมาะสมไม่สามารถนำมาใช้ได้ จากปัญหาที่กล่าวมานี้เกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น

1. สภาพแหล่งต้นน้ำลำธารถูกทำลาย การบุกรุกทำลายแหล่งน้ำ ส่งผลให้พื้นที่ต้นน้ำลำธารอันเป็น แหล่งกำเนิดน้ำ ไม่สามารถดูดซับหรือชะลอน้ำไว้ในดิน เมื่อเกิดฝนตกหนักจึงทำให้มีน้ำไหลบ่าลงมาท่วมพื้นที่ ตอนล่างอย่างรวดเร็วและรุนแรง
2. สภาพน้ำท่าเนื่องจากปริมาณน้ำฝนที่ตกชุกในทุก ๆ ภาคของประเทศ มีปริมาณน้อยกว่าเกณฑ์เฉลี่ย โดยเฉพาะในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้ปริมาณน้ำท่า มีปริมาณลดลงไปด้วย

3. การใช้น้ำและความต้องการน้ำเพิ่มขึ้นในทุกกลุ่มน้ำ กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งทางอุตสาหกรรม เกษตรกรรม อุปโภคและบริโภค การท่องเที่ยว ตลอดจนการพัฒนาด้านสังคมและวัฒนธรรมล้วนเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความต้องการใช้น้ำเพิ่มมากขึ้น

4. การบุกรุกทำลายพื้นที่ชุ่มน้ำต่าง ๆ การขยายตัวของบ้านจัดสรร โรงงานอุตสาหกรรม การพัฒนาการคมนาคมขนส่ง โดยขาดการวางแผนก่อให้เกิดการบุกรุกทำลายพื้นที่ชุ่มน้ำหรืออาจทำให้มีการปนเปื้อนของสารพิษลงสู่แหล่งน้ำ (<http://tummachatsingwodlom.igetweb.com>)

อุทกภัย

อุทกภัย คือ ภัยที่เกิดขึ้นเนื่องจากมีน้ำเป็นสาเหตุ อาจจะเป็นน้ำท่วม น้ำป่า หรืออื่น ๆ โดยปกติอุทกภัยเกิดจากฝนตกหนักต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน บางครั้งทำให้เกิดแผ่นดินถล่ม อาจมีสาเหตุจากพายุหมุนเขตร้อนลมมรสุมมีกำลังแรง ร่องความกดอากาศต่ำมีกำลังแรง อากาศแปรปรวน น้ำทะเลหนุน แผ่นดินไหว เชื้อนพัง ทำให้เกิดอุทกภัยได้เสมอ

1. น้ำป่าไหลหลาก เกิดจากฝนตกหนักบนภูเขาหรือต้นน้ำลำธาร และไหลบ่าลงที่ราบอย่างรวดเร็ว เพราะไม่มีต้นไม้ช่วยดูดซับชะลอกระแส น้ำ ความเร็วของน้ำ ของท่อนซุง และต้นไม้ ซึ่งพัดมาตามกระแส น้ำ จะทำลายต้นไม้ อาคาร ถนน สะพาน ชีวิตมนุษย์และสัตว์จนได้รับความเสียหาย.

2. น้ำท่วมขัง น้ำเอ่อนอง เกิดจากน้ำล้นตลิ่งมีระดับสูงจากปกติท่วมแช่ขัง ทำให้การคมนาคมหยุดชะงัก เกิดโรคระบาดทำลายพืชผลเกษตรกร

3. คลื่นซัดฝั่ง เกิดจากพายุลมแรงซัดฝั่ง ทำให้น้ำท่วมบริเวณชายฝั่งทะเล บางครั้งมีคลื่นสูงถึง 10 เมตรซัดเข้าฝั่ง ซึ่งสามารถทำลายทรัพย์สินและชีวิตได้ (กรมอุตุนิยมวิทยา. <http://www.tmd.go.th>)

การป้องกันและลดความเสียหายจากอุทกภัย

ควรติดตามฟังข่าวอากาศของกรมอุตุนิยมวิทยาสม่ำเสมอ เมื่อใดที่กรมอุตุนิยมวิทยาเตือนให้อพยพ ทั้งคนและสัตว์เลี้ยงควรรีบอพยพไปอยู่ในที่สูง อาคารที่มั่นคงแข็งแรง ถ้าอยู่ที่ราบให้ระมัดระวังน้ำป่าไหลหลากจากภูเขาที่ราบสูงลงมา กระแสน้ำจะรวดเร็วมาก ควรสังเกตเมื่อมีฝนตกหนักติดต่อกันบนภูเขาหลาย ๆ วันให้เตรียมตัวอพยพขนของไว้ที่สูง ถ้าอยู่ริมน้ำให้เอาเรือหลบเข้าฝั่งไว้ในที่จะใช้งานได้ เมื่อเกิดน้ำท่วม เพื่อการคมนาคมควรมีการวางแผนอพยพว่าจะไปอยู่ที่ใด พบกันที่ไหน อย่างไร กระแสน้ำหลากจะทำลายวัสดุก่อสร้าง เส้นทางคมนาคม ต้นไม้ และพืชไร่ ต้องระวังกระแสน้ำพัดพาไป อย่าขับรถยนต์ฝ่าลงไป ในกระแสน้ำไหลหลากแม้บนถนนก็ตาม อย่าลงเล่นน้ำอาจจะประสพอุบัติเหตุอื่น ๆ อีกได้ หลังจากน้ำท่วมจะเกิดโรคระบาดในระบบทางเดินอาหารทั้งคนและสัตว์ ให้ระวังน้ำบริโภคโดยต้มให้เดือดเสียก่อน (กรมอุตุนิยมวิทยา. <http://www.tmd.go.th>)

น้ำท่วม

สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดน้ำท่วม ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสภาพท้องที่และความวิปริตผันแปรของธรรมชาติ แต่ในบางท้องที่การกระทำของมนุษย์ก็มีส่วนสำคัญในการทำให้เกิดอุทกภัยนั้นมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นด้วย ดังต่อไปนี้ (กรมอุตุนิยมวิทยา. <http://www.tmd.go.th>)

น้ำท่วมเนื่องจากฝนตกหนัก

น้ำฝนเป็นต้นกำเนิดของน้ำที่ปรากฏบนผิวโลก เมื่อฝนตกลงมาบนผิวดิน จะมีน้ำบางส่วนซึ่งอยู่บนผิวดิน และบางส่วนซึมลงไปสะสมอยู่ในดิน ครั้นเมื่อมีฝนตกมากขึ้นน้ำจะไม่สามารถซึมลงไปดินหรือซังอยู่บนผิวดินได้หมดจึงเกิดน้ำไหลนองไปบนผิวดิน ซึ่งรวมแล้วจะมีปริมาณมากหรือน้อยสัมพันธ์กับปริมาณและพฤติกรรมของฝนที่ตกเสมอ จากนั้นน้ำจะไหลลงสู่ที่ลุ่มต่ำ ลำน้ำ ลำธารแล้วไหลลงสู่แม่น้ำและทะเลต่อไป

ฝนในประเทศไทยส่วนใหญ่ได้มาจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากพายุหมุนที่เกิดในทะเลจีนใต้ ซึ่งเป็นพายุจรที่พัดมาทางทิศตะวันออกของประเทศ ได้แก่ พายุไต้ฝุ่น พายุโซนร้อน และพายุดีเปรสชันเป็นหลัก ตลอดจนฝนที่นำมาจากพายุหมุนซึ่งเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวในอ่าวเบงกอล แล้วพัดผ่านประเทศไทย พายุที่นำฝนปริมาณมากเข้ามาตกตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศไทยจนเกิดน้ำท่วมใหญ่ และอุทกภัยในแต่ละปีนั้น จึงได้แก่พายุจรที่พัดมาทางทิศตะวันออกผ่านประเทศไทย และพายุหมุนที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราวในอ่าวเบงกอลนั่นเอง

ฝนที่เกิดจากพายุดีเปรสชัน พายุโซนร้อน และพายุไต้ฝุ่น มักเริ่มตกในภาคกลางภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือประมาณเดือนมิถุนายน ตามจำนวนพายุที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติในทะเลจีนใต้ ครึ่งถึงเดือนกรกฎาคมแนวทางของพายุมักเคลื่อนไปอยู่ในแนวเหนือประเทศไทย พอถึงเดือนสิงหาคมพายุจรนี้จะมีแนวพัดผ่านเข้ามาในประเทศไทยอีก แล้วมีแนวร่นต่ำลงมาทางภาคกลางและภาคใต้ตามลำดับ ตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน ทำให้ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ตลอดจนภาคอื่น ๆ ได้รับฝนตกหนักเนื่องจากอิทธิพลของพายุจรแต่ละประเภทดังกล่าว แล้วเกิดน้ำไหลบ่าบนผิวดินและไหลลงสู่ลำธารและแม่น้ำมีปริมาณมาก จนบางปีถึงกับเกิดน้ำท่วมใหญ่ และเกิดอุทกภัยอย่างรุนแรงในท้องที่ต่าง ๆ

ส่วนพายุหมุนจากอ่าวเบงกอลจะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวและพัดผ่านเข้ามาตามแนวทิศตะวันตกของประเทศไทยในบางปี โดยนำฝนมาตกในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำตอนบนของแม่น้ำต่าง ๆ เช่น แม่น้ำเพชรบุรี แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำสะแกกรัง ฯลฯ หากปีใดพายุดังกล่าวมีกำลังแรง ก็จะนำฝนมาตกตามแนวทางที่พายุพัดผ่าน และทำให้เกิดอุทกภัยในระยะช่วงต้นฤดูฝนได้ สภาพของฝนที่ตกในพื้นที่ลุ่มน้ำ โดยทั่วไปจะมีอิทธิพลโดยตรงต่อจำนวนน้ำที่เกิดขึ้นในลำธารและแม่น้ำ ปริมาณจะน้อยหรือมากเพียงใดขึ้นอยู่กับความเข้มของฝนที่ตก ระยะเวลาที่ฝนตก และการแผ่กระจายของฝนที่ตกในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำ (กรมอุตุนิยมวิทยา. <http://www.tmd.go.th>)

น้ำทะเลหนุน

โดยทั่วไป พื้นที่ราบลุ่มตามบริเวณสองฝั่งแม่น้ำที่อยู่ห่างจากปากอ่าวหรือทะเลไม่ไกลนัก ระดับน้ำในแม่น้ำบริเวณนั้นมักจะอยู่ในอิทธิพลน้ำขึ้น-น้ำลง อันเนื่องมาจากระดับน้ำทะเลหนุนตลอดเวลา เมื่อน้ำที่ไหลหลากลงมาตามแม่น้ำคราวใดมีปริมาณมากและตรงกับฤดูกาล หรือช่วงเวลาที่ระดับน้ำทะเลหนุนสูงเกินกว่าปกติ ก็จะทำให้เกิดสภาวะน้ำท่วมและอุทกภัยแก่พื้นที่ทำการเกษตร และในเขตที่อยู่อาศัยอย่างรุนแรงเสมอมา (กรมอุตุนิยมวิทยา. <http://www.tmd.go.th>)

การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับภาวะแวดล้อม

พื้นที่หลายแห่งได้รับความเสียหายจากอุทกภัย เนื่องมาจากภาวะแวดล้อมของพื้นที่บริเวณนั้น ๆ มีการเปลี่ยนแปลงจากสภาพเดิม

1. การขยายตัวของเขตชุมชนและการทำลายระบบระบายน้ำที่มีอยู่ตามธรรมชาติ พื้นที่ส่วนใหญ่ซึ่งแต่ก่อนเคยเป็นพื้นที่ที่ราษฎรใช้ทำการเกษตรนั้น ประกอบด้วย พื้นที่ลุ่มมีแอ่งน้ำ หนอง บึง และลำคลองธรรมชาติ เพื่อรับน้ำเข้าและระบายน้ำออกจากพื้นที่ได้อย่างสะดวก หรือมีความสมดุลตามสภาพธรรมชาติดี โดยไม่มีน้ำท่วมขัง

ครั้งเมื่อมีการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวให้เป็นชุมชนแหล่งอุตสาหกรรมหรือที่อยู่อาศัย จึงมีการถมดินปรับพื้นที่ สร้างถนน สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ขยายตัวออกไปเป็นบริเวณกว้าง เป็นเหตุให้แอ่งน้ำ หนอง บึง และลำคลองธรรมชาติทั้งหลายต้องถูกทำลายหมดไป และมูลเหตุสำคัญก็คือ ภายในเขตชุมชนที่ตั้งขึ้นใหม่หลายแห่งมักไม่ได้สร้างระบบการระบายน้ำออกจากพื้นที่ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพขึ้นแทน ดังนั้น เมื่อถึงเวลาที่มีฝนตกหนักจึงทำให้เกิดน้ำท่วมขังนาน และความเสียหายย่อมบังเกิดติดตามมา

2. แผ่นดินทรุด พื้นที่ในเขตเมืองหรือชุมชนที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นนั้น มักจะประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำอยู่เป็นประจำ ซึ่งโดยทั่วไปจะมีวิธีการแก้ไขด้วยการสูบน้ำจากแหล่งน้ำบาดาลขึ้นมาใช้อุปโภคบริโภคและเพื่อการอุตสาหกรรมเป็นปริมาณมากในแต่ละปี วิธีการดังกล่าวเป็นสาเหตุทำให้แรงดันของน้ำในแหล่งน้ำบาดาลที่ระดับลึกนั้นมีค่าลดต่ำลงมาก จากนั้นน้ำในชั้นดินซึ่งทับอยู่บนกรวดทรายที่เป็นแหล่งน้ำบาดาล จะถ่ายเทไหลเข้าไปในชั้นกรวดทรายด้านล่างตามธรรมชาติ เมื่อน้ำในช่องว่างของดินสูญเสียไปมากขึ้น ๆ ชั้นดินดังกล่าวจะค่อย ๆ ยุบตัวลงทีละน้อยจนเกิดแผ่นดินทรุด ทำให้ผิวดินเป็นแอ่งมีระดับต่ำกว่าปกติในบริเวณกว้าง เช่น พื้นที่หลายแห่งในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดน้ำท่วมขังนานหลังจากเกิดฝนตกหนัก เพราะการระบายน้ำออกไปจากพื้นที่ไม่สะดวกเหมือนแต่ก่อน (กรมอุทกนิยามวิทยา. <http://www.tmd.go.th>)

วิธีการป้องกันและบรรเทา น้ำท่วม

นายปราโมทย์ ไ้มักัด ได้กล่าวถึง วิธีการป้องกันและบรรเทาน้ำท่วมว่ามีอยู่หลายวิธี โดยแต่ละวิธีจะมีความเหมาะสมกับสภาพท้องที่ ความสามารถในการป้องกันหรือบรรเทาน้ำท่วม การส่งผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อมและธรรมชาติ ตลอดจนต้นทุนและผลประโยชน์ที่แตกต่างกันไป ดังนั้น ก่อนที่จะตัดสินใจดำเนินการด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง จึงจำเป็นต้องมีการพิจารณาและศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ดังกล่าวให้รอบคอบเสียก่อน วิธีการป้องกันและบรรเทาน้ำท่วมที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

การก่อสร้างคันกั้นน้ำเลียบลำน้ำ

เป็นวิธีการป้องกันน้ำท่วมที่นิยมทำกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ โดยการก่อสร้างคันดินกั้นน้ำขนาดเล็กซึ่งมีขนาดความสูงไม่มากนัก ให้มีแนวขนานกับลำน้ำและอยู่ห่างจากขอบตลิ่งเข้าไปเป็นระยะพอประมาณเพื่อกั้นน้ำ เพื่อเพิ่มเนื้อที่หน้าตัดของลำน้ำให้มีขนาดใหญ่พอที่จะระบายน้ำไหลหลากจำนวนมากให้ไหลผ่านพื้นที่บริเวณนั้นไป โดยไม่ท่วมพื้นที่ดังกล่าวให้ได้รับความเสียหาย เช่น แต่ก่อนในการวางโครงการก่อสร้างคันกั้นน้ำมีหลักเกณฑ์ทางวิชาการที่สมควรพิจารณาดำเนินการให้เหมาะสม ดังนี้

1. ความสูงของคันกั้นน้ำ คันกั้นน้ำที่สร้างจะ ต้องมีระดับหลังคันสูงพ้นระดับน้ำท่วมสูงสุด ซึ่งคาดว่า จะเกิดขึ้นตามรอบปีที่กำหนดในการออกแบบเสมอ สำหรับในกรณีที่มีการก่อสร้างคันกั้นน้ำเลียบลำน้ำสองฝั่งลำน้ำ ขนาดความสูงและระยะห่างของคันกั้นน้ำที่บริเวณสองฝั่งลำน้ำจะต้องมีการพิจารณาร่วมกัน ให้มี

ความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ กล่าวคือ ในกรณีก่อสร้างคันกันน้ำเลียบไปตามแนวสองฝั่งลำน้ำ คันกันน้ำที่มีขนาดความสูงไม่มาก จะต้องสร้างให้มีแนวที่ห่างจากตัวตลิ่งของลำน้ำเข้าไปมาก ๆ โดยให้มีพื้นที่ที่จะถูกน้ำท่วมตามบริเวณสองฝั่งลำน้ำเป็นบริเวณกว้างมากกว่าการก่อสร้างคันกันน้ำที่มีขนาดความสูงมาก ซึ่งสร้างอยู่ตามแนวใกล้ขอบตลิ่ง ส่วนค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างและค่าดูแลรักษาคันกันน้ำที่มีขนาดความสูงมาก ย่อมจะเสียค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างรวมทั้งค่าดูแลรักษามากกว่าคันกันน้ำที่มีขนาดความสูงไม่มากนัก ดังนั้นในการวางโครงการจึงต้องมีการพิจารณาทางด้านเศรษฐศาสตร์ร่วมกับทางด้านวิศวกรรม เพื่อเปรียบเทียบถึงค่าลงทุนในการก่อสร้างกับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการป้องกันพื้นที่ขอบตลิ่ง ในกรณีก่อสร้างคันกันน้ำซึ่งมีขนาดความสูงแตกต่างกันด้วย เพื่อพิจารณากำหนดขนาดความสูงและแนวคันกันน้ำได้อย่างเหมาะสม

2. ขนาดของคันกันน้ำ คันกันน้ำส่วนใหญ่จะก่อสร้างด้วยดินถมบดอัดแน่น โดยมีรูปร่างลักษณะเหมือนกับเขื่อนดิน แต่คันกันน้ำจะทำหน้าที่กักกั้นน้ำอยู่เป็นครั้งคราว จึงมีความแตกต่างไปจากเขื่อนดิน ต้องกักกั้นน้ำไว้ตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้คันกันน้ำจึงมีลักษณะคล้ายกับคันดินถนนทั่วไปที่ทำหน้าที่กักกั้นน้ำไว้ด้วยเป็นครั้งคราวนั่นเอง ในการออกแบบเพื่อกำหนดขนาดและรูปร่างของคันกันน้ำ มีหลักเกณฑ์โดยทั่วไปว่า จะต้องคำนึงถึงความแข็งแรงของตัวคันกันน้ำเพื่อให้มีสภาพทนใช้งานได้นานปี ตัวคันกันน้ำจะต้องมีขนาดและความเอียงลาดของคันดินทั้งสองด้านที่มีสภาพมั่นคงแข็งแรงในการทรงตัวอยู่ได้เสมอ โดยไม่เลื่อนทลาย ทั้งในช่วงเวลาที่ทำการกักกั้นน้ำและในขณะที่น้ำมีระดับลดต่ำลงอย่างรวดเร็ว ขนาดของคันกันน้ำที่มีความมั่นคงแข็งแรงเพียงพอ นั้น โดยทั่วไปควรมีความลาดเทในอัตราส่วนตั้ง : ราบ เท่ากับ 1 : 3 สำหรับลาดคันด้านที่กั้นน้ำและตั้ง : ราบ เท่ากับ 1 : 2.5 สำหรับลาดคันอีกด้านหนึ่ง ส่วนความกว้างของหลังคันกันน้ำ ในกรณีให้รถยนต์วิ่งได้ควรมีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 4.00 เมตร แต่สามารถลดขนาดความกว้างให้เหลือเพียง 2.5 เมตรได้เมื่อไม่ต้องการใช้หลังคันเป็นทางรถวิ่ง

3. ระบบระบายน้ำภายในพื้นที่หลังคันกันน้ำ เนื่องด้วยคันกันน้ำที่ก่อสร้างมักจะตัดผ่านร่องน้ำและทางน้ำต่าง ๆ ซึ่งจะต้องมีการก่อสร้างท่อระบายน้ำหรือประตูระบายน้ำเพื่อการระบายน้ำออกจากพื้นที่ให้สะดวก พร้อมกับติดตั้งบานประตูบังคับน้ำไว้ทุกแห่ง เพื่อป้องกันน้ำจากภายนอกเข้าไปท่วมพื้นที่ด้านในอีกด้วย (กรมอุทกนิยามวิทยา. <http://www.tmd.go.th>)

การก่อสร้างทางผันน้ำ

โดยการก่อสร้างทางผันน้ำหรือชุดคลองสายใหม่เชื่อมต่อกับลำน้ำที่มีปัญหาน้ำท่วม เพื่อผันน้ำทั้งหมดหรือน้ำเฉพาะบางส่วนที่จะล้นตลิ่งแล้วทำให้เกิดน้ำท่วม ออกไปจากลำน้ำให้ไหลไปตามทางผันน้ำที่ขุดขึ้นใหม่ไปลงลำน้ำสายอื่น หรือระบายออกสู่ทะเลตามความเหมาะสม มีหลักการดังนี้

1. โดยทั่วไป นิยมการผันน้ำเฉพาะส่วนที่จะไหลล้นตลิ่งซึ่งทำให้เกิดน้ำท่วมออกไปจากลำน้ำ โดยที่น้ำส่วนใหญ่ซึ่งมีระดับไม่ล้นตลิ่งนั้นยังคงปล่อยให้ไหลอยู่ในลำน้ำเดิมตามปกติ สำหรับวิธีการผันน้ำในรูปแบบนี้ที่บริเวณปากทางแยกเข้าลำน้ำสายใหม่จะต้องสร้างอาคารเพื่อควบคุมบังคับน้ำให้ไหลเข้าสู่ลำน้ำสายใหม่ในปริมาณที่พอเหมาะ โดยอาคารควบคุมบังคับน้ำดังกล่าวอาจสร้างเป็นแบบฝาย ซึ่งสามารถควบคุมน้ำให้ไหลเข้าลำน้ำสายใหม่ได้โดยอัตโนมัติหรือสร้างประตูระบายน้ำที่ควบคุมบังคับน้ำ โดยบานประตูซึ่งเปิดและปิดได้ตามความเหมาะสม

2. ในกรณีที่ต้องการผันน้ำทั้งหมดให้ไหลไปตามทางน้ำที่ขุดใหม่ ควรขุดลำน้ำสายใหม่แยกออกจากลำน้ำสายเดิมตรงบริเวณที่ลำน้ำเป็นแนวโค้ง โดยกำหนดให้ท้องลำน้ำที่ขุดมีระดับเสมอกับท้องลำน้ำเดิมเป็นอย่างน้อย หลังจากนั้นจึงนำดินที่ขุดจากลำน้ำใหม่ ไปถมปิดลำน้ำสายเดิมพร้อมกับเกลี่ยและบดอัดดิน

ให้แน่นจนเต็มโดยตลอด เพื่อที่จะได้นำพื้นที่ไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่นต่อไป ด้วยเหตุนี้การพิจารณา วางโครงการสำหรับกรณีใดกรณีหนึ่งดังกล่าวข้างต้น จึงมีเกณฑ์ทางด้านวิศวกรรมที่จะต้องมีการศึกษา และ วิเคราะห์ในทุกด้านอย่างละเอียดรอบคอบให้เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ วัตถุประสงค์ ประโยชน์และ ค่าลงทุนก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปจนถึงขั้นการก่อสร้าง (กรมอุทุนิยมวิทยา. <http://www.tmd.go.th>)

การปรับปรุงสภาพลำน้ำ

โดยการปรับปรุงและตกแต่งลำน้ำเพื่อช่วยให้น้ำสามารถไหลไปตามลำน้ำได้สะดวก หรือมีความเร็ว ของกระแสน้ำที่ไหลเพิ่มมากขึ้น เพื่อที่ในฤดูน้ำหลากน้ำจำนวนมากที่ไหลตามลำน้ำจะได้มีระดับลดต่ำไป จากเดิมเป็นการช่วยบรรเทาความเสียหายอันอาจจะเกิดเนื่องมาจากน้ำท่วมได้เป็นอย่างดี โดยทั่วไปในการ เพิ่มความสามารถของลำน้ำเพื่อให้น้ำจำนวนมากไหลไปได้อย่างสะดวกหรือน้ำไหลด้วยความเร็วที่เพิ่มมากขึ้น กว่าเดิมนั้นเราจะต้องปรับปรุงสภาพลำน้ำด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ทำการตกแต่งลาดตลิ่งและ ท้องลำน้ำให้มีความขรุขระน้อยกว่าเดิม เพิ่มเนื้อที่หน้าตัดของลำน้ำโดยการขุดและขยายให้ลำน้ำมีขนาดโตขึ้น รวมทั้งการปรับปรุงลำน้ำให้มีความลาดชันโดยการขุดทางน้ำใหม่ที่มีความยาวน้อยลงดังวิธีการต่อไปนี้

1. โดยการขุดลอกลำน้ำในบริเวณที่ตื้นเขิน ตกแต่งดินตามลาดตลิ่งที่ถูกน้ำกัดเซาะพังทลาย กำจัด วัชพืช และรื้อทำลายสิ่งกีดขวางทางน้ำไหลออกไปจนหมด ซึ่งเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ช่วยให้น้ำไหลผ่านตาม ลำน้ำได้สะดวกและสามารถระบายน้ำจำนวนมากให้ผ่านไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ในกรณีที่ลำน้ำมีแนวโค้งมากเป็นระยะทางไกล อาจพิจารณาขุดทางน้ำใหม่ลัดจากลำน้ำบริเวณ ด้านเหนือโค้งไปบรรจบกับลำน้ำเดิมที่บริเวณด้านท้ายโค้งให้มีแนวตรงกลมกลืนกับลำน้ำธรรมชาติ ซึ่งจะเป็น ทางน้ำใหม่ที่แบ่งน้ำจำนวนมากให้ไหลผ่านไปเองอย่างสะดวก เนื่องจากมีความลาดชันมากกว่าลำน้ำเดิมที่มี แนวโค้ง ส่วนลำน้ำเดิมซึ่งมีแนวโค้งนั้น เมื่อมีน้ำไหลผ่านน้อยลง อาจเกิดการตื้นเขินหรือมีขนาดเล็กลง ไปเองตามธรรมชาติ วิธีการปรับปรุงสภาพลำน้ำทั้งโดยวิธีการขุดลอกปรับปรุงตัวลำน้ำ และโดยการขุด ทางสายน้ำใหม่ตามที่กล่าวมา เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติของลำน้ำ ซึ่งอาจมีผลทำให้กระแสน้ำ กัดเซาะตลิ่งตอนใดตอนหนึ่งจนพังทลาย ติดตามด้วยการทำความเข้าใจแก่ทรัพย์สินบ้านเรือนราษฎร นอกจากนั้น วิธีการปรับปรุงลำน้ำเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นการแก้ไขปัญหาระบบระบาย น้ำท่วมเฉพาะบริเวณเท่านั้น ซึ่งอาจทำให้เกิดผลกระทบหรือเพิ่มความเสียหายให้กับพื้นที่ทางด้านท้ายลำน้ำ ลงไปได้ จึงต้องมีการพิจารณาในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสม (กรมอุทุนิยมวิทยา. <http://www.tmd.go.th>)

การก่อสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำ

โดยการก่อสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำปิดกั้นลำน้ำธรรมชาติระหว่างหุบเขาหรือเนินสูงที่บริเวณต้นน้ำของ ลำน้ำสายใหญ่หรือตามแควสาขา เพื่อกักกั้นน้ำที่ไหลมามากในฤดูน้ำหลากเก็บไว้ทางด้านเหนือเขื่อน ทำให้ เกิดเป็นแหล่งน้ำขนาดต่าง ๆ เรียกว่า "อ่างเก็บน้ำ" ซึ่งน้ำที่เขื่อนเก็บกักไว้นี้จะระบายออกจากอ่างเก็บน้ำที่ละ น้อย ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้อีกหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อการเพาะปลูกพืชของพื้นที่ด้านท้ายเขื่อน ในช่วงเวลาที่ฝนไม่ตกหรือในฤดูแล้ง ครั้นเมื่ออย่างเข้าสู่ฤดูฝนปีต่อไปอ่างเก็บน้ำก็จะมีปริมาณว่างสำหรับ รองรับน้ำไหลหลากจำนวนมากในระยะฤดูฝนนั้นเข้ามาเก็บไว้ได้ โดยเก็บน้ำที่อาจทำให้เกิดน้ำท่วมหรือน้ำที่จะ ไปทำความเสียหายให้กับพื้นที่ทางด้านท้ายเขื่อนเก็บสำรองไว้ใช้ให้เป็นประโยชน์ในด้านอื่นต่อไป

เขื่อนเก็บกักน้ำที่สร้างกันโดยทั่วไปมีหลายประเภทหลายขนาดแตกต่างกัน โดยเขื่อนเก็บกักน้ำขนาดใหญ่บางแห่งสามารถให้ประโยชน์ได้หลายด้าน เช่น การผลิตไฟฟ้า การชลประทาน การคมนาคมทางน้ำ การเพาะเลี้ยงปลาและกุ้งในอ่างเก็บน้ำ และการบรรเทาน้ำท่วม เป็นต้น ซึ่งเราเรียกเขื่อนลักษณะนี้ว่า "เขื่อนอเนกประสงค์"

ในการก่อสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำ เราสามารถสร้างเขื่อนได้ด้วยวัสดุประเภทต่าง ๆ เช่น คอนกรีตล้วน คอนกรีตเสริมเหล็ก ดินถมบดอัดแน่น และหินถมอัดแน่น เป็นต้น ซึ่งเขื่อนเก็บกักน้ำทุกแห่งที่สร้างขึ้น จะกำหนดหรือเลือกให้เป็นเขื่อนประเภทใดนั้น ส่วนใหญ่จะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพของฐานราก สภาพของภูมิประเทศที่เขื่อนนั้นตั้งอยู่ ตลอดจนชนิดและจำนวนของวัสดุที่จะมีให้ใช้ก่อสร้างได้ โดยเขื่อนจะต้องมีทั้งความมั่นคงแข็งแรงและราคาถูกที่สุด

ปัจจุบันนี้ ประเทศไทยได้ก่อสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ แล้วเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในด้านการชลประทานเป็นหลัก และเพื่อประโยชน์ต่าง ๆ แบบอเนกประสงค์ โดยที่อ่างเก็บน้ำทุกแห่งเหล่านั้น จะทำหน้าที่เก็บน้ำซึ่งไหลมามากในฤดูฝนไว้ และช่วยบรรเทาการเกิดน้ำท่วมที่อาจทำความเสียหายให้กับพื้นที่เพาะปลูกและชุมชนซึ่งอยู่ทางด้านท้ายเขื่อนได้ด้วย อาทิ

1. เขื่อนเก็บกักน้ำแม่จัดสมบูรณ์ชลตามพระราชดำริและอ่างเก็บน้ำสร้างปิดกั้นลำน้ำแม่จัด ที่อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีความจุอ่างเก็บน้ำประมาณ 265 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อประโยชน์ในด้านการชลประทานและการผลิตไฟฟ้าเป็นหลัก สำหรับการบรรเทาน้ำท่วมอ่างเก็บน้ำแห่งนี้สามารถช่วยบรรเทาน้ำท่วมในเขตพื้นที่เพาะปลูกสองฝั่งลำน้ำแม่จัดและแม่น้ำปิง จนถึงตัวเมืองเชียงใหม่ซึ่งเคยเกิดขึ้นเป็นประจำให้หมดไป

2. เขื่อนเก็บกักน้ำภูมิพลและอ่างเก็บน้ำสร้างปิดกั้นแม่น้ำปิง ที่อำเภอสามเงา จังหวัดตาก มีความจุอ่างเก็บน้ำประมาณ 13,460 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อประโยชน์ในด้านการผลิตไฟฟ้า การชลประทาน การคมนาคมทางน้ำ ฯลฯ สำหรับในด้านการบรรเทาน้ำท่วมที่เคยทำความเสียหายให้กับพื้นที่เพาะปลูกในบริเวณพื้นที่ลุ่มสองฝั่งแม่น้ำปิง และแม่น้ำเจ้าพระยาเสมอขึ้น อ่างเก็บน้ำของเขื่อนภูมิพลที่มีขนาดใหญ่นี้ ช่วยเก็บกักน้ำที่ไหลหลากตอนฤดูฝนตกหนักไว้ ไม่ให้ไหลหลากมาทันทีทันใดจนเกิดน้ำท่วมฉับพลัน แล้วทำความเสียหายให้กับพื้นที่เพาะปลูกซึ่งเป็นที่ลุ่มตั้งแต่ก่อน

3. เขื่อนเก็บกักน้ำสิริกิติ์และอ่างเก็บน้ำสร้างปิดกั้นแม่น้ำน่าน ที่อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์มีความจุอ่างเก็บน้ำประมาณ 9,550 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อประโยชน์ในด้านการผลิตไฟฟ้า การชลประทาน การคมนาคมทางน้ำ ฯลฯ สำหรับในด้านการบรรเทาอุทกภัยอ่างเก็บน้ำแห่งนี้สามารถลดอุทกภัยที่เคยเกิดขึ้นทุกปีในบริเวณทุ่งราบสองฝั่งแม่น้ำน่านในเขตหลายจังหวัดได้เกือบทั้งหมด และยังร่วมกับอ่างเก็บน้ำของเขื่อนภูมิพล ช่วยบรรเทาอุทกภัยในเขตทุ่งราบแม่น้ำเจ้าพระยาให้ลดน้อยลงด้วย

4. เขื่อนเก็บกักน้ำอุบลรัตน์และอ่างเก็บน้ำ สร้างปิดกั้นลำน้ำพองที่อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น มีความจุอ่างเก็บน้ำประมาณ 2,550 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อประโยชน์ในด้านการผลิตไฟฟ้าและการชลประทานเป็นหลักสำหรับการบรรเทาน้ำท่วม อ่างเก็บน้ำแห่งนี้สามารถบรรเทาน้ำท่วมที่เคยเกิดเป็นประจำในบริเวณที่ราบสองฝั่งลำน้ำพองในเขตจังหวัดขอนแก่นให้ลดน้อยลงได้

5. เขื่อนเก็บกักน้ำลำปาวและอ่างเก็บน้ำ สร้างปิดกั้นลำน้ำปาวที่อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์มีความจุอ่างเก็บน้ำประมาณ 1,340 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อประโยชน์ในด้านการชลประทานเป็นหลัก ในด้านการบรรเทาน้ำท่วม อ่างเก็บน้ำแห่งนี้สามารถบรรเทาน้ำท่วมที่เคยเกิดเป็นประจำในบริเวณที่ราบ สองฝั่งลำน้ำปาวในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ให้ลดน้อยลงได้เช่นกัน

6. เชื้อนเก็บกักน้ำครึนครินทร์และอ่างเก็บน้ำ สร้างปิดกั้นแม่น้ำแควใหญ่ที่อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี มีความจุอ่างเก็บน้ำประมาณ 17,745 ล้านลูกบาศก์เมตร กับเชื้อนเก็บกักน้ำเขาแหลมและอ่างเก็บน้ำ ซึ่งสร้างปิดกั้นแม่น้ำแควน้อยที่อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีความจุอ่างเก็บน้ำประมาณ 7,450 ล้านลูกบาศก์เมตร การก่อสร้างโครงการทั้งสองนี้ให้ประโยชน์มากในด้านการผลิตไฟฟ้า การชลประทาน การคมนาคมทางน้ำ ฯลฯ สำหรับในด้านการบรรเทาน้ำท่วมที่เคยทำความเสียหายให้กับพื้นที่เพาะปลูกตามบริเวณพื้นที่ลุ่มสองฝั่งแม่น้ำแม่กลองทุกปีนั้น อ่างเก็บน้ำทั้งสองสามารถเก็บกักน้ำจำนวนมหาศาลที่ไหลหลากตอนฤดูฝนตกหนักจากแควทั้งสองไว้ได้ น้ำจำนวนมากจึงไม่ไหลเทลงมาทำให้เกิดน้ำท่วมแล้วทำความเสียหายให้กับเขตชุมชนและพื้นที่เพาะปลูกซึ่งเป็นที่ลุ่มตามสองฝั่งแม่น้ำแม่กลองดังแต่ก่อน (กรมอุตุฯ. <http://www.tmd.go.th>)

การก่อสร้างคันกั้นน้ำโอบล้อมพื้นที่

เป็นวิธีการป้องกันน้ำท่วมพื้นที่โดยตรง โดยการก่อสร้างคันดินกั้นน้ำโอบล้อมพื้นที่ทั้งหมดไว้ เช่น การป้องกันน้ำท่วมสถานที่ราชการ โรงงานอุตสาหกรรม และสวนผลไม้ของราษฎร ที่อยู่ในบริเวณซึ่งเกิดน้ำท่วมเป็นประจำ ส่วนน้ำฝนที่ซึ่งอยู่ภายในพื้นที่จะระบายออกไปตามท่อระบายน้ำ หรือโดยการสูบน้ำออกไปตามความเหมาะสม (กรมอุตุฯ. <http://www.tmd.go.th>)

การอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำลำธาร

โดยการใช้ ดูแลรักษา และปรับปรุงพื้นที่พุทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณพื้นที่ต้นน้ำลำธาร ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสม ประกอบด้วยการอนุรักษ์ป่าไม้ ร่วมกับการอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังรายละเอียดที่ได้กล่าวไว้แล้วในเรื่องการอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร เพื่อปรับปรุงพื้นที่ต้นน้ำลำธารโดยทั่วไปให้สามารถดูดซึมน้ำได้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้น้ำฝนไหลป่าตามลาดพื้นดินลงสู่ลำธารและลำห้วยต่าง ๆ อย่างรวดเร็วและมีปริมาณมากเป็นการบรรเทาปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ทำการเกษตรและที่อยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ราบทางตอนล่างที่อาจเกิดขึ้นอย่างฉับพลันได้ (กรมอุตุฯ. <http://www.tmd.go.th>)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการศึกษาการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ กรณีศึกษา : อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งก่อนการบริหารจัดการ ระหว่างการบริหารจัดการ และหลังจากการบริหารจัดการสัมฤทธิ์ผลแล้ว ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพทุกภาคส่วนที่ส่งผลให้อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร รอดพ้นจากวิกฤตการณ์ ความเสียหายที่เกิดจากมหาอุทกภัยน้ำท่วม ปี พ.ศ. 2554

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ตัวแทนผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพที่ส่งผลให้อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร รอดพ้นจากวิกฤตการณ์ ความเสียหายที่เกิดจากมหาอุทกภัยน้ำท่วม ปี พ.ศ. 2554 จำนวน 2 คน (คณะผู้วิจัยได้ติดต่อไปที่สำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร เจ้าหน้าที่ที่แนะนำและประสานงานไปที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ สำนักชลประทานที่ 11 เนื่องจากหน่วยงานดังกล่าวเป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการน้ำกับเหตุการณ์มหาอุทกภัยปี 2554)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ กรณีศึกษา : อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งก่อนการบริหารจัดการ ระหว่างการบริหารจัดการ และหลังจากการบริหารจัดการสัมฤทธิ์ผลแล้ว ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาสถานการณ์มหาอุทกภัย ปี 2554 เอกสาร บทสัมภาษณ์ของผู้ที่มีความรู้และผู้ที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ ที่ส่งผลให้อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร รอดพ้นจากวิกฤตการณ์ความเสียหายที่เกิดจากมหาอุทกภัยน้ำท่วม ปี พ.ศ. 2554 ทั้งก่อนการบริหารจัดการ ระหว่างการบริหารจัดการ และหลังจากการบริหารจัดการสัมฤทธิ์ผลแล้ว ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยว่าที่ร้อยตรีวิชัย โกศลวัฒน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พีรญา เขตุงษ์ ได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ติดต่อไปที่สำนักงานศาลากลางจังหวัดสมุทรสาคร โดยเจ้าหน้าที่ได้แนะนำและประสานงานไปที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ สำนักชลประทานที่ 11 เนื่องจากหน่วยงานดังกล่าวได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการน้ำกับเหตุการณ์มหาอุทกภัยปี 2554
2. ติดต่อประสานงานไปที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ สำนักชลประทานที่ 11 ซึ่งตั้งอยู่ที่อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
3. เข้าพบและสัมภาษณ์ นายประสงค์ อินดนตรี ผู้อำนวยการ และนายวิรัช สารรานุวัฒน์ หัวหน้าฝ่ายวิศวกรรม โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ สำนักชลประทานที่ 11 เมื่อวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2556

บทที่ 4

บทสัมภาษณ์ของนักวิชาการและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

การศึกษากาการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ กรณีศึกษา : อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าบทสัมภาษณ์พิเศษจากนักวิชาการและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

1. ดร.สมิทธ ธรรมสโรช อธิการบดีกรมอุตุนิยมวิทยา
2. นายชลิต ดำรงค์ศักดิ์ อธิบดีกรมชลประทาน
3. นายกิจจา ผลภาษี อธิการบดีกรมชลประทาน
4. นายสุจิริต คุณธนกุลวงศ์ หัวหน้าภาควิชาวิศวกรรมแหล่งน้ำ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. ศูนย์อาสาผาน้ำท่วม ร่วมกับสถานีโทรทัศน์ ไทยพีบีเอส นักวิชาการ หัวหน้าชุมชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐ เทศบาลเมืองสมุทรสาคร จัดเวทีสาธารณะ “ปฏิบัติการพาน้ำลงทะเล” (ถ่ายทอดสด) ดำเนินรายการโดย นาทยา แววีร์คุปต์
6. นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง อธิการบดีกรมการขนส่งทางบก และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ประธานคณะกรรมการยุทธศาสตร์เพื่อการช่วยเหลือ พื้นฟู เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์อุทกภัย

บทสัมภาษณ์พิเศษ ดร.สมิทธ ธรรมสโรช : น้ำท่วม...บริหารจัดการไม่เป็น

ไม่ใช่ภัยพิบัติลงโทษแต่...บริหารน้ำผิดพลาดรุนแรง จนรัฐบาลต้องประกาศเป็น "วาระแห่งชาติ" ระดมความร่วมมือจากทุกสรรพกำลังมาร่วมแก้ปัญหา น้ำท่วมครั้งใหญ่ของประเทศที่จนถึงเวลานี้ 26 จังหวัด กำลังจมน้ำ ประชาชนกว่า 2.2 ล้านครัวเรือนกำลังเดือดร้อนอย่างหนัก นอกจากบ้านเรือน พื้นที่การเกษตร ที่เสียหายไปแล้วกว่า 9.6 ล้านไร่ มวลน้ำก้อนมหึมายังรุกคืบสร้างความเสียหายต่อเนื่องฝ่าปราการป้องกัน เบื้องต้นรุดล่าไปยังนิคมอุตสาหกรรม จนมูลค่าความเสียหายพุ่งสูงหลายแสนล้านบาท ยังไม่รวมยอดผู้เสียชีวิต ที่สูงถึง 281 ราย

ดร.สมิทธ ธรรมสโรช อธิการบดีกรมอุตุนิยมวิทยา ประธานกรรมการมูลนิธิสภาเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ ในฐานะผู้คร่ำหวอดในแวดวงอุตุนิยมวิทยามายาวนาน ฟันธงว่าวิกฤตน้ำท่วมครั้งนี้ไม่ใช่เป็นผลพวงจาก "ภัยพิบัติ" แต่เป็นเรื่องการบริหารจัดการน้ำไม่เป็น!!! "คือ ไม่สามารถจะบริหารน้ำได้ ไม่มีการติดตามข้อมูล ตั้งแต่ต้นฤดูฝนว่าจะตกเยอะไหม ควรเก็บน้ำในเขื่อนไว้เท่าไร ปรากฏว่าทุกคนเก็บน้ำไว้ในเขื่อนใหญ่หมด ทั้งกรมชลประทาน การไฟฟ้าฯ ซึ่งกลัวว่าจะไม่มีน้ำใช้ในหน้าแล้งซึ่งเป็นการคาดการณ์ที่ผิด...ถ้าฝนตกต่อเนื่องทั้งกลางฤดู ปลายฤดู ยังตกอยู่ ปริมาณช่องว่างน้ำในเขื่อนจะไม่สามารถเก็บน้ำฝนกลางฤดูได้ ตอนนีเขื่อนใหญ่เต็มหมดแล้วปัญหาคือ เมื่อเขื่อนใหญ่เต็มหมดแล้ว ก็ปล่อยน้ำในเขื่อนออกมาพร้อมกัน ปริมาณน้ำที่ปล่อยมากกว่าปริมาณน้ำฝนที่ตกใส่เขื่อน" ดร.สมิทธ อธิบายว่า การปล่อยน้ำจากเขื่อนใหญ่ ทั้งเขื่อน

ภูมิพล เชื้อนสิริภักดิ์ เชื้อนปาสักชลสิทธิ์ ทำให้น้ำมารวมตัวในภาคกลางตอนบนไล่มาตอนล่าง ขณะที่ภาคกลางก็มีน้ำฝนที่ตกมาอยู่ท้ายเขื่อนอยู่ในที่ลุ่มอยู่แล้ว

ดังนั้น น้ำในขณะนี้จึงมหาศาลมาก หลายคนบอกน้ำปล่อยมานิดเดียวแต่เพราะน้ำมีอยู่แล้วในที่ลุ่มในนา เมื่อปล่อยมาพร้อมกันปริมาณน้ำจึงมาก ทำให้หลายพื้นที่เกิดน้ำท่วมพร้อมกัน ตั้งแต่ จ.นครสวรรค์ พระนครศรีอยุธยา

"เป็นวิกฤตบริหารน้ำโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือไม่มีการวางแผนไว้ก่อน อันที่จริงเราควรเก็บน้ำไว้ครั้งหนึ่ง และถ้ามีฝนกลางฤดูที่แล้วก็สามารถเก็บน้ำไว้อีกได้" ทั้งนี้ ที่ผ่านมานักวิชาการหลายคนบอกว่า น้ำไม่เคยสูงเช่นนี้ บางคนบอกน้ำเยอะแต่ไม่เคยท่วม ทุกคนต่างคนต่างมีข้อมูลของตัวเอง แต่ขณะนี้ไม่ใช้เวลาที่จะมาเถียงกันเรื่องข้อมูล เพราะข้อมูลที่แท้จริงกรมอุตุฯนิยามวิทยามีอยู่แล้ว เรามีสถานีวัดปริมาณน้ำฝนในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ภาคกลางตอนบน กว่า 200 แห่งที่วัดปริมาณฝนได้

สำหรับแนวทางการแก้ไขในเวลานี้ ดร.สมิทธ เห็นว่า จำเป็นที่จะต้องหยุดปล่อยน้ำจากเขื่อน เพราะช่วงนี้ไม่มีปริมาณน้ำฝนที่จะตกเข้าเขื่อนแล้วทั้งภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนนี้ 3 เขื่อนใหญ่ก็จะไม่มีน้ำเข้าแล้ว ดังนั้น ถ้าเรายังปล่อยน้ำมหาศาลซ้ำเติมระบบน้ำท่วมที่อยู่ในภาคกลาง น้ำจะท่วมหมด

"ความเสียหายเป็นแสนล้านบาท ประเทศไทยมีหน่วยงานที่ดูแลปัญหาเกี่ยวกับน้ำภายใต้สังกัดกระทรวงต่าง ๆ กว่า 20 หน่วยงาน แต่เราไม่มีตาตาเบส ต่างฝ่ายต่างทำไม่เอาข้อมูลมาแชร์กัน จึงทำให้ขาดผลวิเคราะห์ในการตัดสินใจ

การบริหารน้ำถ้าไม่มีการประสานงานกันทั้งกรมอุตุฯ กรมชลฯ การไฟฟ้าฯ ว่าควรที่จะเก็บหรือปล่อยน้ำแค่ไหนมันก็ไม่มีฐานข้อมูลที่น่ามาคำนวณปริมาณน้ำว่าควรที่จะปล่อยหรือพร่องน้ำในระดับใดจึงจะทำให้พื้นที่ไม่เดือดร้อน"

นอกจากนี้ ต้องยอมรับว่าการไม่มีเอกภาพในการทำงาน การที่นักวิชาการทะเลาะกันเอง ไม่มีความรู้ อย่างแท้จริงนำไปเสนอรัฐบาล จึงทำให้ระบบรวนทั้งหมด สุดท้ายก็นำไปสู่ปัญหาอุทกภัยทั้ง ๆ ที่น้ำมวลใหญ่ปล่อยออกมาจากเขื่อนใหญ่ ๆ นั้นบริหารจัดการได้

"ฝนปีนี้อาจจะมากกว่าปีที่แล้ว แต่การบริหารน้ำที่เราเก็บไว้มากเกินไป แล้วปล่อยมาทีเดียว ไม่ปล่อยให้ไหลไปตามธรรมชาติ หากปล่อยมาเรื่อย ๆ ตั้งแต่ต้นฤดูตามธรรมชาติ กลางฤดูพอฝนตกก็เก็บบ้างปล่อยบ้าง

ปลายฤดูก็ไม่จำเป็นต้องปล่อยทีเดียวยะยะ ๆ น้ำก็จะไม่ท่วม ถ้าเราไม่ปล่อยน้ำก้อนใหญ่จากเขื่อน 3 แห่ง รับรองว่าน้ำไม่ท่วม กทม. ปริมณฑล พระนครศรีอยุธยา และอีกหลายจังหวัดอย่างที่เห็นกันอยู่" มาตรการบรรเทาปัญหาเฉพาะหน้าเวลานี้ ดร.สมิทธ มองว่า อันดับแรกเขื่อนใหญ่ควรหยุดปล่อยน้ำและหาทางระบายน้ำที่อยู่ในแม่น้ำใหญ่ ๆ ทั้งแม่น้ำท่าจีน แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำบางปะกง ให้ลงทะเลเร็วที่สุด

ด้วยการติดตั้งเครื่องสูบน้ำขนาดใหญ่ที่บริเวณปากแม่น้ำทั้งสามสาย เพราะช่วงนี้น้ำทะเลหนุนสูง น้ำเหนือไหลมาสมทบจะทำให้หน้านิ่ง ไหลช้าลง ก็ต้องเร่งระบายน้ำออกสู่ทะเลก็จะช่วยบรรเทาปัญหาน้ำท่วม กทม. ได้

"แต่เพราะหลายเขื่อนยังปล่อยมาหลาย 100 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน แต่แม่น้ำต่าง ๆ ระบายต่อวันได้ไม่ถึง 50 ล้านลูกบาศก์เมตร ทุกเขื่อนพร้อมใจกันปล่อย มันก็มารวมกันที่ภาคกลาง เหมือนเราเทน้ำลงมาพร้อมกัน น้ำที่เต็มแก้วเมื่อเติมไปอีกมันก็ล้น

เรื่องนี้ไม่ใช่ภัยพิบัติลงโทษ แต่เป็นเพราะการบริหารน้ำที่ผิดพลาด หากเราบริหารไม่ดีท่วมแน่ ถ้าไม่รู้จักเก็บน้ำในเขื่อนไว้ให้เหมาะสม นอกจากนี้ การบริหารในเขื่อนเล็ก ๆ แต่ละเขื่อนไม่สามารถระบายออกทะเลได้รวดเร็วพอ มันก็เอ่อในที่ลุ่มภาคกลาง"

ประเมิน**มาตรการแก้ปัญหาของรัฐบาล**ที่ออกมาถูกทางหรือไม่นั้น ดร.สมิทธ มองว่าจริง ๆ **รัฐบาลควรตั้งศูนย์เฉพาะกิจ**แต่แรกเพราะการบริหารภัยพิบัติใหญ่ ๆ ต้องตั้งศูนย์เฉพาะ ต้องมีผู้บริหารใหญ่และผู้ควบคุมศูนย์คนเดียว จะเป็น พล.ต.อ.ประชา พรหมนอก หรือนายกรัฐมนตรีก็ได้

แต่ต้องตัดสินใจคนเดียว ทว่าตั้งเข้าไปหน่อย แมต่อนั้นจะเริ่มมีการตัดสินใจเดินหน้าแก้ไขหลายเรื่องแล้วแต่มาเริ่มตอนวิกฤตน้ำใกล้ท่วม กทม. ที่เป็นพื้นที่เศรษฐกิจและมีประชาชนอยู่มาก ทำให้ผลกระทบเยอะ

ส่วนความตื่นตระหนกของชาวบ้านที่ไม่มั่นใจสถานการณ์ และแก้ปัญหาด้วยการสร้างพนังกั้นน้ำหน้าบ้านตนเองจนวัดอุบัติเหตุตลาคมนั้น ดร.สมิทธ เห็นว่าอาจไม่ถูกต้องตามวิธีการ เพราะเป็นการสร้างที่ไม่มีหลักวิชาการ การเอาดินวาง เอากระสอบทรายมาวาง มันสู้แรงดันน้ำไม่ได้

ทั้งนี้ น้ำ 1 ลูกบาศก์เมตรหนักถึง 1 ตัน ถ้าสร้างเขื่อนสูง 2 เมตร แสดงว่ามีแรงดันน้ำถึง 2 ตัน ดังนั้นหากเขื่อนสร้างไม่แข็งแรงน้ำจะซึม กระสอบทรายไม่หนักพอก็ทลาย น้ำก็จะไหลอย่างรวดเร็วและแรงจนเอาไม่อยู่

ดร.สมิทธ อธิบายถึงแนวคิดที่ในอดีตเคยเสนอให้ตั้ง **"กระทรวงน้ำ"** ขึ้นมารับผิดชอบดูแลเรื่องนี้โดยตรง ว่าเป็นเพียงข้อเสนอของนักการเมืองที่ทำให้มีตำแหน่งทางการเมืองเพิ่มขึ้นทั้งรัฐมนตรี ที่ปรึกษา และข้าราชการการเมือง เป็นการสร้างตำแหน่งเปล่า ๆ

"ผมว่าทำอย่างที่เป็นอยู่ปัจจุบันก็เหมาะสมแล้ว คือการตั้งศูนย์เฉพาะแล้วรวมเอานักวิชาการผู้มีความเชี่ยวชาญด้านน้ำมารวมกัน แต่ว่าการบริหารต้องการคนที่รู้เรื่องมาคุยกัน อย่าให้มานั่งเถียงกัน และการตัดสินใจก็ให้นายกฯ เป็นผู้ชี้ขาด"

เขื่อนใหญ่ต้องหยุดปล่อยน้ำ

ยังต้องลุ้นระทึกกับมวลน้ำก้อนใหญ่ ที่คาดว่าจะถึง กทม. ในวันสองวันนี้ ดร.สมิทธ ธรรมสโรช ยังอดเป็นห่วงฝีมือ กทม. กับการผันน้ำ กทม. หากเกิดน้ำทะเลลักเข้าพื้นที่เข้ามาจริง ๆ "ผมไม่เชื่อฝีมือ กทม. เพราะไม่เคยศึกษาหรือไปดูเขื่อน เช่น เขื่อน จ. ปทุมธานี ที่เพิ่งแตกไป กทม. ก็ไม่ดูแลบอกว่าต้องถึนสร้างขึ้นเองทั้งที่จริงแล้ว กทม. ควรมีหน้าที่ไปดูแลพื้นที่ด้วย เพราะน้ำที่จะแตกจากปทุมฯ จะเข้า กทม. กทม.อยู่ติดจังหวัดต้นน้ำ ถ้าเถียงกันอย่างนี้ กทม. จมแน่"

ทั้งนี้ ไม่แน่ใจว่าเขื่อนรอบ ๆ กทม. จะมีความแข็งแรงพอหรือไม่ เพราะเขื่อนกั้นน้ำของ กทม. มีทั้งเขื่อนดินและเขื่อนคอนกรีต กระสอบทรายโดยเฉพาะในพื้นที่รอบนอก ทาง อบต. และ อบจ. จะเป็นคนดูแลโดยใช้ผู้รับเหมาก่อสร้าง ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ อาจทำให้มีปัญหาเรื่องความแข็งแรง

"อันนี้ถือเป็นเรื่องอ่อนจะทำให้เกิดวิกฤตน้ำในกทม. ได้ ขณะนี้น้ำล้นใหญ่ที่มาจากเขื่อนภูมิพล สิริกิติ์ ป่าสักชลสิทธิ์ กำลังผ่านเข้ามาใน 3-4 จังหวัดที่ท่วมอยู่แล้ว กทม. จึงต้องระวังเพราะเป็นช่วงน้ำทะเลหนุนตอนนี้ดูแล้ว กทม. คงรอดยาก"

ดร.สมิทธ ประเมินว่า **วิธีการแก้ไขให้ได้ผลเร็วคือ ต้องหยุดปล่อยน้ำจากเขื่อนใหญ่ จากนั้นตั้งเครื่องสูบน้ำที่ปลายแม่น้ำที่จะลงสู่ทะเลให้มากที่สุดเพื่อสูบน้ำออกปากอ่าว** นี่คือนิเวศวิธีเดียวที่จะระบายน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

"การเอาเรือไปดันน้ำจะดันได้เฉพาะผิวน้ำเท่านั้น ไม่สามารถดันน้ำที่อยู่ลึกไปข้างล่างได้ พระราชดำรัสของในหลวงเรื่องสร้างคลองลัดโพธิ์ การที่เป็นคลองแคบจะทำให้การดันน้ำไหลออกจากคลองได้เร็ว แต่ถ้าเอาเรือหลายลำไปผูกแล้วดันน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาที่กว้าง เป็นการเสียน้ำมันเปล่า เพราะดันได้แค่ผิวน้ำ"

เท่านั้น เรื่องนี้ต้องคิดถึงรู้ลักษณะของน้ำ ดังนั้น **ที่ถูกต้องคือการตั้งระบบสูบน้ำที่ปลายคลองหรือปลายแม่น้ำออกสู่ทะเลเลย"**

สำหรับแนวคิดที่ กทม. ลงทุนทำอุโมงค์ยักษ์มีการระบายน้ำจากที่ลุ่มของกทม. เช่น รามคำแหง หนองจอก แทนที่จะระบายออกอ่าวไทย แต่กลับเอามาออกที่แม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งไม่ช่วยอะไรเลย เพราะจะทำให้เจ้าพระยาล้นตลิ่งอีก หนุมเวียน

ถ้าจะลงทุนให้มากหน่อย วางท่อให้ยาวแล้วไปลงที่อ่าวไทยจะดีกว่า และทำให้ กทม. ปลอดภัยจากน้ำท่วมด้วย ไม่รู้ทำไมถึงคิดกันแค่นี้ เห็นว่าผู้ว่า กทม. จะทำอีกหลายอุโมงค์แต่ไม่รู้จะไปออกที่ไหน ดร.สมิทธ ประเมินถึงสถานการณ์พายุบั้นยันที่วิเคราะห์แล้วเชื่อว่าไม่เข้าไทย แต่การที่นักวิชาการไม่มีความรู้แล้วไปให้ข้อมูลกับ ศปก. และนายกฯ ว่าพายุจะสร้างผลกระทบต่อประเทศทำให้เกิดความตื่นกลัวกันหมด คนไม่รู้มาพูด ทำให้ตกใจและประเมินพลาด

"พายุลูกนี้จะเข้าที่อ่าวตังเกี๋ย ประเทศจีนจากนั้นก็ไปเวียดนามเข้ามาทางเหนือบ้านเราก็จะทำให้มีฝนตกนิดหน่อยที่เชียงใหม่ เชียงราย จากนั้นจะทำให้อากาศหนาวเย็นลง ผมอยากขอให้คนที่ไม่มีความรู้เรื่องอุตุนิยมวิทยา หรืออุทกวิทยา หยุดให้ข้อมูล เพราะจะให้เกิดความตระหนก ตกตื่นกันไปหมด" ดร.สมิทธ วิเคราะห์ต่อไปว่า หลังจากนั้นทางภาคเหนือ ภาคอีสาน จะเริ่มเข้าสู่ฤดูหนาวแล้ว หากมีพายุเข้ามาจะไม่ส่งผลให้มีฝนตก หรือถ้าตกก็จะไม่มาก สิ่งที่กรมอุตฯ และรัฐบาลต้องระวังต่อไป คือ ร่องลมมรสุมที่จะเลื่อนจากภาคกลางตอนล่างไปยังตอนใต้ ผ่านสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ซึ่งปีที่แล้วช่วงเดือนเดียวกันก็มีพายุดีเปรสชันก่อตัวทางทะเลจีนตอนล่างพัดเข้าสู่อ่าวไทย คลื่นลมที่พัดมาจะทำให้เกิดคลื่นพายุหมุนซัดชายฝั่ง (สตอร์ม เซิร์จ) สูง 4-5 เมตร และจะส่งผลกระทบต่อภาคใต้ เช่น ปัตตานี ยะลา เป็นต้น

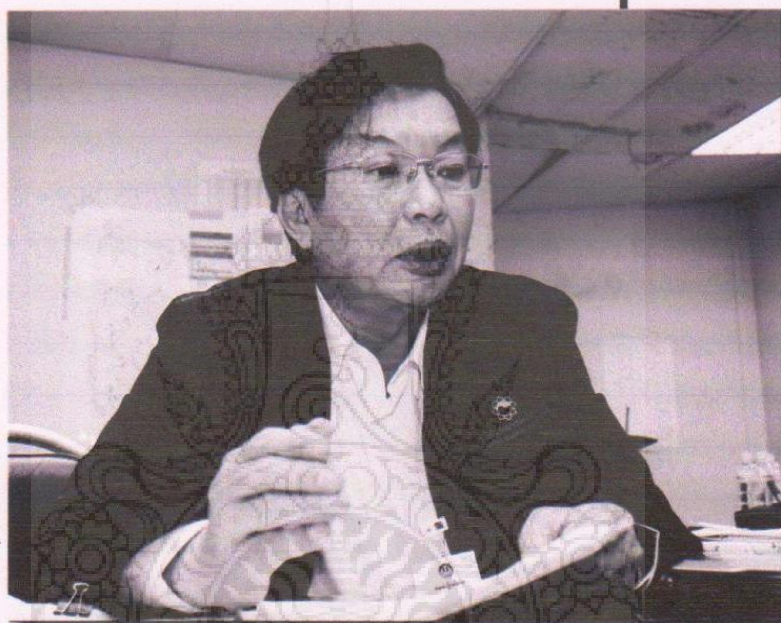
ดังนั้น ข้อมูลในการเตือนภัยพิบัติของกรมอุตฯ จะต้องแม่นยำ และหากสภาวะลมแรงจะทำให้ สตอร์มเซิร์จ สูงถึง 5-6 เมตร ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณแนวฝั่งและรัฐบาลต้องเตือนให้เขาอพยพไปอยู่ในจุดที่ปลอดภัย

ที่มา : <http://www.flood.rmutt.ac.th>

ข่าวสด	Section: First Section/การเมือง		
	วันที่: ศุกร์ 21 ตุลาคม 2554		
Khaosod Circulation: 850,000 Ad Rate: 1,000	ปีที่: 21	ฉบับที่: 7631	หน้า: 3(บนซ้าย)
	Col.Inch: 129.68	Ad Value: 129,680	PRValue (x3): 389,040
	หัวข้อความ: สัมภาษณ์พิเศษ: ชลิต ดำรงศักดิ์กรมชลประทานกับวิกฤตน้ำท่วม		
คลิป: ชาว-ดำ			

สัมภาษณ์ ชลิต ดำรงศักดิ์

กรมชลประทานกับวิกฤตน้ำท่วม

“ครั้งนี้เป็นการเตือนครั้งสำคัญ ไม่ใช่เพิ่งเริ่มต้น ต้องนำมาเป็นบทเรียนและคิดว่าทำอย่างไรจะไม่เกิดขึ้นอีก หรือเกิดเบาที่สุด”

ชลิต ดำรงศักดิ์ อธิบดีกรมชลประทาน เปิดใจถึงการแก้ปัญหา น้ำท่วมที่กรมชลประทานถูกโจมตีอย่างหนักว่าไม่มีแผนรับมือ ส่งผลให้ชาวบ้านเดือดร้อนแสนสาหัส

● **กรมชลประทานถูกวิจารณ์ว่าบริหารจัดการน้ำไม่เป็น**

น้ำที่มีตอนนี้มีอยู่ 2 ส่วน คือน้ำทุ่ง กับ น้ำท่า น้ำท่าคือน้ำที่มาจากแม่น้ำ ซึ่งนับวันมันลดลงไปเรื่อยๆ ส่วนน้ำทุ่งคือน้ำที่ป่ามาตามทุ่งแล้วไหลออก บางคนคิดว่ากรมชลประทานบอกว่าน้ำก้อนใหญ่ที่นครสวรรค์ผ่านกรุงเทพฯ ไปแล้ว แต่น้ำท่าไม่ยังท่วมอยู่ก็เพราะน้ำก้อนใหญ่ที่ผ่านนครสวรรค์คือน้ำทุ่ง

แม้เราจะมีแผนควบคุมการไหลของน้ำ แต่ในทางปฏิบัติ ไม่สามารถคุมทิศทางได้เพราะมีปัจจัยหลายอย่าง มีความขัดแย้งมาตลอดระหว่างนอกคันกับในคันกันน้ำ

รหัสข่าว: C-111021012033(21 ต.ค. 54/02:09)

หน้า: 1/3

iQNewsClip
www.iqnewsclip.com

บริษัท อินโฟนิวส์ จำกัด 888/178 อาคารพูนผลสาขา ชั้น 17 ถนนพหลโยธิน แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10330
โทร 0-2253-5000, 0-2551-4700 แฟกซ์ 0-2253-5001, 0-2551-4701 อีเมล: help@iqnewsclip.com

<h1 style="margin: 0;">ข่าวสด</h1> <p style="font-size: small; margin: 0;">Khmo Sod Circulation: 850,000 Ad Rate: 1,000</p>	Section: First Section/การเมือง วันที่: ศุกร์ 21 ตุลาคม 2554 ปีที่: 21 ฉบับที่: 7631 หน้า: 3(บนซ้าย)		
	Col.Inch: 129.68 Ad Value: 129,680		PRValue (x3): 389,040 คลิป: ชาว-ดำ หัวข้อข่าว: สัมภาษณ์พิเศษ: ชลิต ดำรงศักดิ์กรมชลประทานกับวิกฤตน้ำท่วม

ดังนั้น ตรงนี้จะมาบอกว่ากรมชลประทานบริหารจัดการไม่ได้ และเราไม่โทษประชาชน เพราะประชาชนเดือดร้อนอยู่แล้ว เขาต้องปกป้องตัวเอง แต่ส่งผลกระทบต่อเราบริหารไม่ได้ตามแผนน้ำฝน ไม่มีทิศทางควบคุมได้ แต่ถ้าช่วยกันทำให้เราควบคุมน้ำได้ตามแผน อาจจะมีผลกระทบบ้าง แต่ไม่รุนแรงเหมือนอย่างนี้

● สาเหตุที่แท้จริงของอุทกภัยหนักในครั้งนี

กรมชลประทานถูกโจมตีว่าเราอ้างเหตุผลตลอดเวลาว่าน้ำมาก แต่ต้องยอมรับว่าปีนี้น้ำเยอะมาก ระยะเวลา 2 เดือนพายุเข้ามาอย่างไร และเราสูบน้ำถึง 3 น้ำด้วยกัน คือ น้ำฝน น้ำท่า น้ำทุ่ง ซึ่งน้ำท่าเราสูบน้ำไปแล้ว

แต่น้ำทุ่งค่อยๆ ไปด้วยๆ ฝนไปไหนบริเวณกว้าง บังคับทิศทางไปไม่ได้ ดังนั้น ต้องควบคุมไม่ให้ท่วมเมืองต่างๆ หรือท่วมให้น้อยที่สุด หรือน้ำก่อนใหญ่ต้องไม่ท่วมเมืองต่างๆ มากและหลุดกรุงเทพฯ ออกไปให้ได้ ให้กรุงเทพฯ ปลอดภัย

● มีเสียงวิจารณ์ว่าตั้งแต่ฝนตกหนักช่วงแรก กรมชลประทานมักกักเก็บน้ำไม่ยอมระบายลงมา

ถ้าไปพูดหลังจากเกิดแล้วใครก็พูดได้ มันเถียงกันไม่จบสิ้น ยืนยันเรื่องข้อมูลเราไม่เคยกัก แต่ข้อมูลที่เราให้ไปนั้นเอาไปถ่ายทอดให้เราหรือเปล่า เราไม่เคยกัก

● เหมือนกรมชลประทานทำงานไม่เต็มที่

ไม่มี ก็เห็นกันอยู่ วันนี้โซเชียลเน็ตเวิร์กมันไปไกลเหลือเกิน เมื่อเข้ามีคนเข้ามาถามผมว่ามีข่าวว่ากรมชลประทานจะปล่อยน้ำมากพียงจริงหรือไม่ ก็มาถามกันอย่างนี้ แต่ในภาวะเช่นนี้จะเขินเพื่อให้เห็นต้นตออย่างเดียวไม่ได้ เราต้องช่วยกันแล้ว

● กรมชลประทานบริหารน้ำในช่วงวิกฤตนี้อย่างไร

ตอนนี้ถ้าทำตามแผนเรา เชื่อว่าเอาอยู่ แต่ต้องมีทิศทางให้น้ำไปเท่านั้น และเป็นทิศทางที่เราควบคุมได้ แต่ถ้าเราควบคุมไม่ได้ก็จะเผื่อน้ำเป็นคืนอย่างนี้ ปล่อยลงทะเลไปเป็นคืนอย่างนี้

นโยบายของกรมชลประทานกับรัฐบาลตรงกันคือควบคุมน้ำให้ได้เพื่อไม่ให้เกิดความสูญเสียมาก เพื่อให้น้ำไปแบบมีทิศทาง ส่วนการวางแผนในอนาคตนั้นต้องพูดกันยาว พูดตอนนี้พอน้ำลดก็ถึมกันหมด

● จากวิกฤตคราวนี้นโยบายด้านชลประทานต้องเปลี่ยนไปหรือไม่

เราไม่สามารถกล่าวล่วงหน้าของคนอื่นได้ กรมชลประทานมีอำนาจแค่ส่วนหนึ่ง คนบุกรุกทำลายป่าที่ทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน ดินโคลนถล่ม กรมชลประทานไม่มีอำนาจไปห้ามเขาถูกลองเดินเขิน เราก็ไม่มีอำนาจไปว่าหรือจับกุมเขา

แต่ไม่ได้หมายความว่าหน่วยงานเราเลิกกันไปสำหรับงานนี้ มันต้องเบ็ดเสร็จ หลายเรื่องเราต้องช่วยกัน

● จากวิกฤตครั้งนี้คิดว่าต้องปรับปรุงนโยบายของกรมหรือไม่

ที่เขาบอกว่าต้องอย่างนั้นอย่างนี้ อาจมีบ้างที่กรมชลประทานยังไม่ได้ทำ แต่ที่กรมชลประทานทำแล้วนั้นเกิน 80% ขึ้นไป เรา

มีโมเดลซึ่งทำมาไม่รู้เท่าไรแล้ว แต่คนพูดนั้นไม่รู้แล้วไปพูดว่ากรมชลประทานใช้การบริหารด้วยข้อมูลสำเร็จ ไม่มีโมเดลอื่น ซึ่งมันไม่ใช่

● เป็นเพราะกรมชลประทานไม่ค่อยเปิดเผยข้อมูลหรือไม่

ทำไมไม่ถามเรา ตามเราก่อนว่าเรามีแผนอะไร ไม่ใช่บอกว่าเราไม่มีแผน หรือแผนเราผิดพลาด พอเราชี้แจงว่าแผนเราคืออะไร ก็บอกว่าเราโทษประชาชน คือคุณ (สื่อโซเชียลเน็ตเวิร์ก) ปลิ้นได้ตลอด ทำให้คนไขว้เขว ขณะนี้เราต้องการให้คนเข้าใจตรงกัน จะได้ว่าอะไรคือข้อเท็จจริง

แต่กรณีที่ทุกคนให้ข่าวหนักกลายเป็นว่าประชาชนไม่รู้จะเชื่อใครดี ทั้งที่ประชาชนอยากทราบว่าอะไรคือจริงนะ เขาจะได้เตรียมตัว

ควรให้สปก.เป็นคนรายงานทางเดียวแล้วเราเป็นฝ่ายให้ข้อเท็จจริง เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน สิ่งที่เรากลัวคือกลัวประชาชนสับสนกับข่าวมาก

● วิกฤตครั้งนี้หนักที่สุดของประเทศไทยหรือไม่

ปี 38 คิดว่าหนัก แต่ทุกครั้งจะไม่มีน้ำในทุ่ง ปีนี้มีน้ำในทุ่งเยอะมาก เพราะฝนตกติดต่อกันนานเกือบ 2 เดือน ซ้ำๆ อยู่ทีเดียวที่ภาคเหนือและภาคเหนือตอนล่าง ฉะนั้นน้ำจึงกองอยู่ตรงนั้นเยอะ พอลงมาทำให้แม่น้ำไม่สามารกรับได้บางช่วง ขณะเดียวกันน้ำในทุ่งก็มีเยอะมากจึงกลายเป็นน้ำในทุ่งกับน้ำท่า เมื่อก่อนเราสูบน้ำท่ามากกว่าน้ำในทุ่ง เพราะฝนตกกระจาย ไม่ตกกระจุกเหมือนครั้งนี้ และวิธีสูบน้ำทุกครั้งมันจะไม่เหมือนกัน จะคล้ายๆ กัน

ยอมรับว่าปีนี้หนักกว่าปี 38 และวิธีการสูบน้ำก็ต้องเปลี่ยนไปเพราะจุดมันไม่เหมือนเดิม คราวนี้ภาคเหนือเราสู่อีกอย่างหนึ่ง พอผ่านเขื่อนเจ้าพระยาแล้วก็สู่อีกอย่าง เพราะน้ำมากภาคตะวันออกเยอะ แต่ภาคตะวันตกไม่ไปเลย

การสูบน้ำไม่มีสูตรตายตัว ต้องวางแผนตามสภาพน้ำ ซึ่งครั้งนี้หนักใจกว่า เมื่อปี 38 ทำสบายๆ อยุ่ตามแผนอย่างเดียว

<h1 style="margin: 0;">ข่าวสด</h1> <p style="font-size: small; margin: 0;">Khaosod Circulation: 850,000 Ad Rate: 1,000</p>	Section: First Section/การเมือง			
	วันที่: ศุกร์ 21 ตุลาคม 2554	ปีที่: 21	ฉบับที่: 7631	หน้า: 3(บนซ้าย)
	Col.Inch: 129.68	Ad Value: 129,680	PRValue (x3): 389,040	ศิลปิน: ชาว-ดำ
หัวข้อข่าว: สัมภาษณ์พิเศษ: ชลิต ดำรงศักดิ์กรมชลประทานกับวิกฤตน้ำท่วม				

● เห็นความเสียหายในครั้งนี้อย่างไรแล้วรู้สึกอย่างไร

เป็นเรื่องที่ทุกคนต้องทบทวนว่าครั้งหน้าจะเป็นอย่างไร ถ้าไม่อยากให้เกิดอย่างนี้ก็ต้องทำอะไรสักอย่าง ต้องร่วมแรงร่วมใจกัน และเราก็ยอมรับว่านี่สภาวะมันเปลี่ยนแปลงไปมาก ไม่ได้เกิดเฉพาะเมืองไทย

ดังนั้น ต้องยอมรับเรื่องธรรมชาติก่อน แต่อย่าโทษธรรมชาติ เรื่อยอมรับธรรมชาติว่าเป็นต้นตอหนักอย่างนี้ต่อไปก็มีโอกาสมาก ทุกคนต้องคิดแล้ว ไม่ใช่มาโทษกัน

นี่จะไม่ใช้ครั้งสุดท้าย อาจเป็นการเตือนที่เพิ่มรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ เพราะพื้นฐานสภาพภูมิประเทศเปลี่ยนแปลงไปตลอดในลักษณะที่ไม่เอื้ออำนวยให้การระบายน้ำลงทะเลได้ไว เช่น ถนนมาขวาง บ้านลงไปในพื้นที่เว้า (ทางผ่านน้ำ) พอจะเอาน้ำออกทางพื้นที่เว้า บ้านน้ำท่วม เกิดความเดือดร้อน

ครั้งนี้เป็นการเตือนครั้งสำคัญ ไม่ใช่เพิ่งเริ่มต้น ต้องนำมาเป็นบทเรียนและคิดว่าทำอะไรจะไม่เกิดขึ้นอีก หรือเกิดเบาที่สุด

เรารู้กับธรรมชาติไม่ได้หรอก ฉะนั้นเราต้องอยู่กับธรรมชาติให้ได้ ธรรมชาติเขาเป็นทางน้ำ เราอย่าไปอยู่ในทางน้ำ ต้องรู้ธรรมชาติ

ผมและเจ้าหน้าที่ชลประทานผู้และทำงานกันเต็มที่ ได้คุยกับเจ้าหน้าที่เสมอว่าทำอะไรให้ใจเย็นๆ อยุ่ใจร้อน เราต้องช่วยประชาชน ดังนั้น เสียต่างๆ ที่เข้ามา เขาต้องใจเย็นให้มากที่สุด ในเมื่อเขาเดือดร้อน เขาก็ต้องโกรธ เราทำเต็มที่ ซึ่งใจได้ก็ใจแข็ง ซึ่งใจไม่ได้อย่าปะทะเด็ดขาด

● น้อยใจหรือไม่ ทำงานเต็มที่แต่ยังโดนตำ

ไม่น้อยใจ ไม่ท้อ ผมสู้น้ำท่วมมาตั้งแต่ปี 27-28 ว่าจะไรก็อะไร ตอนนี้อยู่หัว สู้ต่อ เอาจนถึงที่สุด

ฐานเศรษฐกิจ Thansettakij Circulation: 120,000 Ad Rate: 1,250	Section: First Section/ฐานวิเคราะห์ วันที่: อังคาร 1 - พฤศจิกายน 3 พฤศจิกายน 2554 ปีที่: 31 ฉบับที่: 2692 หน้า: 1(บนซ้าย), 4		
	Col.Inch: 139.75	Ad Value: 174,687.50	PRValue (x3): 524,062.50
หัวข้อข่าว: สัมภาษณ์พิเศษ: ยุทธศาสตร์สู่ทุกกภัยบริหารน้ำอย่างยั่งยืน			

สัมภาษณ์พิเศษ

ยุทธศาสตร์สู่ทุกกภัย
บริหารน้ำอย่างยั่งยืน

4

สัมภาษณ์พิเศษ

ยุทธศาสตร์สู่ทุกกภัย บริหารน้ำอย่างยั่งยืน

ผมไม่รู้ว่ามีใคร
ตรวจสอบหรือไม่ว่า
ปล่อยน้ำในปริมาณ
เท่าใด ผมอยากให้มี
การบริหารจัดการ
น้ำอย่างมีเอกภาพ
ตั้งแต่ต้นทาง'

ปี ญูหามหาอุทกภัยที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยครั้งนี้ ได้สร้างความเสียหายต่อประชาชนและประเทศชาติอย่างยั่งยืน รัฐบาลต้องหาทางเรียกความเชื่อมั่นจากประชาชนและนักลงทุนกลับคืนโดยไวด้วยการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาหาคำตอบว่าจะป้องกันน้ำท่วมใหญ่ในปีหน้าและปีต่อๆไปอย่างไร คณะกรรมการยุทธศาสตร์เพื่อการฟื้นฟูและสร้างอนาคตประเทศ (กยอ.) ที่มี ดร.วีรพงษ์ รามางกูร เป็นประธาน และคณะกรรมการยุทธศาสตร์เพื่อวางระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (กยน.)

• กองฯ พลาภาชี

รหัสข่าว: C-111101022003

หน้า: 1/3

iQNewsClip
www.iqnewsclip.com

บริษัท อินโฟนิวส์ จำกัด 888/176 อาคารมหานครพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทร 0-2253-5000, 0-2651-4700 แฟกซ์ 0-2253-5001, 0-2651-4701 อีเมล: help@iqnewsclip.com

ฐานเศรษฐกิจ Thansettakij Circulation: 120,000 Ad Rate: 1,250	Section: First Section/ฐานข่าววิเคราะห์ วันที่: อังคาร 1 - พฤหัสบดี 3 พฤศจิกายน 2554 ปีที่: 31 ฉบับที่: 2692 หน้า: 1(บนซ้าย), 4 Col.Inch: 139.75 Ad Value: 174,687.50 PRValue (x3): 524,062.50 คลิป: สีสี่ หัวข้อข่าว: สัมภาษณ์พิเศษ: ยุทธศาสตร์สู่ทุกภัยบริหารน้ำอย่างยั่งยืน		
	ที่มี นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง เป็นประธาน		

ที่มี นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง เป็นประธาน คือ 2 คณะใหญ่ที่ต้องทำงานเพื่อชาติในเชิงความคิดและเทคนิค โดยยกย่องได้ตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมามาก 2 ชุดเช่นกัน คือคณะอนุกรรมการจัดการระบบน้ำระยะเร่งด่วนมี นายปิติพงษ์ พิษณุ ฤ อุษุยา เป็นประธาน และคณะอนุกรรมการวางระบบการจัดการน้ำระยะยาวและยั่งยืน มีนายกิจจา ผลภาณี เป็นประธาน

"ฐานเศรษฐกิจ" ได้นำสัมภาษณ์พิเศษ นายกิจจา ผลภาณี อธิบดีอธิบดีกรมชลประทานและที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) ถึงกรอบแนวคิดของการทำงานอันเป็นการกิจที่รับทำเพื่อชาติโดยแท้จริง

เริ่มต้นต้องค้นหาต้นตอปัญหา

นายกิจจากล่าวว่ามีหลายภัยครั้งนี้เป็นเหตุการณ์ที่ตัวเองก็ไม่เคยเจอมาก่อน สิ่งแรกที่ยากจะรู้คือสาเหตุที่แท้จริงคืออะไร เพราะเหตุการณ์นี้ทำให้เกิดนักวิชาการด้านน้ำมากมาย มีการพูดถึงสาเหตุหลายทาง จึงสมควรต้องมาดูว่ามันเกิดขึ้นจากอะไร ธรรมชาติเป็นหนึ่งในสาเหตุ มนุษย์ก็เป็นอีกหนึ่งสาเหตุ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม แต่น้ำหนักอยู่ที่ไหน อยู่ที่ธรรมชาติที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง มนุษย์มีการบริหารจัดการผิดพลาด

จากหลักการประเทศไทยมีแม่น้ำสายหลักอยู่ 4 สายคือ ปิง วัง ยม และน่าน แม่น้ำปิงมีเขื่อนภูมิพล แม่น้ำวังมีเขื่อนกิ่วลม เขื่อนกิ่วคอหมา แม่น้ำน่านมีเขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแควน้อย ชาติที่เดียวคือแม่น้ำยมยังไม่มีความสามารถบริหารจัดการได้ 3 แควจาก 4 แคว แต่อีกแควคือน้ำแม่ป๋าย แม่น้ำแม่ป๋ายมาท่วมทุกปีทางจังหวัดสุโขทัย บางระกำ พิจิตร ปัจจุบันทุกคนล้มแล้วเห็นว่าแห้งเป็นอย่างไร แต่คนลุ่มน้ำยมจะรู้ดี จากที่ตนเองได้ศึกษาในจำนวน 4 แควคนลุ่มน้ำยมยากจนที่สุด รายได้น้อยที่สุด

บริหารจัดการน้ำต้องมือเอกภาพ

นายกิจจาได้อธิบายถึงธรรมชาติและความสัมพันธ์ทางการเกษตรของลุ่มน้ำต่างๆว่า ปกติก่อนที่จะหมดฝนจะมีการเก็บน้ำไว้ในเขื่อนให้มากที่สุด เพื่อราษฎรที่ทำนาปรังจึงมีการแย่งน้ำ พอทำนาปรังน้ำจะไม่พอใช้ ปีไหนที่มีน้ำมากก็ตั้งใจจะพยายามเก็บน้ำเอาไว้เป็นทุน เพื่อที่จะเอามาช่วยนาปรัง นี่คือการเก็บน้ำ สิ่งหนึ่งที่จะต้องนึกถึงคือกรมชลประทานจะเข้ามา ใครจะสามารถบอกได้ว่าปีนี้มีกรมชลประทานเข้ามาได้ ที่สุดกรมชลประทานกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย(กฟผ.) จะต้องทำงานร่วมกัน เพื่อบริหารจัดการน้ำอย่างไรไม่ให้ท่วมไม่ให้เกิดภาวะฝนแล้งซึ่งเป็นสิ่งที่ยากมาก ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์หลายสิ่งหลายอย่าง

ที่ผ่านมาระหว่าง 2 ฝ่าย ในการบริหารจัดการน้ำ เขื่อนใหญ่ที่ผลิตไฟฟ้าอย่างเขื่อนภูมิพล สิริกิติ์ ศรีนครินทร์ จุฬาลงกรณ์ กฟผ.เป็นผู้ควบคุม แต่กรมชลประทานจะเป็นคนบอกให้เปิดน้ำระยะเท่าใด แต่คำถามก็คือปัจจุบันเขาทำกันหรือเปล่า คณะกรรมการมีทุกอย่างมีเหมือนเดิม แต่ทำไมเกิดเหตุการณ์นี้

"ผมไม่รู้ว่ามีใครตรวจสอบหรือไม่ว่าปล่อยน้ำไปปริมาณเท่าใด ผมอยากให้มีการบริหารจัดการน้ำอย่างมีเอกภาพตั้งแต่ต้นทาง ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งการบริหารงานจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพต้องทำอย่างจริงจัง ตรวจสอบได้ ไม่ใช่ทำการไฟฟ้าบอกปล่อย 30 ล้านลูกบาศก์เมตร แต่ปล่อยจริง 70 ล้านลูกบาศก์เมตร ไม่มีการตรวจสอบการปล่อยน้ำของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ที่ผ่านการบริหารกันอย่างไม่สมบูรณ์ แม้เราจะส่งสายกรมชลประทานก็ไม่มีความเข้าใจไปตรวจสอบ"

นายกิจจากล่าวถึงการก่อสร้างโครงการแก่งเสือเต้นว่าที่ผ่านมาไม่มีรัฐบาลกล้าแตะต้องโครงการนี้เพราะถูกต่อต้านจากประชาชนและกลุ่มนักอนุรักษ์ NGO ซึ่งเชื่อมโยงกันแล้วให้เป็นการหลังเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ในลุ่มน้ำยมเริ่มดำเนินการโดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) มาตั้งแต่ปี 2525

กางออกสร้างเขื่อนหรือแก้มลิง

นายกิจจากล่าวถึงโครงการก่อสร้างโครงการแก่งเสือเต้นว่าที่ผ่านมาไม่มีรัฐบาลกล้าแตะต้องโครงการนี้เพราะถูกต่อต้านจากประชาชนและกลุ่มนักอนุรักษ์ NGO ซึ่งเชื่อมโยงกันแล้วให้เป็นการหลังเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ในลุ่มน้ำยมเริ่มดำเนินการโดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) มาตั้งแต่ปี 2525

ภายใต้ โครงการพัฒนาลุ่มน้ำปิง-ยม-น่าน ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบให้กรมชลประทานเป็นผู้รับผิดชอบเมื่อปี 2528

กรมชลประทานได้ดำเนินงานโครงการแก่งเสือเต้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อ 24 มีนาคม 2541 ด้วยความก้าวหน้าเป็นลำดับ และมีการสรุปบทวนการศึกษาความเหมาะสมและผลกระทบสิ่งแวดล้อม การสำรวจออกแบบเขื่อนแล้วเสร็จเดือนสิงหาคม 2544 และเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2545 คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์วุฒิสภา ได้เชิญกรมชลประทานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมป่าไม้ กรมทรัพยากรธรณี และกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ เข้าชี้แจงข้อมูลและให้ข้อเท็จจริงของโครงการแก่งเสือเต้น เพื่อจะมีมติหรือข้อพิจารณาเพื่อดำเนินการต่อไป แต่โครงการก็ต้องเงียบหายไปเมื่อมีการต่อต้านจากประชาชนเหมือนเดิม

"คนมัวแต่คิดว่ารัฐต้องการสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้นเพราะอะไร สมัยที่เป็น

อธิบดี เคยชวนพวกนักอนุรักษ์มาทำงานร่วมกันเพื่อชาติมานั่งวิเคราะห์กันว่าการสร้างเขื่อน มันดีหรือเสียอย่างไร ไม่ใช่ตัวคนต่างพูดมันก็ไม่เกิดขึ้น อย่างกรรมการในชุดนี้ก็จะมิด.สนิท อักษรแก้ว ซึ่งเป็นนักอนุรักษ์ร่วมทีม และไม่มีการเมืองมาเกี่ยวข้อง การก่อสร้างเขื่อนหนึ่งเขื่อนใช้เวลา 5 ปีถึงก็ให้มันมีหน้า"

ปีหน้าผมคิดอย่างเดียวว่าน้ำจากนครสวรรค์เกือบ 5 พันล้านลูกบาศก์เมตร สิ่งที่จะช่วยเราได้อย่างยิ่งคือ จะทำอย่างไร เราถึงจะบริหารน้ำเหนือไม่ให้มันมาพบกันอย่างที่เล่ามันก็จะเป็นการลดน้ำที่จะมาพบกันผ่านนครสวรรค์ เขื่อนเจ้าพระยาอยู่อยุธยากรุงเทพฯ ทำอย่างไรเราถึงจะบริหารจัดการน้ำให้สัมพันธ์กัน

ถ้าเราสามารถลดน้ำเหนือไม่ให้มาปะทะกันได้จะช่วยได้เยอะ มันต้องเป็นเรื่องอุทกนิเวศวิทยา เรื่องข้อมูลร่องความกดอากาศ มรสุมเราต้องแม่นยำ เราต้องวิเคราะห์ให้ถูกว่ามรสุมมันจะเข้าเหนือเขื่อนหรือใต้เขื่อน ถ้าเข้าเหนือเขื่อนเราก็เตรียมตัวไว้ ในระยะยาวจะต้องมีการนั่ง

ฐานเศรษฐกิจ	Section: First Section/ฐานวิเคราะห์			
	วันที่: อังคาร 1 - พฤศจิกายน 3 พฤศจิกายน 2554			
Thansettakij Circulation: 120,000 Ad Rate: 1,250	ปีที่: 31	ฉบับที่: 2692	หน้า: 1(บนซ้าย), 4	
	Col.Inch: 139.75	Ad Value: 174,687.50	PRValue (x3): 524,062.50	
	หัวข้อข่าว: สัมภาษณ์พิเศษ: ยุทธศาสตร์สู่ทุกภัยบริหารน้ำอย่างยั่งยืน			
คลิป: สีสี่				

คุยกันว่าจะทำเขื่อนแก่งเสือเต้นใหม่ หรือจะเอาตัวเล็ก 2 ตัว ส่วนตัวผมเห็นว่าควรสร้างเขื่อนเนื่องจากปริมาณน้ำมีถึง 3,000 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี แก่งเสือเต้นเก็บได้ประมาณ 1,100 ล้านลูกบาศก์เมตร ถ้าสร้าง 2 ตัวอาจจุได้ประมาณ 600 ล้านลูกบาศก์เมตร ไหวไหม"

นายกจจาได้เปรียบเทียบว่าการสร้างเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ปัจจุบันรับน้ำได้ 960 ล้านลูกบาศก์เมตร ถือว่าช่วยรับน้ำให้กับชาวกรุงเทพฯ ได้อย่างมากโดยแม่น้ำป่าสักจะมารวมกับ บึง วั่ง ยม น่านที่อยู่อยุธยา ก่อนที่จะมาแม่น้ำเจ้าพระยา ถ้าสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้นจะช่วยในเรื่องของการบริหารจัดการน้ำได้มากขึ้น โดยเขื่อนแก่งเสือเต้นจะทำงานเหมือนกับเขื่อนป่าสักฯ โดยจะช่วยระบายน้ำให้กับราษฎรในหน้าแล้งเป็นพื้นที่กว่าแสนไร่ หน้าน้ำก็จะช่วยบรรเทาปัญหาอุทกภัยให้กับสุโขทัย พิษณุโลก พิจิตร ทำให้การบริหารจัดการน้ำง่ายขึ้น

รหัสข่าว: C-111101022003

หน้า: 3/3

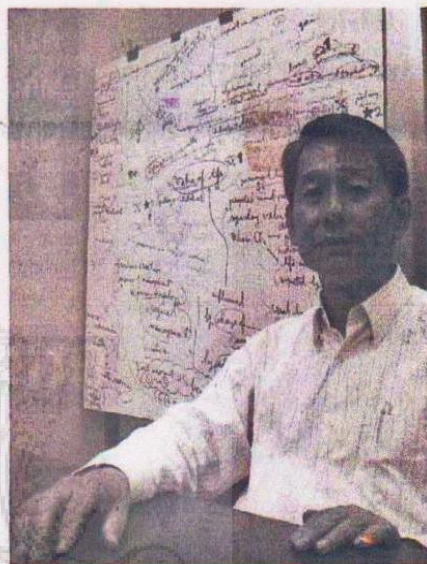
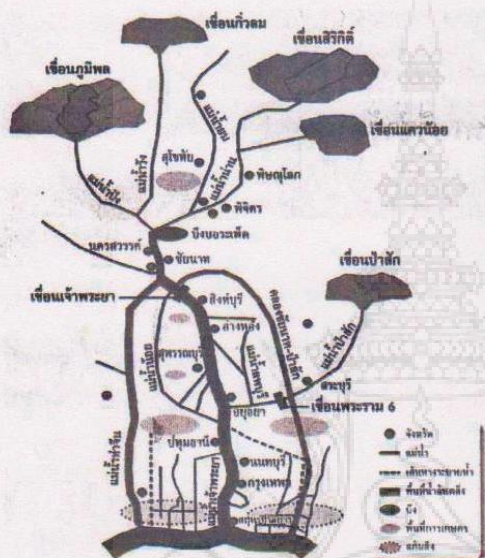

www.iqnewsclip.com

บริษัท อินโฟนิวส์ จำกัด 888/178 อาคารมหาพณิชยการ ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทร 0-2253-5000, 0-2651-4700 แฟกซ์ 0-2253-5001, 0-2651-4701 อีเมล: help@iqnewsclip.com

กรุงเทพฯ	Section: First Section/บทนำ-วิเคราะห์		
	วันที่: จันทร์ 28 พฤศจิกายน 2554		
Krungthep Turakij Circulation: 145,530 Ad Rate: 1,200	ปีที่: 25	ฉบับที่: 8467	หน้า: 02(ขวา)
	Col.Inch: 96	Ad Value: 115,200	PRValue (x3): 345,600
	หัวข้อข่าว: เสนอสองโมเดลแผนป้องกันน้ำท่วม'ยั่งยืน'		

เสนอสองโมเดล แผนป้องกันน้ำท่วม'ยั่งยืน'

สุจิต คุณนกุลวงศ์

นายสุจิต คุณนกุลวงศ์ หัวหน้าภาควิชาวิศวกรรมแหล่งน้ำ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หนึ่งในคณะทำงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ที่ อวาระระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (กยบ.) เตรียมเสนอสองทางเลือกแผนการบริหารจัดการน้ำในลุ่มเจ้าพระยาวันที่ 7 ธ.ค.นี้

นายสุจิต กล่าวว่า แผนการบริหารจัดการน้ำเป็นเรื่องของคนไทยทุกคน ดังนั้น ต้องทำความเข้าใจร่วมกันเป็นต้นหากมีคำสั่งคนไทยต้องการแผนการบริหารจัดการน้ำระดับประเทศ เป็นแผนแก้ปัญหาที่ท่วมและน้ำแล้งอย่างยั่งยืน ไม่ว่าการเมืองจะเปลี่ยนแปลงอย่างไรก็ต้องเดินไปตามแผนที่ตกลงกันได้

"การประชุมภายในวันที่ 7 ธ.ค.นี้ ผมจะเสนอโมเดลคุยกับองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของปรเทศญี่ปุ่นหรือไต้หวันแล้ว เขาก็สนใจเขาจะส่งทีมมาไทยเดือนธ.ค.นี้ ข้อมูลไว้คุยกับทางไต้หวันเพื่อหาข้อตกลงที่ยอมรับกันได้"

การประชุมจะเสนอโมเดลการบริหารน้ำ 2 แนวทาง โดยยึดเอาระดับน้ำที่ไหลผ่าน จ.นครสวรรค์เป็นเกณฑ์ คือโมเดลแรก แผนการบริหารจัดการน้ำยึดเอาระดับน้ำสูงสุดที่ไหลผ่านนครสวรรค์ที่ปริมาณ 6,000 ลูกบาศก์เมตร/วินาทีที่ 2549 และโมเดลที่สอง ยึดระดับน้ำสูงสุดที่ไหลผ่านนครสวรรค์ที่ปริมาณ 4,600 ลูกบาศก์เมตร/วินาที เป็นระดับน้ำขึ้น

ถามว่าทำไมต้องยึดเอาระดับน้ำที่นครสวรรค์ เขากล่าวว่าเพราะปริมาณน้ำที่สูงสุดที่เจ้าพระยาเกือบทั้งหมดมาจากภาคเหนือและไหลผ่าน จ.นครสวรรค์ ดังนั้นแผนการบริหารน้ำจึงต้องประเมินจากระดับน้ำที่ จ.นครสวรรค์เป็นเกณฑ์

"แต่งบประมาณที่ใช้ก็ต่างกันมาก ครั้งต่อครั้ง หากใช้แผนป้องกันน้ำท่วมที่ระดับ 6,000 ล้านลูกบาศก์เมตร/วินาที ต้องใช้งบประมาณล้านล้านบาท ทางใจก็เสนอที่ระดับนี้ มองว่าแก้ได้เด็ดเสร็จ แต่หากใช้ที่ 4,600 ลูกบาศก์เมตรเป็นเกณฑ์ มีงบประมาณในขั้นนี้ งบประมาณจะลดลงมาครึ่งหนึ่ง ขึ้นกับรัฐบาลจะตัดสินใจ ใจก็เขาก็

บอกว่าให้สังคมไทยเลือกเองว่าจะเอาแบบไหน"

หากประเมินศักยภาพลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาในการรับน้ำจากภาคเหนือ พบว่าแม่น้ำเจ้าพระยาสายหลักตั้งแต่นครสวรรค์ลงมา สามารถรับน้ำได้ถึงปริมาณ 3,000 ลูกบาศก์เมตร/วินาที และระบายน้ำออกฝั่งตะวันตกและตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาได้ถึงกรุงเทพฯ อีกฝั่งละ 300 ล้านลูกบาศก์เมตร/วินาที รวมแล้วประมาณ 3,600 ลูกบาศก์เมตร/วินาที

"ปีนี้ น้ำมาที่ 4,600 เท่ากับว่าจะเกิดน้ำท่วมในที่ที่เจ้าพระยาตอนล่าง โดยเฉพาะที่อยู่อาศัยแต่ปีนี้มีปัญหาหนักเพราะว่าไม่สามารรถระบายไปฝั่งตะวันตกและตะวันออกได้เท่าที่ควร ทำให้ท่วมพื้นที่ที่เตรียมเจ้าพระยามาก ขณะนี้กำลังสั่งทีมไปเก็บข้อมูลว่ามีสาเหตุจากอะไร โดยเฉพาะที่ประตูน้ำบางโฉมศรีที่แตก ทำให้ปีนี้ท่วมฝั่งตะวันออก"

ดังนั้นแผนการบริหารน้ำในลุ่มเจ้าพระยาต้องประเมินจากปริมาณน้ำตามสถิติที่เกิดขึ้นจริงและภาคศักยภาพของแม่น้ำเจ้าพระยาและระบบระบายน้ำในตอนล่างว่ามีแค่ไหน ก่อนที่จะสรุป

รหัสข่าว: C-111128011065

หน้า: 1/2

บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด 888/178 อาคารมหาสุรสิงหนาท ชั้น 17 ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทร 0-2253-9000, 0-2651-4700 แฟกซ์ 0-2253-9001, 0-2651-4701 อีเมล: help@iqnewsclip.com

กรุงเทพมหานคร Krungthep Turakij Circulation: 145,530 Ad Rate: 1,200	Section: First Section/บทหน้า-วิเคราะห์ วันที่: จันทร์ 28 พฤศจิกายน 2554 ปีที่: 25 ฉบับที่: 8467 หน้า: 02(ขวา)		
	Col.Inch: 96 Ad Value: 115,200 PRValue (x3): 345,600 ศิลปิน: ชาว-ดำ	หัวข้อข่าว: เสนอส่งโมเดลแผนป้องกันน้ำท่วม"ยั่งยืน"	

แผนออกมา

เขากล่าวขยความว่า หากคิดจากปีไม่มได้ เจ้าพระยาได้ที่ระดับ 3,000 ล้านลูกบาศก์เมตร/วินาที หากน้ำมา 4,600 ลูกบาศก์เมตร/วินาที แปลว่าอะไร หากปล่อยลงสายหลักที่ 4,000 ลูกบาศก์เมตร/วินาที และฝั่งซ้ายขวาข้างละ 300 ลูกบาศก์เมตร/วินาที รวมเป็น 600 ล้านลูกบาศก์เมตร/วินาที นั่นก็หมายความว่า จะลงที่อยุธยาบริเวณ 4,000 ลูกบาศก์เมตร/วินาที ซึ่งจะลงไปอยู่จนถึงที่อ.ผักไห่ ประมาณ 1,000 ลูกบาศก์เมตร/วินาที หลังจากนั้นเรืออีกสองเดือนต่อๆไปส่งออกมา เนื่องจากเป็นพื้นที่สูงน้ำโดยธรรมชาติอยู่แล้ว

"ถ้าไม่ก่อสร้าง เขตรองกลางสี่พัน ซึ่งตรง ผักไห่หนึ่งพัน ลงมากรุงเทพฯสามพัน ตรงนี้จะเต็มเข้ามาจากปากสักอีกห้าร้อยจากปากสัก ก็ดูไปกองไว้ตรงพื้นที่รับน้ำตอนล่าง ก็พอรับได้ แต่ไม่มีเงินแสดงให้เห็นว่าการระบายน้ำของเรามีปัญหาในพื้นที่ตอนล่าง เป็นเรื่องที่ต้องไปแก้ไข"

เขากล่าวว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องไปสำรวจปัญหาการระบายที่กีดกันในพื้นที่ตอนล่าง เช่น ผังตะวันตกและตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาจะระบายน้ำเพิ่มเป็นเพียงละ 1,000 ลูกบาศก์เมตร/วินาที ได้หรือไม่ การขุดคลองคู่ขนาน หรือขยายแม่น้ำน้อย

"ปีไม่มเงินของในหลวงด้านล่างสองข้าง (สมุทรสาครและสมุทรปราการ) น้ำไม่ไปถึงเราอาจต้องต่อท่อ หรือเป็นฝั้วไว้ ให้มันล้นพ้นลูกบาศก์เมตร/วินาที ก็จะสามารถตรงกลางได้"

ส่วนแนวความคิดในการสร้างฝั้วไว้ ขณะนี้กรมทางหลวงกำลังดำเนินการ โดยจะสร้างทางคู่ขนานทางฝั่งตะวันออก เป็นทางหลวงระยะที่สาม จะสร้างฝั้วไว้ตรงกลางจากกรุงเทพฯตอนบนลง

คนไทยต้องทำใจ เรื่องน้ำว่าเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลายาวนาน ในการแก้ปัญหา

ไป โดยกำหนดขึ้นมากในอีกหกถึงสิบล้าน ขณะพื้นที่ตรงกลาง ชาวบ้านยังทำประโยชน์ได้ แต่ก็ต้องเตรียมรับกรณีน้ำหลากลงมา

"ผมจะเสนอให้ทำฝั้วกว้าง 500 เมตร ลึก 2 เมตร เพื่อให้ระบายน้ำในฝั่งตะวันออก ชาวบ้านยังใช้ประโยชน์ได้ แต่ต้องเตรียมรับน้ำท่วมช่วงน้ำหลากลงมา ขณะนี้ใจกันเสนอให้ขุดคลองกว้าง 200 เมตร ลึก 6 เมตร แต่คิดว่ามีปัญหาด้านเทคนิค เพราะดินแถบตะวันออกไม่ ต้องใช้งบประมาณมาก เหมือนกรณีสร้างถนนกับสุวรรณภูมิ"

ส่วนข้อเสนอให้ขุดแม่น้ำเจ้าพระยา 2 นั้น เขาไม่เห็นด้วย ข้อเสนอที่เป็นของผู้เชี่ยวชาญจากออสเตรเลีย เสนอให้ขุดในช่วงแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณ พระนครศรีอยุธยา เชื่อมไปทางสมุทรสาคร แต่การขุดแม่น้ำใหม่จะเกิดปัญหา นอกจากเรื่องที่ดินเวนคืนแล้ว หากในฤดูแล้งก็ต้องป้อนน้ำเข้าไปด้วย หากปล่อยให้แม่น้ำแห้ง ก็จะเผชิญกับปัญหาหน้าทะเลหนุน จะสร้างความเสียหายให้กับพื้นที่การเกษตร

เขากล่าวว่าทางใจกันเสนอให้รัฐบาลดำเนินการจากตอนล่างขึ้นไป คือ แก้ปัญหาการบริหารระบายน้ำ ขณะที่ยกนบคยอยู่ทำตามความจำเป็น เนื่องจากมีพื้นที่เกษตร แต่คนเห็นว่าเป็นต้องทำตั้งแต่ตอนบนลงมาด้วย

สำหรับแผนการบริหารจัดการน้ำนั้น เขาเห็นว่ามีความเห็นจากหลายฝ่ายมาก และที่เสนอโมเดลขึ้นมาก็นำมาจากหลายส่วน ทั้งที่ทำงานแล้ว ตัวเองและจากส่วนอื่น แสดงให้เห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องกระทบกับทุกคนในสังคม ดังนั้นจึงต้องร่วมมือกันในการแก้ปัญหา หากไม่สามารถดำเนินการด้วยโครงการขนาดใหญ่ในระดับรัฐบาลได้ ในระดับท้องถิ่นก็สามารถทำได้เช่นกัน โดยศึกษาข้อมูลและวางแผนในระดับชุมชนและสร้างเป็นเครือข่ายในการบริหารจัดการ

"แผนการบริหารน้ำ สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ตลอดเวลา เพราะเกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เพราะเรื่องนี้เป็นสิ่งที่อยู่เหนือการควบคุม เป็นเรื่องของธรรมชาติ เราสามารถปรับเปลี่ยนแผนตามสถานการณ์ได้"

การบริหารจัดการน้ำเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา เนื่องจากกระบวนการตอนทุกภาคส่วนในสังคม ดังนั้น รัฐบาลต้องแก้ปัญหาในระยะยาว ต้องมีการวางแผนและดำเนินการอย่างจริงจัง ใจกันให้ขุดลว่าอย่างเมืองโอซาก้าและโตเกียว ก็เคยมีปัญหาญี่ปุ่นใช้เวลาถึง 20 ปี

"ผมก็มองว่าไทยต้องใช้เวลานานไม่ต่างกัน อาจเป็น 20 ปี เราทำวันนี้เพื่อลูกหลาน แต่ต้องลงมือทำ คนไทยต้องทำใจในเรื่องน้ำว่าเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลายาวนานในการแก้ปัญหาระยะยาว"

รหัสข่าว: C-111128011065

หน้า: 2/2

บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด 888/178 อาคารมหาพารามิตยา ชั้น 17 ถนนพหลโยธิน แขวงพญาไท กรุงเทพฯ 10330
 โทร 0-2253-5000, 0-2551-4700 แฟกซ์ 0-2253-5001, 0-2551-4701 อีเมล: help@iqnewsclip.com

ฉบับนี้สุดสปีด The Nation Weekly Circulation: 300,000 Ad Rate: 450	Section: First Section/- วันที่: ศุกร์ 18 - พุธสัปดาห์ 24 พฤศจิกายน 2554 ปีที่: 20 ฉบับที่: 1016 หน้า: 24(เต็มหน้า). 25
	Col.Inch: 240 Ad Value: 108,000 PRValue (x3): 324,000
	คอลัมน์: มหาอุทกภัย 2554: สมุทรสาครโมเดล "รถวิ่งได้ น้ำวิ่งเร็ว" ยุทธการอุ้ม "น้องน้ำ" ลงทะเล
	ศิลปิน: สีสี่

มหาอุทกภัย 2554

สวชนบ เรืองแสงภาพ

สมุทรสาครโมเดล 'รถวิ่งได้ น้ำวิ่งเร็ว' ยุทธการอุ้ม 'น้องน้ำ' ลงทะเล

‘สมุทรสาคร' เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่จะได้รับผลกระทบจากการเดินทางของมวลน้ำขนาดใหญ่ หลังจากสร้างความเสียหายให้กับกรุงเทพฯ มาแล้ว

ต้นสัปดาห์ที่ผ่านมา 'น้องน้ำ' ได้เดินทางมายังย่านพระราม 2 มีการคาดการณ์กันว่าจะทำให้ถนนสายดังกล่าวถูกตัดขาดไม่สามารถใช้ในการสัญจรได้ ทั้งที่เป็นถนนเพียงสายเดียวที่ใช้เดินทางสู่ภาคใต้ได้ในขณะนั้น

ทว่า ผู้คนในภาคส่วนต่างๆ ของจังหวัดสมุทรสาคร ไม่ว่าจะเป็นภาคธุรกิจ ประชาสังคม และท้องถิ่น รวมทั้ง ศูนย์อาสาสมัครน้ำท่วม (Thai Fight Flood - TFF) องค์การภาคเอกชน มีใต้น้ำรอให้น้องน้ำมา 'ทักทาย' แต่ยังไม่เตรียมการ 'ต้อนรับ จับใส่' ไร่ลวงหน้า

โดยเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2554 ศูนย์อาสาสมัครน้ำท่วม ร่วมกับสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส นักวิชาการ หัวหน้าชุมชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐ เทศบาลเมืองสมุทรสาคร จัดเวทีสาธารณะ 'ปฏิบัติการพาน้ำลงทะเล' (ถ่ายถอดสด) ดำเนินรายการโดย นาดยา แววีร์คุปต์

การประชุมระดมความคิดเห็นในครั้งที่สอง (6 พฤศจิกายน 2554) มีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย รองผู้ว่าราชการจังหวัด สมาชิกวุฒิสภา หน่วยงานราชการ ท้องถิ่น ภาคอุตสาหกรรม ตัวแทนผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไป นักวิชาการ และทีมอาสาสมัครน้ำท่วม ซึ่งจากการพูดคุยมีความเห็นว่าควรแบ่งการจัดการพื้นที่ที่จะถูกน้ำท่วมออกเป็น 3 พื้นที่หลักประกอบด้วย..

- 1) แนวทางรถไฟไปจนถึงชายทะเล
- 2) พื้นที่แถบโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีประมาณ 4,000 กว่าโรงงาน
- 3) พื้นที่

บรรยากาศในการเสวนา ด้านหลังคือแม่ข่ายทำกิน

รหัสข่าว: C-111118032052

หน้า: 1/4

บริษัท อินโฟนิวส์ จำกัด 888/178 อาคารมหาพรมพัฒนา ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทร 0-2263-6000, 0-2951-4700 แฟกซ์ 0-2263-6001, 0-2951-4701 อีเมล: help@iqnewsclip.com

ฉบับนี้สุดสัปดาห์ The Nation Weekly Circulation: 300,000 Ad Rate: 450	Section: First Section/- วันที่: ศุกร์ 18 - พุธที่ 24 พฤศจิกายน 2554 ปีที่: 20 ฉบับที่: 1016 หน้า: 24(เต็มหน้า), 25 Col.Inch: 240 Ad Value: 108,000 PRValue (x3): 324,000 คลิป: สีสี่ คอลัมน์: มหาอุทกภัย 2554: สมุทรสาครโมเดล "รวตึงได้ น้ำวิ่งเร็ว" ยุทธการอุ้ม "น้องน้ำ" ลง...		
---	---	--	--

ทางกาเกษตร ซึ่งเป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญของประเทศ สำหรับแนวทางนำเสนอได้ข้อสรุป ดังนี้

1) การขุดคลองแนวตั้งที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร โดยทางทีมงานอาสาสมัครได้ลงพื้นที่สำรวจบริเวณคลองแนวตั้งที่มีอยู่ ที่สามารถเชื่อมคลองไปยังคลองสุนัขหอน เพื่อให้ปริมาณน้ำที่ไหลลงมาออกสู่ทะเลไปให้เร็วที่สุด ทั้งนี้ ต้องพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับน้ำขึ้น-น้ำลง และช่วงเวลาที่น้ำทะเลหนุน เพื่อไม่ให้กระทบกับประชาชนที่อยู่บริเวณแถบคลองสุนัขหอน 2) การทำ Flood way โดยเลือกถนนพุทธสาคร ซึ่งเป็นเส้นทางให้น้ำสามารถผ่านได้ในปริมาณมาก แต่ทั้งนี้ ต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงข้อมูลชี้ชัดเกี่ยวกับปริมาณและทิศทางของน้ำที่ไหลผ่าน

สำหรับสาระสำคัญในการพูดคุยในครั้งที่สาม ประเด็นหนึ่งคือ ให้อำนาจจากแม่น้ำท่าจีนผ่านคลองหลักต่างๆ ซึ่งเชื่อมต่อกับแม่น้ำท่าจีน และระหว่างคลองทั้งหมดมีคลองเชื่อมต่อถึงกัน ประกอบด้วย คลองเจ็ดขลุ่ย คลองจินดา คลองสุนัขหอน และคลองดำเนินสะดวก

ผลักดันคลองบายพาสสู่ทะเล

สุรศักดิ์ คลังสุภาวิวัฒน์ ที่ปรึกษาสภาอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาครฯ และกรรมการสมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย อธิบายสภาพการณ์ว่าเนื่องจากน้ำได้พาดบนทุกเส้นจะมีต้นน้ำ และปัจจุบันเหลือถนนพระราม 2 เส้นเดียว "รัฐบาลเสนอว่าถ้าวิกฤติสุด น้ำท่วมจริง จะลงใต้ต้องเสียเวลาขี้นรถอุ้ม 300 กว่าโลเมตร เอาใหม่ครับ ฉะนั้นโครงการปกป้องถนนพระราม 2 เป็นอีกโครงการที่ภาคอุตสาหกรรม และภาคอื่นๆ เห็นตรงกันว่าต้องปกป้อง...การลื่อนน้ำเพื่อเบี่ยงเบนทิศทางน้ำ กู้ถนน ให้รวตึงได้ การขนส่งและอื่นๆ ตามมาได้

อย่างไรวันนี้เราถามครชัยศรี ต้องอ้อมไปบ้านแพ้ว เสียค่าใช้จ่าย การเร่งระบายน้ำตรงไหนเป็นจุดบอด น้ำไหลไม่เร็ว การขุดลอกคลองอาจไม่ทัน การเพิ่มเขตหมายถึง ต้องเสริมผนังบางส่วน ไม่ใช่การกันน้ำเพียงแต่ต้องการยกน้ำเพื่อระบายออกได้เร็วขึ้น เหมาะสมกับสมรรถนะสถานีสูบน้ำ มีเขื่อนนั้นต้องคอยเปิด-ปิดอยู่เสมอ เพราะมีสมรรถนะที่สูง จุดน้ำที่คลองอาจแห้งได้ ฉะนั้น การเพิ่มเขตเป็นเรื่องสำคัญ รวมทั้งต้องลดความผิด เช่นตรงนั้นไม่มีสะพานค่อม หรืออะไรก็ตาม เราต้องหาวิธีเสริมเพื่อให้ น้ำไหลไปได้เร็วขึ้น"

อีกตัวคือ การเปิด-ปิดประตูระบายน้ำ เท่าที่ไปสำรวจ ตามประตูระบายน้ำมักจะใช้ปั๊มเป็นส่วนใหญ่ ความจริงไม่จำเป็นต้องใช้ปั๊มอย่างเดียว ประตูระบายน้ำที่ติดทะเล หากเปิดให้ถูกจังหวะกับระดับน้ำทะเล เช่น น้ำทะเลขึ้นสูงถึงระดับน้ำภายในควรจะปิดประตู หลังจากนั้นหนองน้ำไว้ในคลอง ถึงระดับควรสูบแล้วค่อยสูบเพื่อรักษาเครื่องสูบน้ำไว้ด้วย ถ้าระดับน้ำลดมีค่าความสูง-ต่ำ จะออกได้โดยรวดเร็ว

ส่วนที่สาม - ทุกคนมักมองการระบายน้ำสู่แม่น้ำเป็นหลัก เรามีโครงการเอาน้ำออกสู่ทะเลได้อีกหลายทาง เช่นโครงการแก้มลิง โครงการสุนัขหอนผ่าน... มีศักยภาพอยู่แล้ว เป็นทิศทางแนวตรง เพราะนั้นต้องผลักดันน้ำส่วนนี้มา ภาควิชาการจะไปดูวิธีการไหนหลักต้นแนวหน้าออกสู่ทะเลได้เร็วที่สุด ก็จะทำ อาจเป็นไปได้ว่าเอาน้ำจากแม่น้ำเข้าคลอง เพื่อบายพาสลงก็ได้

อภิชาติ ประสพรัตน์ ประธานสภาอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรสาคร กล่าวถึงสาเหตุที่ภาคเอกชนต้องมาออกโรงเองว่า "เราเริ่มเห็นปัญหาตั้งแต่เดือนที่แล้ว แต่การประชาสัมพันธ์ทำได้ยาก และพยายามหาทุกช่องทาง เราได้นักวิชาการจากสมาคมวิศวกรรมสถาน อาจารย์สุรศักดิ์ คลังสุภาวิวัฒน์ มาเติมเต็มความรู้ที่เราขาดหายไป...เราคิดง่าย ๆ พื้นที่

สมุทรสาคร 872 ตารางกิโลเมตร มวลน้ำปรับได้ระดับลึก 1 เมตร คือ 872 ล้านลูกบาศก์เมตร แต่มวลน้ำที่ทุกคนคุยกันมากกว่านี้ทั้งนั้น...

"เรามองเห็นว่า เป็นความเดือดร้อนร่วมกัน ตลอดสอง-สามเดือนที่ผ่านมา เรานิ่งเรือมอดูอยู่เฉยๆ ทำทุกอย่างแล้ว มีเงินแต่ช่วยคน ไม่ได้ทำให้ปัญหาหายไป ซึ่งน่าเสียดาย"

คาดหวังแค่ไหนกับปฏิบัติการดังกล่าว เขาตอบว่า ขอเพียงให้การคมนาคมไม่ถูกตัดขาด สามารถลำเลียงความช่วยเหลือและทำอะไรก็ได้ จะทำให้ทุกอย่างง่ายขึ้น น้ำวิ่งเร็ว เราต้องการให้แก้ปัญหาให้คนอยู่ข้างบนซึ่งเดือดร้อนเป็นแรมเดือน อีกอย่างเราไม่อยากเห็นคนสมุทรสาครต้องมาเดินขบวนยังชีพ

ปฏิบัติการ "เรอวิ่งได้ น้ำวิ่งเร็ว" คือแผนหลักที่สภาอุตสาหกรรมจังหวัดและเครือข่ายกำลังเร่งดำเนินการ เนื่องจากปัจจุบันถนนเล่งสุภาฯได้ถูกตัดขาด ขณะนี้เหลือเพียงถนนพระราม 2 สภาอุตสาหกรรมและสมาคมวิศวกรรมสถาน เห็นควรว่าต้องใช้ปฏิบัติการทำให้รวตึงได้

"เราคิดว่ายังปกป้องได้ จากการที่วันนี้ได้เห็นภาพ เราจินตนาการมวลน้ำก้อนใหญ่เหมือนภูเขา ลูกลองต่างๆ เหมือนหลอกลाप เราพยายามเพิ่มหลอกลापทำให้ตั้งน้ำลงทะเล ตรงสมาคมปฏิบัติการ"

ปฏิบัติการดังกล่าว แบ่งออกเป็นสี่แผน ประกอบด้วย

แผน 1 - ตั้งน้ำจากคลองคอกกระบือเข้าคลองมหาชัย เสริมคลองกันน้ำ คลองภาษีเจริญ แผน 2 - ทำคลองบางน้ำจืด โดยตั้งน้ำลงคลองมหาชัย ทดเพื่อไม่ให้พื้นที่แก้มลิงทำงานเต็มประสิทธิภาพมากขึ้น

แผน 3 - เมื่อเสริมคลองกันน้ำภาษีเจริญได้แล้ว จะเสริมทางเดินน้ำจากพุทธสาคร ไปยังคลองภาษีเจริญระยะทาง 3.5 กม. แผน 4 - ตั้งน้ำปล่องคลองพระ ซึ่งเป็นป่าชายเลน ทั้งหมดเป็นการเพิ่มทาง

เนชั่นสุดสัปดาห์ The Nation Weekly Circulation: 300,000 Ad Rate: 450	Section: First Section/-		
	วันที่: ศุกร์ 18 - พุธสัปดาห์ 24 พฤศจิกายน 2554		
	ปีที่: 20	ฉบับที่: 1016	หน้า: 24(เต็มหน้า), 25
	Col.Inch: 240	Ad Value: 108,000	PRValue (x3): 324,000 คลิป: สีสี่
คอลัมน์: มหาอุทกภัย 2554: สมุทรสาครโมเดล "รดwingได้ น้ำwingเร็ว" ยุทธการอุ้ม "น้องน้ำ" ลง...			

เดินให้กับมวลน้ำ

ขณะนีทางอุตสาหกรรมจังหวัดฯ ได้ระดมยืมเครื่องสูบน้ำจากสภาอุตสาหกรรมจังหวัดทั่วประเทศ และอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รับผลกระทบ แม้แต่รวมทั้งจากโรงงานต่างๆ ในจังหวัด และว่าส่วนที่ต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติม คือกำลังคนที่จะมาดูแลเครื่องสูบน้ำ อาจเป็นนักศึกษาอาชีวศึกษาฯ หรือผู้มีความสามารถทางช่าง

"ผมไม่อยากเห็นชาวคนสมุทรสาครต้องรับดูถังซีพีเป็นแรมเดือน เราอยากเห็นแค่ไม่กี่วันนี่แหละที่คิงน้ำออกไปให้หมด ท่านที่ต้องการช่วยสนับสนุนเงินเพื่อใช้ในการเติมน้ำมัน ติดต่ได้ที่สภาอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร โทร.08-

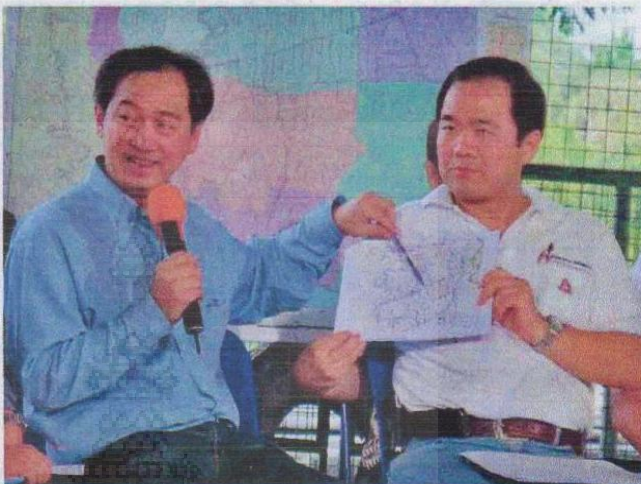

ชุมพล สายหยุด ประธานชมรมวิสาหกิจชุมชนสมุทรสาคร

6324-8324 ตอนนีเราต้องการเครื่องสูบน้ำจำนวนมาก ท่านใดอยากทำบุญ ผมว่าจะได้บุญมากกว่าทอดกฐิน"

ขณะที่ **เผชญิ** คนเทศ จากชมรมลุ่มน้ำท่าจีน ชูประเด็นว่าแหล่งอาหารของเรา (ต้อง) เอาให้อยู่

"ผมชื่นชมวิธีคิดภาคอุตสาหกรรมที่เป็นแหล่งผลิตอาหาร หากไม่ป้องกันสมุทรสาคร บ้านแพ้ว คลองจินดา อีกหนึ่งเดือนจะเกิดความโกลาหล เพราะขาดแคลนอาหาร...สมุทรสาครเอาน้ำลงได้ไว น้ำก็แห้งไว ถ้าเอาน้ำลงทะเลไม่ได้

จากซ้ายไปขวา สุรศักดิ์ คลังสุภาวิพันธ์ และอภิชาติ ประสพรัตน์

แคมเปญของภาคประชาสังคม

คนที่อยู่ทางต้นน้ำ จะช่วยสาม-สี่เดือนก็เอา"

หลังจบบรรยากาศ ปรากฏว่าผู้ชมจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี โทรศัพท์มาขอร่วมสมทบ 1 แสนบาท!

สุรศักดิ์ คลังสุภาวิพันธ์ ที่ปรึกษาสภาอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาครฯ และกรรมการวิศวะกรรมสถาน อธิบายเพิ่มเติมในชั้นตอนดำเนินการว่า เนื่องจากน้ำบริเวณคลองภาษีเจริญมากจนล้นคลอง จึงอยากเสริมปีกคลองบริเวณนี้ ป้องกันไม่

ให้น้ำล้นออกมากเกินไปจนมีผลกระทบกับด้านล่าง...เราจะทำพร้อมกับคลองคอกกระปือเพื่อลงไปสู่โครงการแก้มลิง

"เนื่องจากว่าพุทธมณฑลสายสี่ ไม่มีทางเชื่อมต่อกับคลองอื่น ฉะนั้นน้ำจะเอ่อล้นที่ตัวถนนพุทธสาคร เราจำเป็นต้องใช้ถนนเป็นคลอง ต้นน้ำส่วนนี้กลับเข้าสู่คลองภาษีเจริญ เมื่อครบหมดแล้วปริมาณน้ำส่วนเกินจะเข้าสู่แผน 4 นี่เป็นการเตรียมการ ยังไม่ได้ทำ คือส่งน้ำสู่คลองพระ ซึ่งเป็นป่าชายเลน...แนวทางทั้งหมด

รหัสข่าว: C-111118032052

หน้า: 3/4

บริษัท อินโฟนิวส์ จำกัด 888/178 อาคารมหาพรมสาขา ชั้น 17 ถนนพหลโยธิน แขวงจตุจักร กรุงเทพฯ 10330 โทร 0-2253-9000, 0-2561-4700 แฟกซ์ 0-2253-6001, 0-2561-4701 อีเมล: help@iqnewsclip.com

เนชั่นสุดสัปดาห์

The Nation Weekly
Circulation: 300,000
Ad Rate: 450

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 18 - พุธสัปดาห์ 24 พฤศจิกายน 2554

ปีที่: 20

ฉบับที่: 1016

หน้า: 24 (เต็มหน้า), 25

Col.Inch: 240

Ad Value: 108,000

PRValue (x3): 324,000

ศิลปิน: สีสี่

คอลัมน์: มหาอุทกภัย 2554: สมุทรสาครโมเดล "รดวงได้ น้ำวิ่งเร็ว" ยุทธการอุ้ม "น้องน้ำ" ลง...

นี้ได้มีการเสนอและพูดคุยกับภาครัฐบางส่วนแล้ว"

คนบ้านแพ้ว
ไม่เชื่อน้ำจะท่วม

ชุมพล สายหยุด ประธานชมรมวิญญูชนสมุทรสาคร ในฐานะภาคประชาชนที่ใกล้ชิดกับชาวบ้าน กล่าวกับ 'เนชั่นสุดสัปดาห์' ถึงการสื่อสารข่าวสารกับชาวบ้านหลังจากที่เขาแน่ใจว่าน้ำมาแน่

"ปกติจัดรายการสุภาพหนึ่งชั่วโมงครึ่งต่อวัน ตั้งแต่เดือนตุลาคมเป็นต้นมาคุยเรื่องน้ำ ให้ประชาชนเผื่อระวัง คราวนี้ลงพื้นที่ตำบลเจ็ดริ้ว เพราะเคยทำกิจกรรมร่วมกันมาสอง-สามปีแล้ว ช่วงหลังเข้าไปเผยแพร่เรื่องน้ำ เขาก็ยังไม่แน่ ชาวเจ็ดริ้ว 80 เปอร์เซ็นต์มีความเชื่อว่าน้ำจะไม่มาก็พยายามคุยไปเรื่อยๆ กระทั่งมีแนวร่วมที่เชื่อว่าน้ำจะมา อย่างกำนันท่านหนึ่งก็เชื่อก็พาลูกบ้านลอกสระ ลอกคลอง ช่วงนี้เราพยายามลงหลายพื้นที่เพื่อเชื่อมประสานเครือข่าย ตำบลที่เผื่อระวังในบ้านแพ้วมี คลองตัน เกษตรพัฒนา เจ็ดริ้ว สวนส้ม อำเภง มีห้าตำบล แต่เกษตรพัฒนากับคลองตัน น้ำเริ่มปริ่มแล้ว เพราะติดกับกระทุ่มแบน ซึ่งกระทุ่มแบนได้รับผลกระทบแล้ว

"ทางเจ็ดริ้วมีไม่กี่เปอร์เซ็นต์ที่เชื่อ แต่ในความไม่เชื่อเขายังเก็บของขึ้นที่สูงเผื่อระวัง ป้อนสวนตัวเอง แต่ที่อยากให้เขาทำคือเชื่อมคลองที่ส่งน้ำออกคลองดำเนิน ถ้าเขาไม่เชื่อมคลองให้ น้ำจะเข้าสวน คือแต่ละสวนจะมีคลองส่งน้ำ เขาสามารถเชื่อมคลองส่งน้ำเอาลงคลองเจ็ดริ้ว... ชาว

บ้านมีความเชื่อลึกๆ ว่าน้ำไม่มา และเอาสวนตัวเองให้รอดอย่างเดียว แต่มวลน้ำขนาดนี้มันป้องกันไม่ได้ มีทางเดียวคือไม่ให้ผ่านสวน แต่ผ่านคลองตัวเอง ที่ประสานกับเขาก็บอกกำนันให้บอกลูกบ้านทำคลองเพื่อตึงน้ำลง

"ถ้าเพิ่มแรงสนับสนุน ความเชื่อจากชาวบ้านอีกนิด น้ำจะรอดจากภัยน้ำท่วมเพราะเขาจะช่วยทำคลองส่งน้ำ แยกบ่อบัตร คลองสุนัขหอน ทำอาชีพบ่อกุ้ง ปลา กลุ่มนี้ให้ความสนใจเรื่องน้ำ เพราะกลัวน้ำเน่าจะทำให้ธุรกิจเสียหาย..."

"ตอนนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งการแจ้งเตือนระดับสาม ให้เตรียมอพยพทั้งจังหวัดเพราะไม่แน่ใจว่าน้ำจะมาช่วงไหน ผู้ว่าฯรู้ว่ามียลน้ำมาก พยายามสื่อให้ชาวบ้านค่อยๆ เข้าใจ ซ่อนนัยยะไว้ในประกาศว่า จังหวัดรองรับสถานการณ์ได้ แต่ประชาชนอย่าประมาท ให้เตรียมพร้อมอพยพใน 24 ชั่วโมง คือผู้ว่าฯ จริงๆ บอกว่าสถานการณ์มาใกล้แล้ว ตั้งศูนย์อพยพทั้งจังหวัด และสำรวจคนนอนติดเตียง รับยาทุกเดือนสำรวจเสร็จแล้ว ถ้าจำเป็นต้องอพยพก็ทำได้ทันทีว่าคนนี้ต้องไปอยู่ที่ไหน"

ขอปิดท้ายด้วยคำพูดของประธานสภาอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรสาคร ที่ตอบคำถามพิธีกรไทยพีบีเอส ว่าวิธีการดึงที่กล่าวมาข้างต้น จะพาน้ำลงทะเลได้หรือ? อภิชาติ ตอบว่า

"ไม่ลองไม่รู้ ผมเห็นวิธีการแบบอื่นมาแล้ว ได้เห็นภาคประชาชน ประชาสังคม ออกมาร่วมกัน วันนี้อุตสาหกรรมมอออกมาช่วย และจังหวัดจะไม่พ่ายคือสมุทรสาคร" ■

รหัสข่าว: C-111118032052

IQNewsClip
www.iqnewsclip.com

บริษัท อินโฟวอร์ส จำกัด 888/178 อาคารมหาพามุทราชู ชั้น 17 ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10330 โทร 0-2253-5000, 0-2651-4700 แฟกซ์ 0-2253-5001, 0-2651-4701 อีเมล: help@iqnewsclip.com

หน้า: 4/4

สัมภาษณ์พิเศษ

สนทนากับ

กิตติรัตน์ ณ ระนอง

ถึงการดำเนินงานแก้ไขเยียวยาหลังน้ำลด

วิกฤติอุทกภัยครั้งใหญ่ของประเทศได้คลี่คลายลงไปแล้ว ที่ผ่านมารัฐบาลได้ให้การช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบอุทกภัยอย่างไร และพบเจอกับอุปสรรคปัญหาอะไรบ้าง หนึ่งในผู้ที่จะได้คำตอบได้ดีที่สุด คือ นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งรับตำแหน่งประธานคณะกรรมการยุทธศาสตร์เพื่อการช่วยเหลือฟื้นฟู เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์อุทกภัยด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมและความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งรับตำแหน่งประธานคณะกรรมการฟื้นฟูน้ำท่วมด้านเศรษฐกิจด้วยอีกตำแหน่งหนึ่ง

• **ไทยคู่ฟ้า :** อยากให้ท่านเล่าถึงผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมในการแก้ไขเยียวยาผู้ประสบภัยน้ำท่วม

ก่อนที่จะมาเป็นโครงสร้างกรรมการ เราทำงานเพื่อฟื้นฟูการผลิตภาคอุตสาหกรรมมาก่อน ตั้งแต่ช่วงที่น้ำท่วมใหม่ๆ มีการทำงานประสานกันทุกกระทรวง

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระทรวงอุตสาหกรรม และผมในฐานะรองนายกฯ ก็ต้องประสานทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมโรงงานอุตสาหกรรมเหล่านี้ให้สามารถกลับมาผลิตได้เร็วที่สุด

นอกจากนั้น คนที่ได้รับผลกระทบ ไม่ว่าจะเป็นบริษัทเอง ผู้ใช้แรงงาน หรือผู้ค้า ซึ่งมีหน้าที่อยู่ในระบบห่วงโซ่อุปทานตั้งแต่ก่อนการผลิต ซึ่งอาจจะหมายถึงขั้นวัตถุดิบไปจนถึงสินค้าถูกจำหน่าย ไปจนถึงผู้บริโภคทั้งในประเทศ ต่างประเทศ เรามีหน้าที่ต้องดูแลไม่ให้เกิดกระทบหรือสะดุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใช้แรงงาน ซึ่งต้องหยุดงานเพราะว่าโรงงานหยุดการผลิตไป เราต้องให้แน่ใจว่าจะไม่ไปทำให้คนอื่นหยุดงานด้วย เช่น คนที่ทำงานในระบบการค้าต่อเนื่องต่างๆ แต่การทำงานในขั้นตอนเหล่านั้นก็เกิดขึ้นต่อเนื่อง จนกระทั่งช่วยเหลือให้สูบน้ำออกจากนิคมอุตสาหกรรม โรงงานอุตสาหกรรม และดำเนินการผลิตกลับมาได้ ส่วนไหนที่ไม่ต้องใช้งบประมาณก็ดำเนินการไปได้เลย ส่วนที่ใช้งบประมาณก็จะเสนอต่ออย่างที่ได้เรียนไปแล้ว จนถึงขั้นนี้มีเรื่องที่ทำเนียบการ

ไปแล้ว เช่น การเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยครัวเรือนละ 5,000 บาท เราก็มีหน้าที่ประสานงานเรื่องงบประมาณ ประสานให้มีการตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อให้เกิดการจ่ายผ่านธนาคารออมสิน คิดว่าในขณะนี้น้อยๆ ร้อยละ 80 ของผู้ที่ได้รับผลกระทบจะได้รับเงินดูแลแล้ว ส่วนที่เหลือก็ต้องเร่งติดตาม ซึ่งนโยบายของนายกรัฐมนตรีก็ชัดเจน คือต้องการให้ผู้ได้รับผลกระทบได้รับการชดเชยโดยเร็วที่สุด นอกจากนั้นยังมีเรื่องอื่นที่เป็นการดูแลเยียวยาของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องบ้านพัก ทรัพย์สินเสียหาย หรือในส่วนเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ

ขอขยายตรงนี้นิดหนึ่งว่างานต่างๆ ในการฟื้นฟูจะมีบางส่วนซึ่งชัดเจนเลยว่าหน้าที่ของใคร มีบางส่วนซึ่งอาจจะกำกวมเกี่ยวกับ เช่น การฟื้นฟูความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจจะอยู่ในชุดคณะกรรมการยุทธศาสตร์เพื่อการช่วยเหลือ ฟื้นฟู เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์อุทกภัยด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมและความเป็นอยู่ของประชาชน (กทช.)

แต่ก็เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต เพราะถ้ามีงานทำก็มีรายได้ ก็ดูแลคุณภาพชีวิตได้ หรือบางส่วนที่เป็นเรื่องสถานที่ท่องเที่ยว โดยเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้รับผลกระทบเสียหาย จะอยู่ในภารกิจด้านโครงสร้างพื้นฐานหรือไม่ ก็ต้องบอกก่อนว่า แต่ในขณะเดียวกัน ถ้าโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้เกี่ยวกับเรื่องของคนที่ทำงานต่อเนื่อง เพื่อให้นักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ไปเยี่ยมชม เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ซึ่งก็เกี่ยวกับชุดการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ซึ่งก็เกี่ยวกับชุดการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ซึ่งก็เกี่ยวกับชุดการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ซึ่งก็เกี่ยวกับชุดการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง

ในเรื่องของการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ขอเรียนว่าต่อให้ทำแค่ไหนก็ตาม ผมเชื่อว่าผู้ได้รับผลกระทบหรือพี่น้องประชาชนจะเชื่อว่าน้อย และอาจจะรู้สึกว่ายังไม่ถ้วนทั่ว ซึ่งผมยอมรับว่าจริง ยกตัวอย่างเรื่องการช่วยเหลือเยียวยาความเดือดร้อนรายครัวเรือน เราพูดเป็นตัวเลขหลักพันบาท หรือว่าช่วยเหลือเรื่องบ้านช่องเสียหาย เราพูดถึงตัวเลขหลักหมื่นบาท แต่ข้อเท็จจริงมันมีความเสียหายมากกว่านั้น คำอธิบายเรื่องนี้ต้องบอกว่าขอให้ช่วยกันคนละไม้คนละมือ

ผมทราบมาว่าการดูแลภัยพิบัติของประเทศอื่นจะมีสามสิ่งเสมอ หนึ่งในผู้ได้รับผลกระทบมีภารกิจที่จะช่วยตนเอง สอง ช่วยซึ่งกันและกัน หมายถึงในชุมชนบางคนที่เดือดร้อนมาก บางคนเดือดร้อนน้อย บางคนไม่เดือดร้อนเลย คนที่ไม่เดือดร้อนก็มีการกิจในการช่วยคนที่ได้รับความเดือดร้อน และสามารถช่วยโดยภาครัฐ มีการกิจในการช่วยโดยไม่เลือกปฏิบัติ อุดหนุนการช่วย กระบวนการในการช่วย มันจะเป็นมาตรฐาน ผู้ได้รับผลกระทบบางกรณีจะรู้สึกตัวตัวเองเดือดร้อนมาก อีกคนเดือดร้อนค้างคาน ทำไม่ช่วยเหลือจึงเหมือนกัน คำอธิบายก็คือถ้าไม่ดูแลให้เหมือนกันจะถูกตำหนิตั้งได้ว่าเป็น การเลือกปฏิบัติ ฉะนั้น ต้องเรียนว่าการช่วยเหลือส่วนใหญ่ของภาครัฐมันจะไม่มีการยึดหยุ่นมากนัก และยอมรับว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก ถ้าหากเราดำเนินการยึดหยุ่นก็จะกลายเป็นปัญหาอีกด้านหนึ่ง

ขณะเดียวกันภาครัฐก็สนับสนุนการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กระทรวงการคลังช่วยเหลือการบริจาคของผู้ที่ไม่ได้รับผล

กระทบ แล้วมีความประสงค์จะช่วยเหลือผ่านมูลนิธิผ่านสมาคมต่างๆ ซึ่งสิทธิในการหักภาษี 1.5 เท่าก็เป็นเรื่องที่ได้ดำเนินการมาแล้วตั้งแต่ช่วงต้นๆ ของปัญหาเลย ในส่วนของการดูแลพี่น้องประชาชนที่จะต้องช่วยตนเองนั้น รัฐบาลประสานงานให้สถาบันการเงินต่างๆ ช่วยกันพิจารณา ออกสินเชื่อในเงื่อนไขอัตราดอกเบี้ยที่ผ่อนปรน ตั้งแต่บุคคลธรรมดาที่ได้รับผลกระทบ ผู้ประกอบการรายย่อย บริษัทขนาดกลางและขนาดย่อมหรือ SME ไปจนถึงบริษัทขนาดใหญ่ มีคำถามว่าทำไมถึงต้องช่วยบริษัทขนาดกลาง ขนาดย่อม หรือบริษัทที่ยักษ์ใหญ่ เหตุผลแรกในการช่วยคือช่วยให้เขาสามารถช่วยคนอื่นที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งคนทำงาน ลูกจ้างของเขา สำหรับภาคธุรกิจท่านช่วยเขาได้หนึ่งราย เขาจะส่งผลกระทบต่อไปอีกนับร้อย นับพัน นับหมื่น นับแสน ดังนั้น ภารกิจครั้งนี้ต้องบอกว่ารัฐพยายามสนับสนุนให้ท่านสามารถช่วยตนเองได้ดีที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้ โรงงานที่มีผลกระทบจากเครื่องจักรได้รับความเสียหาย รัฐก็อนุมัติให้สามารถนำเครื่องจักรเข้ามาได้ในกรณีต้องซื้อจากต่างประเทศโดยไม่ต้องเสียอากรนำเข้า เพราะรู้ว่าถ้าถ้านำเข้าไม่ทำท่านก็ต้องซื้อเครื่องจักรนั้น รัฐก็ไม่ได้ภาษีอยู่ดี วันนี้น้ำท่วมท่านต้องลงทุนใหม่ รัฐจะเอาภาษีอากรนำเข้าจากท่านอีกมันก็ไม่สมควร

สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นการทำงานอย่างครบวงจรไม่ได้แปลว่ารัฐเป็นผู้เดียวที่จะช่วยได้อย่างเต็มที่และครอบคลุม ยังคงต้องคำนึงในหลักการว่าขอให้ผู้ได้รับความเดือดร้อนได้ช่วยตนเอง แล้วรัฐจะสนับสนุนให้ท่านดำเนินโดยยุติที่สุด การช่วยกันและกันเป็นเรื่องที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะมันมีความอ่อนตัว คนที่มีความพร้อมมากกว่าสามารถเลือกช่วยคนที่เดือดร้อนมากกว่าได้ สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นในระดับโลก เช่นประเทศไทยได้รับความเดือดร้อน ประเทศอื่นก็จะขยับเข้าไปช่วย ดังนั้น ภายในประเทศเองจังหวัดไหนได้รับความเดือดร้อน จังหวัดอื่นจะขยับเข้าไปช่วยอย่างนี้ฝ่ายรัฐโดยเฉพาะกระทรวงมหาดไทย ก็ดำเนินการประสาน ช่วงเวลาที่กรุงเทพฯ เจอปัญหาหลายๆ จังหวัดหนึ่งก็เลือกที่จะช่วยเหลือหนึ่งลงไปจนถึงชุมชนซึ่งอยู่ต่างกัน บางชุมชนอยู่ในเส้นทางน้ำผ่านมีความเดือดร้อนสูง บางชุมชนเขตกว่าที่ได้ถูกปกป้องไว้ ก็ช่วยชุมชนที่ถูกน้ำท่วมมากกว่า ไปจนถึงบ้านเรือนติดกัน ใครมีมากกว่าก็ช่วยผู้ที่อ่อนแอกว่าทำให้เราสามารถดำเนินการผ่านความยากลำบากมาได้ ทั้งหมดนี้เป็นงานที่ กศอ. มีหน้าที่โดยตรงหลายส่วน บางส่วนมีหน้าที่ประกอบ ยกตัวอย่างน้ำท่วมบางพื้นที่ร้านค้าจำนวนหนึ่งค้าขายอะไรไม่ได้

เลย ถนนขาด เราต้องประสานให้ชุมชนซ่อมถนน ซ่อมสะพาน ซ่อมแล้วจะมีหน่วยราชการเข้าไปดูแล เพื่อให้ทุกอย่างกลับมาสู่สภาวะปกติ พ่อค้าแม่ขายกลับมาเป็นปกติ กิจกรรมอื่นๆ ก็เคลื่อนต่อไป ครม. นี้เป็นการกิจของ กศอ.

• **ไทยคู่ฟ้า : ที่ผ่านมามีการปราบปรามผู้ปลุสตรค ปัญหาอะไรบ้าง**

ปัญหาผู้ปลุสตรคก็คือจำนวนผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนมีมาก พื้นที่ความเดือดร้อนกว้างขวาง ลักษณะความเดือดร้อนหลากหลาย และต้องยอมรับว่าไม่เคยเกิดเหตุการณ์อย่างนี้ขึ้นในประเทศไทย เราไม่มีประสบการณ์ ไม่มีระบบรองรับภัยพิบัติ ในลักษณะนี้ ระหว่างที่เกิดอุทกภัยนั้น บางพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบมาก่อน เหตุการณ์เริ่มคลี่คลาย ก็ต้องการการฟื้นฟูที่เร็วที่สุด ขณะที่อีกหลายพื้นที่ยังอยู่ในช่วงวิกฤต บางพื้นที่เพิ่งเริ่มเข้าสู่วิกฤต ดังนั้น ความยากก็คือจะต้องทำหน้าที่ดูแลขนาดความเดือดร้อนที่กว้างใหญ่ พื้นที่ที่มาก ขั้นตอนของเวลาในการเผชิญความเดือดร้อนไม่เหมือนกัน ยกตัวอย่างความเดือดร้อนของพื้นที่เกษตรก็ไม่เหมือนความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นที่เมือง ซึ่งมีกิจกรรมด้านการพาณิชย์ และไม่เหมือนกับความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นที่เขตอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเรื่องของการผลิต และไม่เหมือนกับความเดือดร้อนที่เกิดจากกระบวนการคมนาคมขนส่งเดินทาง

งานบางอย่างที่ส่วนราชการดำเนินการไปจะเห็นว่าเกิดประโยชน์ทันทีและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางอย่างการเข้าไปช่วยเหลือพี่น้องประชาชนโดยตรงได้ ได้รับการดูแลเยียวยา ลุงยังชีพ การเดินทางคมนาคมต่างๆ แต่ยังมีงานอีกหลายงานซึ่งทำแล้วไม่เห็น เช่น เมื่อน้ำท่วมจนโรงงานบางแห่งต้องหยุดผลิตสินค้า ทำอย่างไรสินค้าเหล่านั้นจึงจะยังคงไปถึงมือผู้บริโภคได้ น้ำท่วมศูนย์กระจายสินค้าทำให้

แม้แต่โรงงานที่ยังผลิตได้ การส่งสินค้าไปยังผู้บริโภค ก็จะต้องดำเนินการผ่านศูนย์กระจายสินค้าซึ่งก็มีหลายลักษณะ กลุ่มที่เรียกว่ากิจการที่มีเครือข่ายขนาดใหญ่มีลักษณะเป็นห้างที่เราเรียกว่าโมเดิร์นเทรด ศูนย์กระจายสินค้าจะมีลักษณะการกระจายสินค้าที่ผ่านผู้ค้าส่ง ผู้ค้าปลีก จะมีกลไกของบริษัทขนส่ง เมื่อได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมก็ไม่สามารถดำเนินการได้แม้โรงงานจำนวนมากของประเทศยังคงผลิตสินค้าได้ สินค้าก็ไปไม่ถึงผู้บริโภค

ฉะนั้น งานที่ส่วนราชการได้ปฏิบัติก็คือการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าใหม่มาแทนที่ระบบเดิม ท่านลองจินตนาการดูว่ามันต้องทำในเวลาอันรวดเร็ว และเป็นสิ่งที่มองไม่เห็นเพราะมันอยู่หลังฉาก ก็ต้องบอกได้ว่าได้รับความร่วมมืออย่างเต็มที่กล่าวเป็นสามชั้นจริงๆ ก็คือผู้ประกอบการพยายามช่วยตนเองโดยมีทีมมาประสานงาน ผู้ที่อยู่ในภาคเอกชนมาช่วยกัน รัฐวิสาหกิจด้วย ส่วนราชการด้วย บางหน่วยงานบอกว่ารู้ว่าเกิดปัญหา ก็อาสาเลยว่ามีพื้นที่ มีคลังสินค้า ฝ่ายรัฐช่วยโดยการดึงส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตั้งศูนย์กระจายสินค้า ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงมหาดไทยซึ่งดูแลการไฟฟ้าภูมิภาค การไฟฟ้านครหลวง กระทรวงคมนาคมซึ่งดูแลเส้นทางคมนาคมขนส่งที่จะไปยังศูนย์กระจายสินค้า กระทรวงไอซีทีซึ่งดูแลระบบสื่อสารทางสายหรือไร้สายต่างๆ และกระทรวงพาณิชย์ซึ่งมีหน้าที่ประสานให้เกิดการค้าเป็นการในการจัดส่งสินค้าได้ ทั้งหมดทำงานแบบบูรณาการ

ภายในเวลาไม่กี่ชั่วโมงก็จัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าได้ สินค้าก็สามารถเคลื่อนไปจนถึงปลายทางได้

พี่น้องประชาชนจะรู้สึกว่ามีช่วงหนึ่งที่สินค้าไม่วางอยู่บนชั้นสินค้า นั่นแหละครับคือช่วงเวลาสินค้าเดินทางไปไม่ได้ แต่เมื่อสามารถเดินทางไปได้ก็ปรากฏว่าประชาชนตระหนกเสียแล้ว ท่านเคยหยิบหนึ่งชิ้นก็เป็นหยิบสิบชิ้น ตอนนั้นจึงยังคงไม่วางอยู่บนชั้นสินค้าสักพักหนึ่ง จนการดำเนินการต่างๆ ที่จะต้องให้เข้าสู่ภาวะปกติ ซึ่งต้องมีการนำสินค้าสำคัญอย่างน้อย 4 อย่าง คือ น้ำมัน ปลากระป๋อง ไข่ และมะพร้าวสำเร็จรูป เมื่อขาดแคลนก็ต้องประสานให้มีการเตรียมนำเข้า อาจมีสินค้าอื่นๆ บ้าง เช่น นมผงที่โรงงานอุตสาหกรรมบางแห่งได้รับผลกระทบ เมื่อมีการประสานงานกันก็ทำให้แก้ปัญหาได้ และบางอันเพียงประสานแต่ไม่ต้องลงมือทำ เพราะปัญหาถูกแก้ไขได้ดีกว่า เช่น ไข่ไก่

ถ้าจำได้มีประเด็นจะนำเข้าไข่ไก่แล้วถูกกักกั้วงก็ดำเนินการจนกระทั่งพร้อมจะนำเข้า แต่พอช่วยกันคนละไม้คนละมือ ความเชื่อของคนที่ว่าสินค้าจะมีพอทำให้ความจำเป็นในการกักตุนลดลง เพราะการเตรียมการของฝ่ายรัฐเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความเชื่อถือก็ทำให้แก้ไขได้ สิ่งเหล่านี้ไม่ค่อยเห็นเพราะเป็นการทำงานเบื้องหลัง ซึ่งต้องขอขอบคุณทุกหน่วยงาน ผมไม่อาจจะเอ่ยชื่อได้หมด และผมเชื่อว่าถ้าท่านทราบก็จะรู้สึกประทับใจ

เมื่อสักครู่ผมเอ่ยถึงกระทรวงมหาดไทย การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าภูมิภาค กระทรวงไอซีที ยังมีการทำเรื่องแห่งประเทศไทย ซึ่งหลายท่านไม่ทราบว่า การทำเรื่องก็กรุณาไปยกยาสถานที่ต่างๆ ในการทำงานเพื่อเปิดทางให้บริษัทขนส่งต่างๆ

ซึ่งจมน้ำไป ได้มาตั้งศูนย์ขนส่งสินค้าขึ้นในพื้นที่ของท่าน โดยไม่มีการคิดค่าเช่าอะไร ขอขอบคุณกรุงเทพมหานครที่ส่งรถสุขาธารณะมาให้

ในส่วนของเราเองเรามีบริษัทเอกชนซึ่งทำธุรกิจด้านขนส่ง ขออนุญาตเอ่ยนามคงไม่เสียหายอะไรเพราะเป็นความดี คือ บริษัทดีเอสแอลก็อาสาเป็นคนกลางในการทำศูนย์กระจายสินค้า ร่วมกับบริษัทอีเทอร์นี่ดี โลจิสติกส์ ซึ่งไม่มีธุรกิจโดยตรงกับผู้ทำศูนย์กระจายสินค้าแบบโมเดิร์นเทรดแต่ก็ส่งทีมงานมาช่วยกันคนละไม้คนละมือจนกระทั่งศูนย์กระจายสินค้าจัดตั้งได้ ผู้ประกอบการโมเดิร์นเทรดต่างๆ ก็มีศูนย์กระจายสินค้าชั่วคราว ฉะนั้น บรรยากาศของการทำงานที่เราเห็นหน้าจอก็มีการบริจาคโดยบุคคล โดยองค์กร บริษัทต่างๆ หลังจอก็มีการทำงานแบบเดียวกัน ทั้งรัฐ ทั้งรัฐวิสาหกิจ ทั้งเอกชน ทั้งบุคคลช่วยกัน

เมื่อก็หมดตกไปมีนิคมอุตสาหกรรมเหมราชด้วย ก็อาสา ความจริงมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการก็ยกท่านเหล่านี้หมดเลยนะครับ ผมก็ถามว่าจะให้รัฐดูแลอะไรอย่างไรบ้าง คำตอบที่ได้รับจากทุกรายคือ ขอเข้าช่วยเหลือ ซึ่งก็เป็นความซาบซึ้ง ในเรื่องของรัฐที่เป็นผู้ประสานเราเห็นสิ่งเหล่านี้ แต่อย่างไรก็ตามกลับไปประเด็นเดิมว่าการทำเรื่องนี้ไม่สามารถจะดีครบถ้วนเหมือนกับกรดำเนินการงานปกติ สินค้าอาจจะขาดหายไปบ้างบางช่วงเวลา และความเดือดร้อนบางเรื่องก็ยังคงต้องใช้เวลาแก้ไขอยู่

จนถึงขณะนี้ที่ผมกำลังให้สัมภาษณ์ ก็ยอมรับว่ายังมีพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วมอยู่ อาจจะลดน้อยลงไปมากแล้ว แต่ก็ยังมีคนเดือดร้อนอยู่ และการฟื้นฟูหลังความเดือดร้อนก็ยังคงต้องใช้เวลา ยกตัวอย่างเช่น ตลาดหลายๆ แห่งที่จมน้ำไป ท่านลองจินตนาการเพื่อจะได้เห็นภาพว่าทุกๆ อันนั้นเกิดในขั้นตอนอย่างไร ตลาดสดที่ทำหน้าที่ขายสินค้าให้กับประชาชนพอน้ำท่วมไปเป็นเดือน สิ่งที่เกิดคืออะไร คือพ่อค้าแม่ขายทุรนทุยนหมด เพราะต้องเอาไปใช้ระหว่างรอมาลด กลับมาต้องมาฟื้นฟู ต้องทำความสะอาดต้องหาผลคือสินค้าใหม่ ต้องใช้เงินทุนหมุนเวียน

อันนี้ก็ต้องขอขอบคุณอาคารออมสินเป็นอย่างยิ่ง ผมได้พบกับตาตัวเองเลยนะครับว่าที่ตลาดสดแห่งหนึ่ง เมื่อน้ำลดวันศุกร์ พ่อค้าแม่ขายกลับมาทำความสะอาดแล้วเดินไปยื่นขอสินเชื่อที่ธนาคารออมสินในวันศุกร์บ่าย เข้าวันจันทร์ท่านได้รับสินเชื่อ แสดงว่ากระบวนการในการทำงานเกิดขึ้นในระหว่างบ่ายวันศุกร์จนถึงเสาร์อาทิตย์ ก็อนุมัติสินเชื่อแล้ว

พ่อค้าแม่ขายก็สามารถไปซื้อสินค้ามาจำหน่ายได้

อย่างไรก็ตาม เมื่อไปดูอีกที พ่อค้าแม่ขายก็บอกว่า เริ่มขายได้นะ แต่ว่าคนยังไม่พร้อมจะซื้อเหมือนเดิม บางคนไม่รู้ว่าจะซื้อแล้ว บางคนก็อยู่ในภาวะเดียวกัน กำลังซื้อมันหดไป ในส่วนที่รัฐจะต้องเข้าไปช่วย เงินเยียวยาความเดือดร้อน เป็นเงินหลักพันก็มีความหมาย การช่วยเหลือบ้านช่องซึ่งได้รับผลกระทบ ถึงแม้จะน้อยกว่าความเสียหายที่ได้รับจริง ท่านเหล่านั้นก็จะมีกำลังซื้อ และเมื่อมีกำลังซื้อเศรษฐกิจก็จะเคลื่อนไป และจะวนไปถึงภาวะการมีงานทำของคนในวงกว้าง

ทั้งหมดนี้ถ้าจุดหนึ่งจุดใดขาดไป โอกาสที่จะทำให้ทุกอย่างกลับมามีภาวะปกติก็จะยากและจะใช้เวลานาน

• **ไทยคู่ฟ้า : แต่ก็เห็นบางห้างสรรพสินค้า ยังมีสินค้าน้อยอยู่ ตอนนี้อย่างคงต้องนำเข้าสินค้าบ้างหรือไม่**

มีบางรายการ ผมยกตัวอย่างอย่างนี้ละครับ นมข้นหวาน ซึ่งทางโรงงานผลิตน้ำนมดิบหรือนมผง มาแปรรูปเป็นนมข้นหวาน ได้รับผลกระทบจนนำไป ปัญหาตามมาคือนมข้นหวานขาดตลาด ขณะเดียวกัน นมดิบที่มีการผลิตโดยเกษตรกรก็ไม่มีที่จำหน่าย รัฐ ต้องแก้ปัญหาอย่างไร ถ้ารัฐบอกว่าต้องนำเข้า ก็อาจจะมีคำถามว่า อ้าว เห็นนมเหลืออยู่จนเกษตรกร เดือดร้อนจะนำเข้าทำไม ก็ต้องบอกว่าต้องนำเข้า มาเพื่อให้ฝ่ายบริโภคได้บริโภค เนื่องจากน้ำนมดิบ ที่มีอยู่ ไม่มีโรงงานที่สามารถผลิตขาย

ทีนี้จะต้องทำอย่างไร โรงงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การใช้น้ำนมดิบในการผลิตและยังมีกำลังการผลิตอยู่ จะสามารถดำเนินการจนกลายเป็นผลผลิตอื่นได้ไหม เช่น นมพาสเจอร์ไรซ์ นมยูเอชที ต้องผลักดันไปทาง นั้นและพยายามประสานให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิถี ในการบริโภคเพราะว่าเวลาสินค้าสำเร็จรูปมากขึ้น ถ้าการบริโภคยังเป็นแบบเดิมก็จะไปเหลือในรูปสินค้า สำเร็จรูปอีก และสินค้าสำเร็จรูปบางอย่างก็เก็บได้ ไม่นาน ก็แก้ปัญหากันไปได้พอสมควร ตอนจังหวะ ที่น้ำนมดิบมีปัญหาหนักที่สุด มีวัตถุดิบเหลือวันหนึ่ง ถึง 300 ตัน ขณะนี้แก้ปัญหาไปได้แล้ววันละ 220 ตัน ถามว่าเหลืออีก 80 ตัน มากไหม ก็น้อยมากเมื่อ เทียบกับตอนแรก

ขณะเดียวกันผมเรียนว่าหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วย ระหว่างเผชิญกับอุทกภัยควรที่จะมีงานประจำซึ่งหยุด ก็ไม่ได้ เพราะทั้งหมดก็มีความสำคัญด้วย จังหวัดที่

ไม่ได้รับผลกระทบหรือภารกิจที่ไม่เกี่ยวกับน้ำท่วม ก็ต้องดำเนินไปและต้องให้ดีกว่าในช่วงที่ไม่มีผลกระทบอีก เพราะถึงจะไม่ได้รับผลกระทบจากน้ำก็ ได้รับผลกระทบทางอ้อม ดังนั้น ในส่วนราชการ นอกจากการเผชิญภัยพิบัติแล้ว ยังต้องทำภารกิจที่หนักขึ้น ผมยอมรับว่าเอกชนเขาก็หนักขึ้นในส่วนการขนส่งบางเส้นทางซึ่งขาดไป ก็จะต้องอ้อม ภารกิจซึ่ง ดูเหมือนลดลงเพราะปริมาณสินค้าถูกลดลง เส้นทางคมนาคมขาดตอนไป การทำงานในปริมาณธุรกิจ ที่น้อยลงแต่อาจต้องใช้ความพยายามที่มากขึ้น ทั้งเรื่องของต้นทุนและเวลา เป็นช่วงที่ลำบากทุกคน ผมเข้าใจและรู้สึกได้ว่าประชาชนเอกชนก็อาจจะ คำหาหนี้ตั้งรัฐ ผมเองถ้ามีโอกาสจะบอกใครได้ก็จะ บอกว่ารัฐบาลก็เป็นผู้ประสมกัเหมือนกัน ลำบากยากเข็ญเหมือนกัน บุคลากรของรัฐบาลถูกน้ำท่วม เหมือนกัน แต่ไม่ได้เป็นข้อแก้ตัวอะไร ผมพยายาม จะชี้ให้เห็นว่าสิ่งที่เกิดขึ้นมันยิ่งใหญ่ เพราะฉะนั้นถึง ไม่แปลกใจที่ทุกฝ่ายจะเครียดและรู้สึกว่าเป็นงาน ที่หนักหนามาก

• **ไทยคู่ฟ้า : ในการประชุม World Economic Forum (WEF) ที่ไทยจะได้เป็นเจ้าภาพ ในปี 2012 ท่านได้เตรียมการเพื่อสร้างความเชื่อมั่นอย่างไร**

ความจริงการสร้างเชื่อมั่นโดยการอธิบาย ชี้แจง ผมเชื่อว่าเราทำได้พอสมควร โดยเฉพาะกับ ประชาคมโลก ขณะนี้ผมว่าเรามาถึงขั้นที่จะต้องปฏิบัติ แล้วนะ WEF ที่ประชุมกันวันที่ 30 พฤษภาคมถึง 1 มิถุนายนปี 2012 ตอนนั้นก็ได้ผลแล้วนะครับ เพราะฉะนั้นวันนี้มันก็ไม่ต้องไปชี้แจงอะไรมาก แต่ น่าจะคิดให้ได้ว่าตอนนี้เราอยู่ในเดือนธันวาคมรอยต่อ มกราคม พอถึงเดือนพฤษภาคมเราจะมืออะไรให้เขา เห็น บางคนบอกว่าขออนุญาตใช้คำภาษาอังกฤษว่า Action speaks louder than words. คือการปฏิบัติ เสียงดังกว่าคำพูด แต่ถึงขั้นตอนนี้ต้องพูดก็พูดให้ เข้าใจว่าจะทำอะไร และทำให้ดูตามที่พูด แปลว่า ระหว่างที่ทำไม่พูดใช้ไหม ระหว่างทำก็จะพูดต่อว่า ถ้าวันนี้เสร็จแล้วจะทำอะไรต่อ แต่ก็รู้สึกเห็นใจว่า คนฟังส่วนมากก็จะฟังด้วยความไม่ค่อยมั่นใจ ซึ่งผม ก็คิดเข้าข้างตัวเองนิดหน่อย คิดเข้าข้างรัฐบาลด้วย ว่าคงไม่ไปไม่มั่นใจรัฐบาล แต่เขาคงเห็นเรื่องทั่วๆ ไป ที่เกิดขึ้นกับเราว่าพูดแล้วไม่ทำมีเยอะ เลยกกลายเป็น ความกังวล ความไม่มั่นใจรวมๆ

ดังนั้น เราจะใช้วิกฤตนี้ให้เป็นโอกาส คือลองทำ

จริงๆ จังๆ อย่างที่พูด ความเชื่อเดิมๆ ว่าพูดแล้ว ไม่ทำหรือว่าไม่ชื่อตรงไปรุ่งโร ไม่อะไรต่างๆ อาจจะ หายไปได้ โหนๆ เดือดร้อนทั้งที ถ้าจะกลายเป็น ประเทศที่มีมาตรฐานใหม่มีระบบป้องกันอุทกภัยที่ดี มีระบบการจัดเก็บน้ำที่ดี มีการจัดการที่ดี และอยู่บน ความเชื่อใหม่ว่าทุจริตคอร์รัปชันไม่ใช่เรื่องที่จะเกิดขึ้น และการทำงานแบบเป้าหมายหรือผลลัพธ์เป็นหลัก เกิดขึ้นได้จริง ผมว่าคุ้มค่านะจริงๆ ผมเคยพูดตรงนี้ เหมือนกัน เราเคยมีแผนแม่บทพัฒนาบูรณาการน้ำ มาตั้งแต่ปี 2542 - 2543 และหลายคนก็ตำหนิ เสียหายที่ไม่ได้ทำ แต่ลองคิดดูนะ ถ้าเราย้อนไปก่อน ปี 2542 - 2543 เรามีแผนป้องกันน้ำไว้และบอกว่าจะให้ลงทุนเยอะๆ เพื่อป้องกันอะไรสักอย่างหนึ่งที่ไม่รู้ว่าจะเกิดหรือไม่เกิด คนตัดสินใจก็ลำบากนะ แต่ก็มี เขาไม่อยากให้เห็นเกิดหรือครับ แต่มันเกิดมาจน กระทั่งถึงระดับนี้แล้ว แผนที่ดีนั้นจะถูกปฏิบัติแล้วละ แล้วจะไม่คิดว่าเพราะว่าจำเป็นต้องปฏิบัติ ฉะนั้น วิกฤตก็เป็นโอกาสได้

• **ไทยคู่ฟ้า : คืออาณาประกอบด้วยแนวคิดใหม่**

วันนี้ต้องถือว่าเราโชคดีที่มีแผนนั้น มีแผนซึ่งไม่ได้ ใช้ ก็เสียค่านิดหน่อย เห็นใจท่านนายกฯ ตอนที่ระ ดูแลเรื่องน้ำเอง มีผู้เชี่ยวชาญเรื่องน้ำหลายคนใน คำสั่งแต่งตั้ง ท่านก็บอกว่าประธานคือนายกฯ หรือ รองนายกฯ ที่ได้รับมอบหมาย ตอนนั้นก็คิดว่าท่าน จะมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี แต่คณะกรรมการ ชุดนั้น ที่เรียกว่า กย. หรือคณะกรรมการยุทธศาสตร์ น้ำ ตั้งแต่มีการประชุมปรึกษาหารือทั้งกลุ่มเล็ก

กลุ่มใหญ่มา ท่านเป็นประธานเองทุกครั้ง ผมจึงคิดว่าทุกคนคงจะให้กำลังใจท่านนายกฯ และจงมั่นใจว่าท่านเห็นเรื่องนี้สำคัญจริงๆ ก็มีคนถามอีกว่าท่านไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญเรื่องน้ำและประชุมกับคณะกรรมการน้ำละ ก็ต้องบอกว่าพวกเราโชคดีที่มีผู้เชี่ยวชาญเรื่องน้ำ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ท่านก็เป็นผู้รับฟัง เป็นผู้ควบคุมการปรึกษาหารือ เป็นผู้ตัดสินใจ เรื่องใดที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเป็นเอกฉันท์ ท่านก็พร้อมที่จะตัดสินใจได้ง่าย เรื่องใดที่มีความเห็นไม่เป็นเอกฉันท์ ท่านก็ต้องตัดสินใจอยู่ที่ เพราะว่าคุณเชี่ยวชาญคงจะเชื่อในสิ่งที่แต่ละท่านเชื่อ ดังนั้น ในการตัดสินใจโดยผู้บริหารประเทศ ผมว่ามันเป็นเรื่องจำเป็นและก็ดีเพราะว่าไม่มีขั้นตอนอื่นที่จะต้องทำให้ข้อมูลต่างๆ มันผิดเพี้ยนไป

• **ไทยคู่ฟ้า : สุดท้ายท่านอยากจะฝากอะไรถึงผู้อ่าน เพื่อให้เชื่อมั่นในรัฐบาล โดยเฉพาะกับสถานการณ์ที่หนักหนาสาหัสนี้**

ผมเองก็เป็นประชาชนเหมือนกัน นอกจากการเป็นรัฐมนตรี เป็นรองนายกฯ ผมเชื่อว่าสิ่งที่ควรจะทำให้เกิดขึ้นให้ได้ในการบริหารประเทศ ในมุมมองที่เป็นประชาชน ก็อยากเห็นรัฐบาลทำงานด้วยความมุ่งมั่น ชื่อตรง โปร่งใส รมมีตระวังในเรื่องของความเสียง และคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังนั้นงานลักษณะนี้ก็จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อทุกคนร่วมมือกันทั้งรัฐและเอกชน การทำงานโดยยึดรัฐบาลว่าทำอย่างไร โอกาสที่มันจะสำเร็จก็จะน้อย แต่ไหนๆ เราผ่านบรรยากาศของปัญหาที่ร่วมแรงร่วมใจกันมาแล้ว ถึงตอนนี้ก็ต้องร่วมแรงร่วมใจกันต่อ

ผมเชื่อว่ารัฐบาลมีหน้าที่ปฏิบัติและที่นี้ของประชาชนก็มีหน้าที่ที่จะจับตามดู ซึ่งในส่วนนี้ผมมีความเชื่อในความสามารถของท่านนายกรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ผมเชื่อในความเป็นนักธุรกิจเดิม ท่านเข้าใจเรื่องการบริหารและเชื่อในความมุ่งมั่นของท่านในการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาและนำความสุขมาให้แก่ประชาชน ผมเชื่อในความเป็นสตรีของท่านด้วย เพราะว่าสภาพสตรีมีความละเอียดอ่อนในการมองประเด็น มองปัญหา โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้อง และผมเชื่อในความตั้งใจของคณะรัฐมนตรี ซึ่งกำลังทำงานให้ประเทศภายใต้การเป็นผู้นำของท่านนายกฯ

มาตรการช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบอุทกภัย ปี 2554

จากเหตุการณ์มหาอุทกภัยครั้งใหญ่ที่เกิดขึ้น ได้สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนคนไทยอย่างมาก รัฐบาลจึงได้กำหนดมาตรการช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบอุทกภัย เพื่อเร่งสร้างความสุขให้กับคนไทย ได้กลับคืนสู่สภาวะปกติโดยเร็ว ดังนี้

1. ประชาชนทั่วไป

- น้ำท่วมบ้านที่อยู่อาศัยประจำ และทรัพย์สินเสียหาย คร่าวเรือนละ 5,000 บาท บ้านเสียหายทิ้งหลัง เถ้าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 30,000 บาท โดยกองทุนเงินช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย สำนักนายกรัฐมนตรี ช่วยวัสดุก่อสร้างมูลค่าไม่เกิน 240,000 บาท ต่อหลังช่วยวัสดุก่อสร้างมูลค่าไม่เกิน 240,000 บาทต่อหลัง
- บ้านเสียหายบางส่วน เถ้าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 20,000 บาท ต่อหลัง
- บ้านเช่าเสียหายทิ้งหลังหรือบางส่วนไม่สามารถอาศัยอยู่ได้ ช่วยเหลือเป็นค่าเช่าบ้าน ครอบคลุมครัวละไม่เกิน 1,500 บาทต่อเดือน ไม่เกิน 2 เดือน
- ทรัพย์สินที่เป็นเครื่องมือประกอบอาชีพ และหรือเงินทุนประกอบอาชีพเสียหาย ช่วยเหลือเถ้าที่จ่ายจริง ครอบคลุมครัวละไม่เกิน 10,000 บาท
- บุคคลทั่วไปเสียชีวิต ช่วยเหลือค่าจัดการศพรายละ 25,000 บาท หัวหน้าครอบครัวเสียชีวิตรับ 50,000 บาท
- ผู้สูงอายุหรือผู้พิการ ที่หัวหน้าครอบครัวเสียชีวิต หรือพิการ หมดเจ็บไม่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข รับรายละไม่เกิน 5,000 บาทต่อครอบครัว
- นักเรียน นักศึกษา ที่มีบิดา มารดาหรือผู้ปกครองเสียชีวิต รับรายละไม่เกิน 3,500 บาท

2. การลดภาระค่าสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

- ผ่อนผันเวลาการจ่ายค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา และค่าโทรศัพท์ ธนาคารรัฐให้สินเชื่อบุคคล, เคหะ แก่ลูกค้าเดิม และใหม่ ในเงื่อนไขพิเศษ ติดต่อได้ที่สำนักงานเขต/ที่ว่าการอำเภอ หน่วยงานบริการสาธารณูปโภค/ธนาคารรัฐในพื้นที่

3. เกษตรกร

- ด้านพืช เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานของกระทรวงเกษตรฯ ช่วยเหลือทรัพย์สินที่เสียหาย เช่น ข้าว ไร่ละ 2,222 บาท พืชไร่ ไร่ละ 3,150 บาท พืชสวนและอื่นๆ ไร่ละ 5,098 บาท พื้นที่สามารทฟื้นฟูได้ ไร่ละ 2,549 บาท พื้นที่การเกษตรถูกดินทับถม ไร่ละ 7,000 บาท (ไม่เกิน 5 ไร่)
- ด้านประมง ปลาทุกชนิด ไร่ละ 4,225 บาท กุ้ง ปู หอย ไร่ละ 10,920 บาท (รายละไม่เกิน 5 ไร่) กระชัง บ่อซีเมนต์ อื่นๆ ตารางเมตรละ 315 บาท รายละไม่เกิน 80 ตารางเมตร

- **ด้านปศุสัตว์** ช่วยเหลือเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนด้านปศุสัตว์กับกรมปศุสัตว์ตามจำนวนสัตว์ที่ตายหรือสูญหายตามจำนวนที่เสียหาย รวมถึงแปลงหญ้าหรือพืชอาหารสัตว์ที่เสียหาย
- **ผู้ปลูกข้าวนาปี** ในกรณีขายผลผลิตใบในช่วงสิงหาคม - กันยายน 2554 รวมทั้งกรณีที่ได้รับ ความเสียหายเนื่องจากประสบอุทกภัย จะได้รับตันละ 1,437 บาท สำหรับผู้ปลูกข้าวปี 2554/55 พื้นที่เพาะปลูกเสียหายมากกว่าร้อยละ 50 ของพื้นที่ที่ขึ้นทะเบียน ได้รับไม่เกินรายละ 10 ไร่ ๆ ละ 10 กิโลกรัม กรณีเช่าที่ดินราชพัสดุเพื่อประกอบการเกษตร ได้รับความเสียหาย ยกเว้น ค่าเช่าเป็นเวลา 1 ปี

4. ผู้ใช้แรงงาน

- **กรณีถูกเลิกจ้าง** ได้รับเงินชดเชยตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน
- **กรณีผู้ประกันตนถูกเลิกจ้าง** รับเงินทดแทนร้อยละ 50 ของค่าจ้าง แต่ไม่เกิน 7,500 บาท/เดือน เป็นเวลาไม่เกิน 6 เดือน ภายใน 1 ปี และได้สิทธิประกันสังคม 4 กรณี (เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพหุภาพ และตาย) ต่ออีก 6 เดือน กรณีว่างงาน ได้รับการจ้างงานเร่งด่วนในพื้นที่ประสบภัย รับวันละ 150 บาท ต่อคน เป็นเวลา 20 วัน และจัดหางานรองรับผู้ว่างงาน

5. การช่วยเหลือทางด้านการเงิน

- **ลดดอกเบี้ยเงินกู้ยืมกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน** เป็นร้อยละ 0.1 ระยะเวลา 1 ปี
- **สินเชื่อ** รายละ 50,000 บาท สำหรับผู้ประกอบการ ติดต่ได้ที่สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในพื้นที่/สำนักงานประกันสังคม/ธนาคารรัฐ

6. ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม

- **ฟื้นฟูสถานประกอบการอุตสาหกรรม**
- 5 **ธนาคารรัฐ** ให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการรายย่อยในเงื่อนไขพิเศษ เช่น พักชำระหนี้เงินต้น สินเชื่อหมุนเวียนเพื่อการส่งออก สินเชื่อธุรกิจและเงินทุนหมุนเวียน พักชำระค่าธรรมเนียมค่าประกัน สินเชื่อเพื่อพัฒนาระบบป้องกันอุทกภัย เป็นต้น
- ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มที่นำสินค้าไปบริจาค เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ/ขยายเวลาขึ้นแบบภาษี ติดต่ได้ที่ธนาคารรัฐที่เข้าร่วมโครงการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ให้สิทธิสถานประกอบการที่ ประสบอุทกภัยกู้เงินจากกองทุนประกันสังคมเพื่อซ่อมแซมทรัพย์สินที่เสียหายจากอุทกภัยรายละไม่เกิน 1,000,000 บาท ดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี คงที่ 3 ปี
- การลดภาระค่าสาธารณูปโภค สาธารณูปการ อาทิ การผ่อนผันเลื่อนเวลาการชำระเงินค่าไฟฟ้า น้ำประปา ลดหรือยกเว้นค่าบริการโทรศัพท์ การให้บริการอินเทอร์เน็ต และบริการโทรคมนาคมอื่นๆ ในพื้นที่ที่ประกาศเป็นพื้นที่ภัยพิบัติ ที่ไม่สามารถใช้บริการได้ในระหว่างที่ประสบภัยพิบัติ
- การบริการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการในเขตประกอบการเสรีในนิคมอุตสาหกรรม
- การจัดทีมงานให้คำปรึกษาแนะนำในการปรับปรุง ซ่อมแซมอาคาร โรงงาน ฯลฯ พร้อมเร่งรัดการจ่ายสินไหมทดแทน แก่ไขข้อพิพาทระหว่างโรงงานกับบริษัทประกัน
- กรณีเช่าอาคารราชพัสดุ และไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติเป็นเวลาเกิน 3 วัน ได้รับการยกเว้นการเรียกเก็บค่าเช่า 1 เดือน
- จัด Business Matching ระหว่างผู้ประกอบการที่ได้รับความเสียหาย กับผู้ประกอบการที่จำหน่ายวัสดุก่อสร้างและเครื่องจักรอุปกรณ์ ผู้รับเหมา เพื่อให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายสามารถปรับปรุงซ่อมแซมกิจการ หรือทดแทนและซ่อมบำรุงเครื่องจักร ในราคาพิเศษ

7. ผู้ประกอบการรายย่อย + SMEs

- ช่วยเหลือทางการเงิน เช่น พักชำระเงินและดอกเบี้ยชั่วคราว พักชำระค่าธรรมเนียมค่าประกันชั่วคราว ค่าประกันสินเชื่อเพื่อฟื้นฟูธุรกิจ
- ให้สิทธิเฉพาะสถานประกอบการที่ประสบอุทกภัยกู้เงินจากกองทุนประกันสังคมเพื่อซ่อมแซมทรัพย์สินที่เสียหายรายละไม่เกิน 1,000,000 บาท ดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี คงที่ 3 ปี
- เร่งรัดให้บริษัทประกันจ่ายค่าสินไหมทดแทนอย่างรวดเร็ว
- ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลและนิติบุคคล ฟื้นฟูสถานประกอบการ SMEs ที่อยู่นอกนิคมอุตสาหกรรม

บทที่ 5

สรุปผล ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไข

สรุปผลการวิจัย

มหาอุทกภัยน้ำท่วมครั้งยิ่งใหญ่ที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยในปี พ.ศ. 2554 ส่งผลให้เกิดความเสียหายเป็นจำนวนมาก ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทำความเข้าใจถึงหลักในการรับมือกับน้ำท่วม ดังนี้

- ต้องรู้ว่าปริมาณน้ำไหลเข้ามาในพื้นที่มีจำนวนเท่าไร และจะต้องทำการระบายออกให้ได้เท่ากับหรือมากกว่าปริมาณน้ำที่ไหลเข้าพื้นที่
- ต้องรู้ทิศทางการไหลของน้ำ
- มีคลองหลักในการรับน้ำและระบายน้ำ
- บริหารจัดการเครื่องมือที่มีอยู่ให้เหมาะสม
- การประสานงานและบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาวิธีการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ กรณีศึกษา : อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ก่อนการบริหารจัดการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนเกิดอุทกภัย

ด้านภูมิประเทศ

- การพร่องน้ำในคลองสายต่าง ๆ
- ขุดลอกคลองสายหลักในการระบายน้ำ
- กำจัดสิ่งกีดขวางทางน้ำ เช่น วัชพืช กิ่งไม้หักโค่น เป็นต้น
- ติดตั้งเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่ เพิ่มเติมในสถานีสูบน้ำหลัก

ด้านบุคลากร

- จัดตั้งคณะทำงานศูนย์ป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย
- การประสานงานเบื้องต้นกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรื่องน้ำ

การดำเนินการที่สำคัญ

- การออกเดินทางไปนอกเขตพื้นที่โครงการฯ เพื่อติดตามสภาพน้ำที่กำลังมาถึง
- ตรวจสอบสภาพความพร้อมของอาคารชลประทาน เช่น เครื่องกักบานระบาย ระบบสูบน้ำด้วยไฟฟ้า เป็นต้น
- ตรวจสอบความพร้อมของเครื่องมือในการบริหารจัดการ

2. ระหว่างการบริหารจัดการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินการในขณะเผชิญเหตุอุทกภัย

- เปิดศูนย์ปฏิบัติการ เพื่อแก้ไขสถานการณ์และบริหารจัดการน้ำอย่างใกล้ชิด
- ติดต่อประสานงานร่วมกันระหว่างจังหวัดนครปฐม จังหวัดสมุทรสาคร กรุงเทพมหานคร กับชลประทานในเรื่องการบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริงในสนาม

- บูรณาการร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน ทุกภาคส่วน เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หน่วยทหาร การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อปท. ชมรมเรารักแม่น้ำท่าจีน เป็นต้น
- ขอความร่วมมือกับหน่วยงานทุกภาคส่วน เพื่อขอสนับสนุนกำลังคนในการเก็บขยะ และวัชพืชหน้าสถานีสูบน้ำ

การดำเนินการที่สำคัญ

- ใช้ระบบโทรมาตรเพื่อการเฝ้าระวังระดับน้ำในคลองระบายน้ำหลัก
- เสริมเครื่องผลักดันน้ำ เรือโยงผลักดันน้ำในคลองระบายน้ำหลัก
- จัดชุดปฏิบัติงานเคลื่อนที่ในสนาม เพื่อการแก้ไขปัญหาเร่งด่วน เช่น เครื่องสูบน้ำขัดข้อง บานระบายเปิด-ปิดไม่สะดวก เป็นต้น
- การย้ายหรือเปลี่ยนตำแหน่งเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่ให้เหมาะสมตามสถานที่ถูกน้ำท่วม

ปัจจัยเสริม

- คลองประดิษฐ์
- การสนับสนุนวัสดุช่วยงาน เช่น พัดลมระบายอากาศ เชือกไนลอน ที่เก็บขยะ เป็นต้น
- การบริจาคข้าวสาร อาหาร น้ำดื่ม บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ผัก ผลไม้ เป็นต้น

3. หลังการบริหารจัดการสัมฤทธิ์ผลแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินการหลังจากอุทกภัยยุติลง

- ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทราบ
- จัดเจ้าหน้าที่เข้าไปช่วยเหลือร่วมกับป้องกันบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และองค์กรต่าง ๆ
- ซ่อมแซมอาคารชลประทาน ระบบสูบน้ำที่ชำรุดเสียหายจากการใช้งาน
- จัดหางบประมาณค่าใช้จ่ายกระแสไฟฟ้าที่สูบน้ำช่วงเกิดอุทกภัย
- จัดทำแผนงานเพิ่มเติมระบบการระบายน้ำในลักษณะที่เป็นการถาวร

เดิมเครื่องถาวร	26 สถานี	จำนวน	69 เครื่อง	ระบายน้ำได้	99 ลบ.ม./วินาที
เพิ่มเติมเครื่องเคลื่อนที่	14 สถานี	จำนวน	34 เครื่อง	ระบายน้ำได้	102 ลบ.ม./วินาที
				รวมระบายน้ำได้	201 ลบ.ม./วินาที

4. ปัญหาอุปสรรค

จากเหตุการณ์อุทกภัยปี 2554 พบปัญหาอุปสรรค ดังนี้

- บุคลากรของโครงการไม่เพียงพอ เช่น บุคลากร 1 คน ดูแลอาคารชลประทานมากกว่า 1 แห่ง เป็นต้น
- ประชาชนทิ้งขยะลงในลำน้ำ ทำให้เกิดความเสียหายกับสถานีสูบน้ำ
- สิ่งกีดขวางทางน้ำ และวัชพืชต่าง ๆ
- ความขัดแย้งกันเองของประชาชนในพื้นที่
- ไม่มีงบประมาณในขณะเผชิญเหตุ
- ลักษณะทางกายภาพของคันคลองที่เป็นดินอ่อน ทำให้ตลิ่งทรุดตัวขณะระบายน้ำ
- มีการเปลี่ยนมือเจ้าของที่ดิน ซึ่งไม่อยู่ในพื้นที่ขณะเผชิญเหตุ ทำให้เข้าไปดำเนินการใด ๆ ด้วยความยากลำบาก

5. แนวทางการแก้ไข้ปัญหา

- ประชาสัมพันธ์รณรงค์ไม่ให้ประชาชนทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง
- ขออัตรากำลังเพิ่ม หรือจัดหาในรูปแบบการจ้างบำรุงรักษา
- ขอความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการร่วมมือแก้ไข้ปัญหาความขัดแย้งกันเองของประชาชนในพื้นที่
- เห็นควรจัดหางบประมาณสนับสนุนเพื่อรองรับการเผชิญเหตุในครั้งต่อไป

ที่มา : นายประสงค์ อินดนตรี และ นายวิรัช สารทรานูวัฒน์. สัมภาษณ์. 2556.

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมชลประทาน. <http://irrigation.rid.go.th> สืบค้นเมื่อ 29 ธันวาคม 2555.
- กรมอุตุนิยมวิทยา. อุทกภัย. <http://www.tmd.go.th> สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2556.
- กิจจา ผลภาชี. อติตออิบตีกรมชลประทาน. บทสัมภาษณ์ “ยุทธศาสตร์อุทกภัย บริหารน้ำอย่างยั่งยืน”.
<http://www.flood.rmutt.ac.th> สืบค้น 5 พฤษภาคม 2556.
- กิตติรัตน์ ณ ระนอง. อติตอรองนายกรัฎฐมนตรี และรัฎฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ประธานคณะกรรมการ
ยุทธศาสตร์เพื่อการช่วยเหลือ ฟื้นฟู เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์อุทกภัย. บทสัมภาษณ์
“การดำเนินการแก้ไขเยียวยาหลังน้ำลด”. <http://www.flood.rmutt.ac.th> สืบค้น 5 พฤษภาคม
2556.
- โครงการชลประทานสมุทรสาคร. <http://samutsakhon.go.th> สืบค้นเมื่อ 29 ธันวาคม 2555.
- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ. <http://tummachatsingwodlom.igetweb.com> สืบค้นเมื่อ
29 ธันวาคม 2555.
- ชลิต ดำรงค์ดี. อติตออิบตีกรมชลประทาน. บทสัมภาษณ์ “กรมชลประทานกับวิกฤตน้ำท่วม”.
<http://www.flood.rmutt.ac.th> สืบค้น 5 พฤษภาคม 2556.
- บันทึกเหตุการณ์มหาอุทกภัยปี 2554. <http://thaiwater.net> สืบค้นเมื่อ 31 ตุลาคม 2555.
- ประสงค์ อินดนตรี. ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ. สัมภาษณ์, 11 มีนาคม 2556.
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พริญา เขตุงษ์ และว่าที่ร้อยตรีวิชัย โกศลวัฒน์. สัมภาษณ์.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. **บันทึกสถิติและความเสียหายจากมหาอุทกภัย 2554**. <http://wikipedia.org>
สืบค้นเมื่อ 31 ตุลาคม 2555.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. **ประเทศไทย**. <http://wikipedia.org> สืบค้นเมื่อ 31 ตุลาคม 2555.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. **อุทกภัยในประเทศไทย พ.ศ. 2554**. <http://wikipedia.org> สืบค้นเมื่อ
31 ตุลาคม 2555.
- วิรัช สาหรณวัฒน์. หัวหน้าฝ่ายวิศวกรรมโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ. สัมภาษณ์, 11 มีนาคม
2556. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พริญา เขตุงษ์ และว่าที่ร้อยตรีวิชัย โกศลวัฒน์. สัมภาษณ์.
- สมิทธ ธรรมสโรช. อติตออิบตีกรมอุตุนิยมวิทยา. บทสัมภาษณ์ “น้ำท่วมบริหารจัดการไม่เป็น”.
<http://www.flood.rmutt.ac.th> สืบค้น 5 พฤษภาคม 2556.
- สาครออนไลน์. สมุทรสาครเตรียมความพร้อมรับวิกฤตน้ำท่วม. <http://www.sakhononline.com>
สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2556.
- สำนักข่าวสมุทรสาคร. จังหวัดสมุทรสาคร ประกาศพื้นที่ฉุกเฉินรับมือน้ำท่วม. <http://csnewsonline.com>
สืบค้นเมื่อ 31 ตุลาคม 2555.
- สุจิริต คุณธนกุลวงศ์. หัวหน้าภาควิชาวิศวกรรมแหล่งน้ำ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
บทสัมภาษณ์ “เสนอสองโมเดลแผนป้องกันน้ำท่วมยั่งยืน”. <http://www.flood.rmutt.ac.th>
สืบค้น 5 พฤษภาคม 2556.
- ศูนย์อาสาฝ่าน้ำท่วม ร่วมกับสถานีโทรทัศน์ ไทยพีบีเอส นักวิชาการ หัวหน้าชุมชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐ เทศบาล
เมืองสมุทรสาคร จัดเวทีสาธารณะ “ปฏิบัติการพาน้ำลงทะเล” ดำเนินรายการโดย นาทยา แว่ววิรุคบุต.
สมุทรสาครโมเดล รถวิ่งได้ น้ำวิ่งเร็ว ยุทธศาสตร์อุ้ม “น้องน้ำ” ลงทะเล.
<http://www.flood.rmutt.ac.th> สืบค้น 5 พฤษภาคม 2556.

ภาคผนวก

- Power Point การดำเนินการป้องกันและต่อสู้เหตุการณ์อุทกภัย ปี 2554
ในเขตพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ สำนักชลประทานที่ 11
โดยจังหวัดสมุทรสาครและโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ
- Power Point ภาพประกอบการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม

การดำเนินการป้องกันและต่อสู้กับเหตุการณ์อุทกภัยปี 2554
 ในเขตพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ
 สำนักชลประทานที่ 11

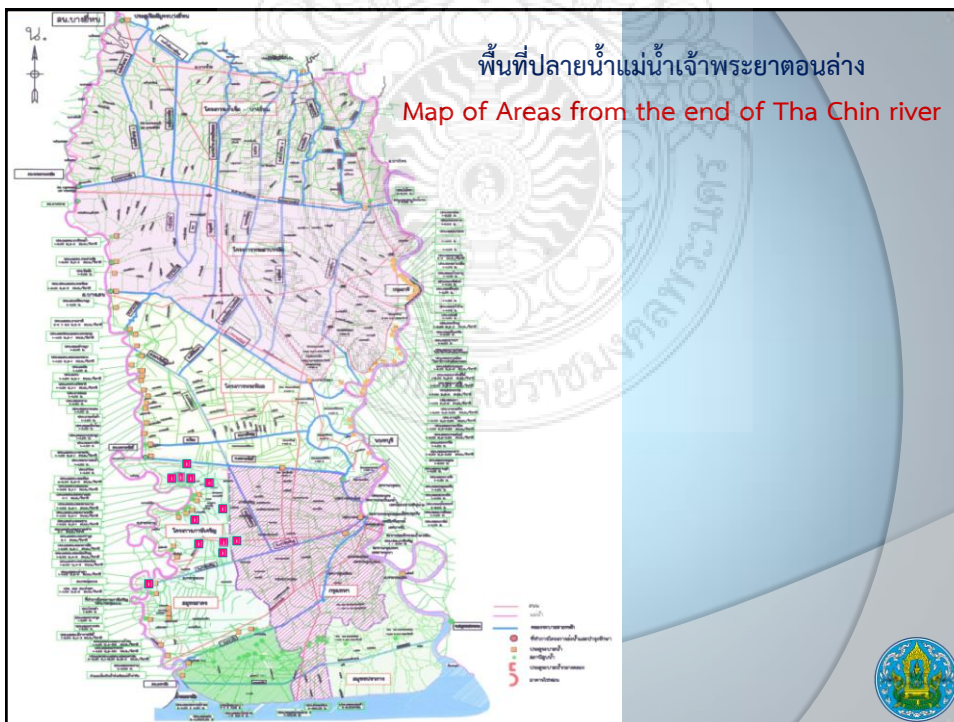
Prepare for protection in Phasi charoen operation
 and maintenance that affected by floods in 2011

...โดย...

จังหวัดสมุทรสาคร และ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ

Samut sakhon province And Project Operation and Maintenance statistics of Phasi Charoen

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

ก. การเตรียมความพร้อมก่อนเกิดอุทกภัย
Preparation before the flood

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

การเตรียมพร้อมขนส่งท่อสูบน้ำ
Prepare tubular transport of water.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

ได้รับความร่วมมือจากทหาร
The cooperation of the Army.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

จากหน่วยงานอื่นๆ
The cooperation of other agencies.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

จากหน่วยงานอื่นๆ

The cooperation of other agencies.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

เตรียมความพร้อม

Preparation.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

ท่อสูบน้ำของกรมชลประทาน
Of irrigation water pipes.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

สายด่วนกรมชลประทาน 1460
1460 Call center of RID

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

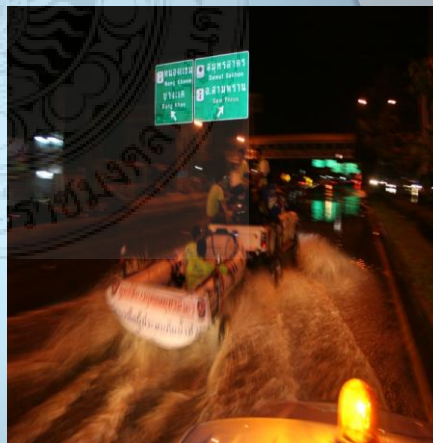

ข. การดำเนินการในขณะเผชิญเหตุอุทกภัย
Operation when flooding in the face.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

น้ำเริ่มไหลเข้ามาในพื้นที่
Water began flowing into the area.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

การประชุมเพื่อติดตามสถานการณ์น้ำเป็นประจำทุกวัน
To monitor the situation daily.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย
The cooperation of all parties

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

การสูบน้ำเพิ่มประสิทธิภาพ
Pumping efficiency.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

ประชาชนติดตามสถานการณ์น้ำ
People interested in monitoring water

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

สถานีสูบน้ำอื่นๆกำลังเร่งระบายน้ำ
Other pumping stations are helping to accelerate drainage.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

SCG และสภาอุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรีสนับสนุนเครื่องสูบน้ำ
SCG and the industry in Ratchaburi province to support the pump.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

เจ้าหน้าที่ของ SCG กำลังติดตั้งเครื่องสูบน้ำ
SCG officials are installing a pump.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

การเก็บวัชพืชที่ด้านหน้าเครื่องสูบน้ำเป็นสิ่งสำคัญ
To keep the weeds in front of the pump is important.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

กำลังซ่อมแซมตะแกรงกันขยะ

The repair of the grill to prevent spam.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

เพิ่มเติมการขยายเขตไฟฟ้า

More power transformer.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

เครื่องผลักดันน้ำ

water Impeller. (power by electric current)

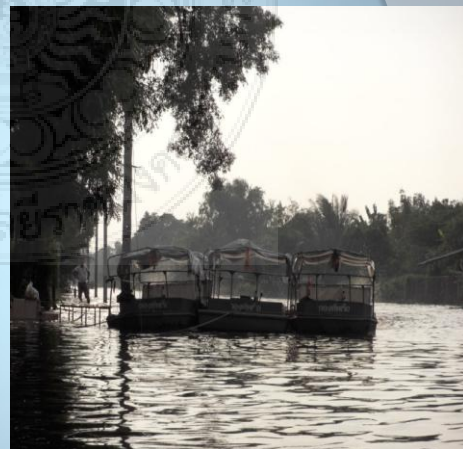

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

เครื่องผลักดันน้ำ

water Impeller. (power by engine)

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

เรือโยงช่วยในการผลักดันน้ำ
Tugboat pushing the application
of water.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

เจ้าหน้าที่ของแขวงการทางกำจัดสิ่งกีดขวางที่อยู่ใต้สะพาน
The Staff has been removed any obstructions under the bridge

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

ภาพพื้นที่ประสบภัยน้ำท่วมในเขตพื้นที่ ปี 2554

Image area experienced flooding in the area in 2011

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

ปัจจัยเสริมอื่น : Other factors.

- คลองประดิษฐ์

Artificial canal.

- การสนับสนุนวัสดุช่วยงาน เช่น พัดลมระบายอากาศ เชือกไนล่อน ที่เก็บขยะ ฯลฯ

Material support to work as a nylon rope, fans, garbage collection, etc

- การบริจาคข้าวสาร อาหาร น้ำดื่ม บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ผัก ผลไม้ ฯลฯ

The donated rice, instant noodles, drinking water, vegetables, fruits, etc..

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

คลองประดิษฐ์ : Artificial canal.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

คลองประดิษฐ์
Artificial canal.

18/11/2011
18/11/2011
18/11/2011

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

ร่วมมือกันประกอบอาหารเลี้ยงเจ้าหน้าที่ และ ประชาชน
We cooked together more food to banquet the staff.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

โรงครัว
The kitchen.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

สิ่งของ อาหาร น้ำดื่ม ที่ได้รับบริจาค
Food, water,
food items were donated.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

พัดลม เครื่องดื่ม ที่ได้รับบริจาค : fans and Drinks were donated.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

ค. การดำเนินการหลังจากอุทกภัยยุติลง
Operation after the flood ends.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

ระดับน้ำเริ่มลดลง

Water levels began to decline.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

เมื่อระดับน้ำลดลงสามารถที่จะดำเนินการสูบน้ำได้

When the water level is lower, can be operation to the water pump.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

เร่งสูบน้ำอย่างเต็มที่ : Full pumping speed.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

เครื่องสูบน้ำถูกเคลื่อนย้ายมาช่วยดำเนินการสูบน้ำ

Mobile pump was moved back to helping the original pump.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

ภายในพุทธมณฑลสถาน ที่ได้รับความเสียหาย
The Buddhist site. That has been damaged.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

ขุดถนนรอบๆในพุทธมณฑลสถาน เพื่อช่วยระบายน้ำที่ท่วมขัง
Road digging around in the Buddhist place. To help drain the flooded cell.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

นำเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่มาช่วยดำเนินการสูบน้ำในพุทธมณฑลสถาน
 Bringing the mobile pumps to drain water in a Buddhist place

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

มาช่วยดำเนินการสูบน้ำภายในหมู่บ้านจัดสรร
 The pumping action within the housing.

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

เครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่ย้ายมาดำเนินการช่วยเหลือถนนบรมราชชนนี

Mobile pump to move the starting bump
in the Boromratchachonnani Road .

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

จัดทำแผนเพิ่มเติมหลังเหตุการณ์อุทกภัย ปี 2554

Plan for the aftermath of the 2011 flood.

เดิมเครื่องถาวร	26 สถานี	จำนวน 69 เครื่อง	ระบายน้ำได้	99 ลบ.ม./วินาที
เพิ่มเติมเครื่องเคลื่อนที่	14 สถานี	จำนวน 34 เครื่อง	ระบายน้ำได้	102 ลบ.ม./วินาที
			รวมระบายน้ำได้	201 ลบ.ม./วินาที

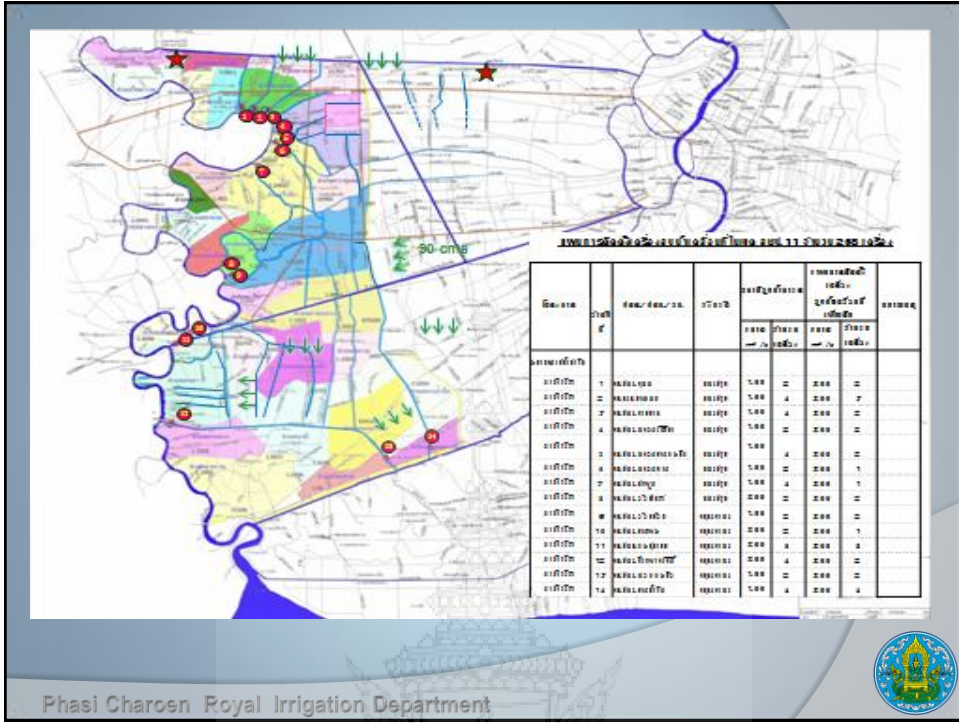
The original pump 26 pumping station 69 pump fixed 99 cms. Drainage

The new pump 14 pumping station 34 mobile pumps 102 cms. Drainage

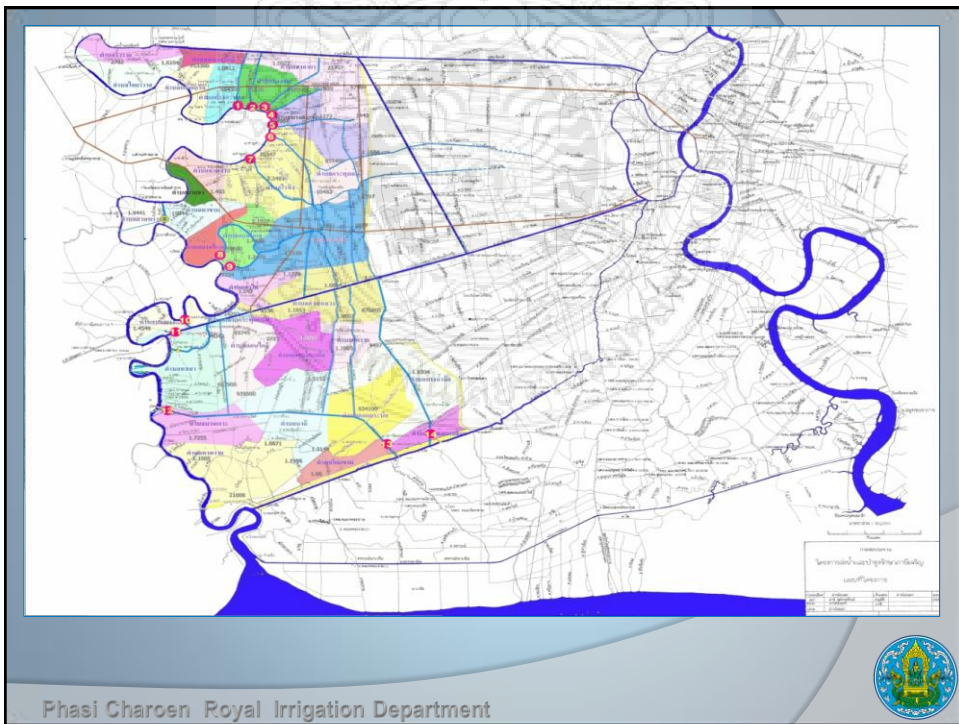
Total 201 cms. Drainage

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

1. ประตูระบายน้ำและสถานีสูบน้ำสุคต : Floodgate and pumping station of Sukot

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

2. ประตูระบายน้ำและสถานีสูบน้ำบางเตย : Floodgate and pumping station of Bangtoei

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

3. ประตูระบายน้ำและสถานีสูบน้ำสามบาท : Floodgate and pumping station of Sambat

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

4. ประตูระบายน้ำและสถานีสูบน้ำวัฒนา : Floodgate and pumping station of Wattana

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

5.ประตูระบายน้ำและสถานีสูบน้ำบางกระทึก : Floodgate and pumping station of Bang Krathuek

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

6.ประตูระบายน้ำและสถานีสูบน้ำฉาง Floodgate and pumping station of Chang

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

7. ประตูระบายน้ำและสถานีสูบน้ำท่าพุด : Floodgate and pumping station of tarpood

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

8. ประตูระบายน้ำและสถานีสูบน้ำอ้อมใหญ่ : Floodgate and pumping station of Omyai

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

9.ประตูระบายน้ำและสถานีสูบน้ำอ้อมน้อย : Floodgate and pumping station of Omnoi

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

10.ประตูระบายน้ำและสถานีสูบน้ำบางพระ : Floodgate and pumping station of Bang Phra

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

11. ประตูน้ำและสถานีสูบน้ำกระทุมแบน : Gate and pumping station of Krathumbaen

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

12. ประตูระบายน้ำและสถานีสูบน้ำสี่วาฬาสวัสดิ์ : Floodgate and pumping station of Siwa Phasawat

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

13. ประตูระบายน้ำและสถานีสูบน้ำคอกกระบือ : Floodgate and pumping station of Khok Krabue

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

14. ประตูระบายน้ำ และ สถานีสูบน้ำบางน้ำจืด : Floodgate and pumping station of Bang Num Chuet

Phasi Charoen Royal Irrigation Department

ขอขอบคุณ

นายประสงค์ อินดนตรี
ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ

นายวิรัช สารทรานุวัฒน์
หัวหน้าฝ่ายวิศวกรรม

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ สำนักชลประทานที่ ๑๑

ประวัตินักวิจัย

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นางพีรญา เชตุพงษ์
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mrs. Phiraya Chetupong
- เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน -
- ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์
- หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
86 ถนนพิษณุโลก แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 02 - 2829101 ต่อ 2219 โทรสาร 02 - 2811843
E-mail phiraya.c@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท	กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา)	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปริญญาตรี	บธ.บ. (การจัดการ)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวณัฐชา อัมรังโชติ
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Miss Natcha Thumrongchot
- เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน -
- ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์
- หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
86 ถนนพิษณุโลก แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 02 - 2829101 ต่อ 2221 โทรสาร 02 - 2811843
E-mail -

ประวัติการศึกษา

ปริญญาเอก	บธ.ด. (การตลาด)	มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
ปริญญาโท	ศศ.ม. (การบริหารองค์กร)	มหาวิทยาลัยเกริก
ปริญญาตรี	บธ.บ. (การตลาด-โฆษณา)	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) ว่าที่ร้อยตรีวิชัย โกศลวัฒน์
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Assist. Prof. Wichai Kosanwat
- เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน -
- ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์
- หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
1381 ถนนพิบูลสงคราม แขวงวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800
โทรศัพท์ -
E-mail -

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท	วท.ม. เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อการพัฒนาทรัพยากร	มหาวิทยาลัยมหิดล
ปริญญาตรี	ค.อ.บ. วิศวกรรมอุตสาหการ	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทเวศร์

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) ว่าที่ร้อยตรีสมนึก แก้ววิไล
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Assist. Prof. Somnuk Deawvilai
- เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน -
- ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์
- หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
86 ถนนพิษณุโลก แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 02 - 2829101 ต่อ 2219 โทรสาร 02 - 2811843
E-mail phiraya.c@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท	บธ.ม. (การจัดการและบริหารองค์การ)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ปริญญาตรี	กศ.บ. (พลศึกษา)	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

